

310983

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. II
సంపుటము ౧౧

జెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరునెల 5-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శార్దూమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 182

సంచిక ౧౮౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, నాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
జగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే జెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

శరీరనిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గొప్పజిన్నింగ్ గ్రౌండ్ నట్ ఫ్యాక్టరీలాటరీ

మంచితరుణము!

త్వరపడు!

రూ 52,500 కు లాటరీ టికెట్టు 1-కి రు 5-0-0 10,500 టికెట్టు మాత్రమే

Xవరెంటువారి L. DIS. 3505, 1924 గా తెలియపరచి లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాము.

లాటరీవేయు ఆ స్థితివరము:—కడపజిల్లా జమ్మలమడుగుతాలూక
కొండాపురంలో మాస్టాధీనానుభవములో వున్న సుమారు 4 యకర
ముల భూమిని చుట్టూ కాంపౌండుగోడ. అందులో వున్న 11 హార్స్
పవర్ పోర్టబిల్ స్టీరియంజిక్ 10 ప్లాట్ బ్రదర్స్ జిన్నులు. 3 శి. టైప్
డికాట్ కేటర్లు, వెల్వేటర్, క్లీనింగ్ మిషన్, ఫిటింగ్ చేయని 2 ఆయిల్
ఎక్స్ ప్రెస్ సుమారులు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు గోడవునులు,
సామానులు, కాపుముండుటకు దివ్యమైన మహాలు గల గొప్ప
యిల్లున్నది, కాంపౌండులోకి చేరిన మడివకయిల్లున్నది, కూలీలకు
6 కొట్టములు, బావి, నిమ్మతోట గలిగి మంచి వర్షింగు ఆర్డరులో
వున్నది.

సౌకర్యములు వగైరా:—రైల్వేస్టేషన్ కాంపౌండుతో యీ
ఫ్యాక్టరీగోడ కలుసుకొని రైలుకు మిగుల చేతిగా వున్నది. కడపనుంచి
తాడిపత్రివరకు బాగుగా పనిచేసిన మొదటితరగతి ఫ్యాక్టరీలలో నిది
యొకటి. దినం 1-కి 12 గంటలు పనిచేసిన 100 బార్లల శనిగెకాయ
పప్పు, 8 బార్లల దూది తయారగును. ప్రతి శనిగెకాయ విశేషముగా
సండు పల్లెలకు మధ్య నున్నది. కొండాపురం శనిగెకాయవ్యాపారము
నకు విశేష ప్రసిద్ధి కెక్కినదని నర్దులకు తెలిసిన విషయమేను.

లాటిరిటికెట్టు అమ్మవారు మా యేజెంట్ల కాదా అనుటకు తార్కాణం మా ఆర్కైవ్ లెటరును చూడకోవలయు.

శి. యం. వెద్దరామారెడ్డి. బి. సి. మల్లారెడ్డి

1732

పోస్టు, కొండాపురం.

కడప జిల్లా.

M. S. M. R.

అన్ని కెమిస్టుల కు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ కర్పరు కార్డమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే నీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిప్రాండు టీన్ కర్పరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల జాబితా పంపబడును.

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund

Phone 37

102

Enjoy
it?

Ra-ther!

దీనిని వాడి! నుఖింపుడు!!
అతడు మిక్కిలి సుఖముగా నున్నాడు.
అతని చర్మమునకు శ్రేష్ఠమైనట్టి
గుడ్ విన్స్ సబ్బులనే
ఉపయోగించుచున్నాడు.

Goodwin's Toilet Soap

మెషిన్లు అమ్మకము

- క్రొత్త 16 సుట్టుముల పవరుగల హోరన్సువి యింజను.
- క్రొత్త 12 సుట్టుముల పవరుగల డెట్లీ యింజను.
- మంచి సకండుహోండు 20-25 సుట్టుములపవరుగల అక్రాయములైపు, హోరన్సువి యింజను.
- వెట్టి రైసుమాలర్లు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 ను 7 న్ను.
- క్రొత్త 18 అంసులము వేగముగల షేపింగుమెషిన్.
- 14 అంసులము డ్రైయింగుమెషిన్లు, వర్రికల్, టుండిమెషిన్లు.
- క్రొత్త 12 అంసులు X 8 1/2 అంసులం స్క్వా, కట్టింగ్, రేట్సు, యింకా వుపయోగించిన 12 అంసుల X 10 అంసులం, 12 అంసుల X 10 1/2 అంసులం రేట్సులన్న ఉన్నవి.
- ఉపయోగించిన 50 సుట్టుముల పవరుగల, బ్లాస్టర్, 65 సుట్టుముల పవరుగల, రప్టరు, ప్రాప్టరు, క్రూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టాక్సులోగలవి.)
- ఉపయోగించిన 20 సుట్టుముల పవరుగల, మార్షలు, డబిల్, సిలిండరు, పోర్ట్బిలు, స్ప్రింగ్, యింజను. (కల్ కత్తా స్టాక్సులోగలవి.)

మాయొక్కధరలు మిక్కిలి లెక్కవ, చచ్చిచూడుము.

బి. డి. డెట్లీ అండు కంపెనీ, రి, సెంబుదాసువీధి, చెన్నపురి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 5వ తేది బుధవారము

1) ఖాన్యములు

వనియ్యలు బా 1-కి రు 80.0.0 మొదలు	42.0.0	వనక
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు వరకు
మనుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు	14.0.0	14.8.0
నెల్లూరి ,, డిటా ,,	15.8.0	16.0.0
డిల్లీ ,, డిటా 45 గలవి ,,	16.8.0	17.0.0
రాగులు చా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8.12.0	9.0.0
సువ్వలు ,,	20.0.0	24.0.0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0.0	రు 12.0.0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11.8.0	12.4.0
సెనలు ,, డిటా ,,	11.8.0	12.4.0
మినుములు ,, డిటా ,,	13.0.0	15.0.0
ఉలము రు 164 ,,	9.4.0	11.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	రు 170.0.0	175.0.0
నెయ్యి మ 1-కి	14.0.0	26.0.0
కొండాపురం శేరుసెనగపప్పుబా 1-కి ,,	65.0.0	68.0.0
ఇతరప్రదేశము ,,	60.0	62.0.0
శేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మిషన్ ను నెల		150
ఆముదమునూనె బా 1-కి	రు 170.0	0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 190.0.0	195.0.0
కూరపసుపు ,,	రు 125.0.0	130.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు	120.0.0	133.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు 1-కి రు	50,	55
కాళహ స్తిపాయకట్టు ,,	రు 70,	75
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0.0	90.0.0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0.0	42.0.0

(5) ఇసుము

పట్టరకంబా 1-కి ప	రు 82.0.0	88.0.0
చదరం ,,	82.0.0	88.0.0
రవుండు ,,	82.0 0	86.0 0

(6) లోహములు

వండి 100 తులం కు	రు 76.0.0	79.0.0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 22.8.0	28.0.0
సవరను 1-కి		14.11.0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 260.0.0	265.0.0
రాగి డిటా	రు 295.0.0	300.0.0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 88.4.0	88.12.0

(7) రంగులు అలిజలై ను

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు		75.0.0
తొట్టికృష్ణుడు డిటా		,,
సింహం డిటా		,,
గుర్రం డిటా		,,

(8) దూది

బోండా వస్త్ర బారవ 1-కి	రు 820.0.0	
------------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/4 పెట్టె 1-కి	రు 9.10.0	
మధుర నెం 12 1/4 పెట్టె 1-కి	రు 8.6.0	
పుల్లూరు టోనుగ నెం 8 1/4 పెట్టె 1-కి	రు 8 12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/4 పెట్టె 1-కి రు	9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2.0	
నూళియేనుగ నెం 20	రు 11.18.0	
జపాన్ నెం 20	రు 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ శేఖిలు అయినను	రు 14.6.0	
గోకాకు నెం 12 1/4	రు 9.10.0	
బద్వాక్ నెం 24 1/4	రు 12.0.0	
14 1/4 క్విల కా పక్షి	రు 9.12.0	

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారు బండిని నడుపుటకును, మోటాసిజం నేర్పుకొనగోరు విద్యార్థులు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన లేలుగు ప్రాప్తెక్టను యినాముగా పంపబడును.

The Principal, Sri Ram Motar School
(Govt. Recognized)

1/28 Muker Nallamuthu Street,

G. T. Madras

Gorio Ltd., Post Box 159, Fort, Bombay.

రామచంద్రురం

వింజమూరి గోవిందరాజాచారి.

రాజకీయ సలహాదాతలకు హితవారి

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు

అనంతపురమునం దిచ్చిన యువనాగము

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు యం. యల్. సి. ధారాదనుండి చిత్రారసనకు జాతమ నీయార దిగి పుర జనులకు వారి వాక్యమృతమును రుచిమాపి పోయిరి. 29 తేదీ సాయంత్రము పీఠ మెమోరియల్ హాలునందు వారు మహాను గవర్న మెంటు యొక్క ప్రజాత రాజకీయ నీతివర్ణనమును గుఱించి యంగమున నుపన్యసించిరి. శ్రీయుతులు, గా. రా. మేకర్వరావుగారు, హిం. నారాయణరావుగారు, ఎ. కొండ ప్పగారు, సి. ఓబిరెడ్డిగారు, పి. బయ్యపరెడ్డి (బాల్కా)గారు, తో. నారాయణ రెడ్డిగారు, హెచ్. శివరావుగారు మొదలగు పురప్రముఖులు సభకు విచ్చేసియుండిరి. మల్లారాజు శ్రీ సి. జో బిరెడ్డిగారు ఉపన్యాసకులగుగూర్చి ముచ్చటించిన వెనుక రామ లింగారెడ్డిగారుపన్యసించిరి. వారియువనాగములో నీక్రిందిభా గములు భాషాంతరీకరింపబడినవి.

రాజకీయపథ మెప్పుడును గుఱియెడికాదు. రాజకీయ ములలో ఏనాటి కానాటి కనరమునబట్టి మార్పులు జరుగును నే యుండవలయును. ఛాందసాచారములు వానిలో సరిపడవు. నిరంకుశాధికారమును రూపుమాపుట మన పరమావధి. కావున ఇందులకు తోడ్పడునట్టి అన్ని పక్షములవారితో అన్ని పక్ష ములవారితో మన మేకీభవింపవలయును. అందునకై జాతీయవా దులతో బ్రాహ్మణేతరపక్షమునా రేకీభవింప వలసినది అత్యవ సరమని నేను విన్నవించుకొనుచున్నాను.

ఇట్టి ఐకమత్యమున కిప్పుడు తరుణ మురుదించినది. (1) ప్రపంచచరిత్రలో కనివినియెలుగనట్టి మహాత్మ్య గాంధీగారి యువవాసప్రతము కారణముగ ఢిల్లీలో వైకమత్యసభ కూడిన ది. ఇందుక జ్ఞానముకలవారికెల్ల ప్రేరణ ప్రబోధము గల్గించిన ది. ఇట్లర ఆదాయముల నటుంచి మూలతత్వములను గుఱించి ఆలోచింపవలసినది మనముఖ్యధర్మమని అందఱుకును విన్నవై మె నది. (2) బెంగాలులో ప్రభుత్వమువారు జాతీయవాదుల నగ చివేముటకుకొ త్తప్రయత్నములను ప్రారంభించినారు. ఇది జా తీయోద్యమమునకు క్రొత్తగ ప్రాణము పోసినట్లు పరిణమించు ననుటలో సందేహము లేదు. నిరంకుశాధికార మెప్పుడును జా తీయోద్యమము నణచివేయలేదు. కాని దానికి దేశమం దన్ని రాష్ట్రములవారును అన్ని పక్షములవారును తోడ్పాటు చూప :లయును.

ప్రపంచచరిత్రలో నింతటిది లేదని చెప్పదగిన అసహ యోద్యమము ప్రారంభింపబడినప్పుడు గూడ వివిధపక్షముల కైకమత్తవత్వకే ఇంతతీవ్రముగా స్పష్టముగా గానరాలేదు. కారణమేమి? అప్పుడే సంస్కరణములు మనకొసంగబడి యుండెను. చాలమంది దేశీయులు సంస్కరణములపై కొంత యాశక్తిపెట్టుకొని యుండిరి. రిఫారములు ప్రసాదించబడిన మరుసటి దినముననే నిరంకుశాధికారమును ప్రారంభించుట అంతబాగుగ లేదని వారెంచిరి. వారియూహ సరియైనదో కాదో నేనిప్పుడు చిర్చింప దలచుకొనలేదు. కాని తర్వాత జరి గిన వృత్తాంతమును మాత్రము చెప్పెదను. ఇప్పుడు ముడ్డిమకొ కమిటీనివారణలో వచ్చిన సాత్వ్యమును బట్టి చూచినచో దేశీ యులు సంస్కరణముల పట్ల ఆకాంక్షగలను నొందిరిని తెలియ వచ్చుచున్నది. ఎ. పి. పాత్రోమంత్రిగారు కూడ సంస్కర ణములయొడ నసంతృప్తి గనుపఱచిరి. అట్టిదక కిప్పుడైన నం త్యము రాకతప్పినది కాదు. ఇంతేకాక బెంగాలు పక్షము స్వ రాజ్యపక్షము స్వతంత్రవాదపక్షము మొదలగు పార్టీలన్నియు నొక ముఖము గా పని చేయుట కొప్పుకొనుకాలము వచ్చి నది. ఈ ఐకమత్యము అత్యవసరమని గూడ అందఱును గ్రహించు చున్నారు. మిజాననేత్రము నొక్కసారి తెరిచిజూడ ప్రార్థించుచున్నాను. ఇతరవిషయముల కంటె నీ ఐకమత్యము వెనుకబడవలసినదా? దీనికంటె ల్ల రభాభయలే ప్రధానము వైనవా?

ఈ ఐకమత్య సమస్య రెండువిధములుగా నున్నది. ఉత్తర హిందూదేశములో హిందూమహమ్మదీయ కలహములు ఐకమత్యమున కడ్డువచ్చుచున్నవి. కాని నిన్న జరిగిన డిల్లీ సభ మన నీమాటకుము నిశ్చేదముగ పరిసమాపి నొందునని తలం పవచ్చును. అదియును గాక ఈసభకు తోడుగా స్వరాజ్యవా దులు అసహాయవాదులు జాతీయవాదులు నొక్కటిగా జేరుట వూడ ఈసమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరింప గలదు. దక్షిణ

దేశములో నీసమస్య అంతతీవ్రముగా లేకున్నను ఇక్కడ బ్రా హ్మణ బ్రాహ్మణేతరసమస్య యొకటి యున్నది. కాని యాస మస్య పరిష్కరింపబడుట కొక మాత్రము గలదు. అందఱును జాతీయవాదులకంటె. అనభివృద్ధివాదులకును (Conservatives) ఉదారులకును (Liberals) ఐకమత్య మెప్పుడును గురురదు. కాని నేరేపూ ఐకమత్య మెప్పురికనగా దేశస్వరాజ్యమే దృష్టి యందుగల భిన్నభిన్నజాతీయపక్షవాదముల వానికి.

బ్రాహ్మణేతర రోద్యమము అనభివృద్ధిపథకుల (Con servative lines) మీద స్థాపింపబడినది. ఉద్యమనాయకు లు తమకు హోమరూలు (స్వపరిపాలన) మక్కురలేదనియు అప్పుడు భారతీయులందుకు తగనియు, ఇప్పుడొసంగబడిన సంస్కరణములకూడ ప్రజలయోగ్యతకు మించినవ నియు ప్రా రంభమున చెప్పుచుండిరి. కాని యిప్పు డట్టివాదము ప్రజ లకు సహించదు. కాబట్టి వారును తమతమ పరమావధి స్వరాజ్య మేనని ప్రకటించు చున్నారు. కాని యిట్టి ప్రకటనలమూలమున నిజాభిప్రాయములు కనుగొన వీలులేదు.

బ్రాహ్మణేతర రోద్యమముయొక్క చరిత్ర యిందుక పరి కీర్తింప తగినది. కాని కులప్రాతినిధ్యముల ప్రాధాన్య విప్లవ డంతరించినది. శ్రీయుత కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు క్రిందిటి సారి టూయూరిలో నుపన్యసించినప్పుడు ఆయన బ్రాహ్మ ణేతర రోద్యమ నాయకుడుగా నుండెను. కాని యిప్పుడాయన ఆ సభములో నొకసభ్యుడాయనటుగూడ సందేహమే. బ్రా హ్మణేతర రోద్యమము క్రొత్తమార్గము త్రొక్కవలసిన తరుణ మా గున్న మయినదనియు, తానుకాంగ్రెసులో చేరి పనిచేసినదనియు రెడ్డినాయుడుగారు ప్రకటించిరి. కాని మొన్న జరిగిన బ్రాహ్మ ణేతర మహాసభకు ఆయన అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడి మరల తొలగింపబడెను. తత్సంబంధమును విషయములన్నియు తమకు తెలిసియేయుండును. ఇప్పుడాయన జుట్టినుపాద్రిలో, లేదు. ఎ. పి. పాత్రోగారి గుంటూరి యువనాగము మరీముఖ్యమైనది. ప్రత్యేక వర్ణాధారప్రాతినిధ్యము అంతరింప వలసినకాల మా సన్న మయినదనియు నయ్యది ఆచరణలో నేమి కాలమునందే మి తన హద్దుల నతీక్రమించినదనియు వారభిప్రాయపడిరి. ఈ వర్ణాధారసమస్య లేకయుండినచో రాజకీయములందు మనమిం కను ముందఃజ చెయ్యుండవలసినవారము. లీకమిటీ ముడ్డిమకొ కమిటీల రిపోర్టుల విషయమై మద్రాసు గవర్న మెంటు తమకు భిప్రాయము చెప్పవలసియుండెను. వారీవిషయములలో జాతీ యవాదాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా రిపోర్టు గావించి దా నికి కారణము మన వర్ణాధారనీతి యని నుడిచిరి.

మద్రాసు ఈకారణముచే పూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు ఆ ర్హముకాదని గవర్న మెంటుయొక్క అభిప్రాయము. పాత్రో గారు అట్టి పూర్ణస్వాతంత్ర్యము కావలసినవని కోరువాడుకాబట్టి వీరు గవర్న మెంటువారి ఆక్షేపణకు బదులుచెప్పుచు తమజ స్టీవపార్టీ నవర్ణాధార దోషము గలిగియున్నను ఎదురుకొట్టిగా నుండు వికృతజాతీయవాద పక్షమున (U. N. Party) అన్నివ ర్ణములను చేర్చుకొనునది గావున ప్రెసిడెన్సీలో నిక్కమయిన రాజనీతిపార్టీ ఒకటుండుట చేత అట్టి స్వాతంత్ర్యము యియ్య వలసినదని వాడించిరి. ఎ. పి. పాత్రోగారు వానిసద్భు ణములను జూపి బ. హు. మా. న. ము. త. న. కి. య్య. వ. ల సినదని కోరుట నీచుచ్చియొనన జస్టిసుపార్టీయొక్క ఆధార త త్వము చెడ్డది అనుటకు పాత్రోగారి యీ వాదముచే స్పష్ట ము. మఱియు మనకాన్నియందు బ్రాహ్మణేతరులను గుఱించిన ప్రశ్నలు చర్చలు బహుస్వల్పములని వారే చెప్పిరి. అట్లయిన ఈ అల్పస్వల్పమునకై జస్టీస్ పార్టీ ఏల యుండవలయును అను ప్రశ్న స్ఫురింపకపోదు.

ఈయుద్యమ చరిత్రలోని యింకొకముఖ్యవిషయము ని న్నటి జస్టీస్, సభకు ఆహ్వానసంఘాభ్యుదయముగా నుండిన ర త్నస్వామి పిళ్ళైగారు ఇచ్చిన యపవాదము. నామిత్రులంద ఱును దానినిచదువలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. బ్రాహ్మణే ర రోద్యమము సరియైనపథకులపై పునర్నిర్మాణముకాలయైన ని వారనిరి. మేము ప్రజాపక్షమునకు (Democratic party) చేసినవారమని దేశీయులను మోసగించుచు దానికి విరుద్ధముగా ది నదిన చర్యలునలిపి హాస్యాస్పదముగటకంటె ఉన్నదన్నట్లుగా మేము ప్రాతపథతి నసలంబించువారమని ఏల స్పష్టముగా వై ర్యముగాచెప్పురాదు అనివలెకరి. అప్పుడు స్వరాజ్యసంపాదన ము మొదలగు ఉద్దేశ్యములు తీర్చుకొనుట వీనిగతి యేమగు ను? ఏమైననుగాక. చేసియెడ మనకు భక్తివిశ్వాసములేవో అట్టివానిని పట్టుకొనిప్రాకులాడనేల? బ్రాహ్మణేతర రోద్యమ మందు సానుభూతికలగి స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధి కొరుగట్టివారు

యూరోపియనులుగాని ఆంగ్లోయిండియనులుగాని తుదకు బ్రా హ్మణులైనగాని మనపార్టీలో నేల చేర్చుకొనరాదు. అని వారు నడిపిరి. బ్రాహ్మణులైన చేరవచ్చునట! ఇంక బ్రాహ్మణేతర పార్టీ యొక్కడిది కి ప్రభుత్వభాగవతులందఱు ఒక్కపార్టీగా చేరుటయట! దేశారాధకులకు దానిలో చోటెక్కడిది?

బ్రాహ్మణేతర రోద్యమములో గలిగిన యాపరివర్తనమున కు కారణమేమో యోచింపవలసినదిగా నామిత్రులను గోరు చున్నాను.

ఉద్యమతత్వములో నే గాక యీ మాద్యు ఆచరణయందు గూడకలుగుచున్నది. ఒకటిరెండుదాహరణముల జూపుచున్నా ను. ఎన్నికలసమయములో బ్రాహ్మణేతర నాయకులు బ్రాహ్మణు లనుగూడ వోట్ల నిమ్మని యడిగిరి. ఇది యుక్త్యమునకు విరుద్ధ ముగాదా? కడపజిల్లాలో అధ్యక్షపదవికి టి. యం. నరసిం హాచార్యులను బ్రాహ్మణుని నామినేట్ చేసిరి. ఇది విధిరీతము గాదా? ఆయన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములో కుంఠింప తుముగా నుండిన నుండుగాక. ఇది యుద్యమ సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధమగునంగరి.

నేరేపూవచ్చిన దేవునగా నిచ్చుట గూడ బ్రాహ్మణ బహిష్కారము కొనసాగలేదు. మనువైనవెనుక పానుగల్లు రా జాగారు క్రొత్తవర్ణ నియామకమును కలుగజేసిరి. ఆ దేవునగా మంత్రులపరముగా నున్న యెడల బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణే తరులే. విగద్ధులైనచో బ్రాహ్మణేతరులును బ్రాహ్మణులే. జంధ్యాలు అవసరములేదు. ఇట్లు జస్టీస్ పక్షమువారే బ్రాహ్మణ బహిష్కారమును తీసివేసియుండగా జాతీయవాదులమైన నాపార్టీ వారిని దానిని అవలంబింపగోరుట జుద్ధితేనితనము. మేము స్థాపించియుండు వికృతజాతీయవాదపక్షము (U. N. Party) లో అయాభర్తములకు తగుమైన విధమున పడవుల పంచిపెట్టుట అంగీకారమేగాని బ్రాహ్మణుడు కాని మఱియెవ్వడైనకాని మత త్వము నంగీకరించెనేని వాడు సభ్యుడగుడే. ఇటు అ ర్హతతత్వముల ననుసరించి యుండవలయునగాని కులము ననుస రించి యుండరాదు.

ఇంకను ఏపక్షముగాని ప్రభుత్వోద్యోగముల నాకాం షించి యది పరమావధియనుకొని పనిచేసినచో నట్టిపక్షము ఎన్ని నాళ్ళోబ్రతుకదు. చిత్రంజనదాసు బెంగాలులోను మూంజి మధ్యపరగజాలలోను స్వత్ర క్రితో పోరాడి పడవులను సంపా దించుకొనవచ్చును. అది హుయలపద్ధతి. కాని ప్రభుత్వము నాశ్ర యించి వారి కటాక్షముల నపేక్షించుచు నుద్యోగముల సంపా దించుకొనునది దైన్యపద్ధతి. ఇది కొంతకాలము వ ఆ పు మా త్రమే యుపయోగపడును. చురుకుకొన్న ఏ కొందఱు మాత్ర మో లాభకరముగా నుండును. కాని ప్రజాసమదాయమున ిది యెంతమాత్రము నుపయోగమునకు రాదు. దేశ ముదరింప బడవలయు నన్నచో గొప్పగొప్పసమస్యలు పరిష్కరింపబడ వలయును. వానిని పదలి చిల్లరలాభములకు కృషి చేసినచో ప్రజల యామోద ముండదు. ప్రజల యభిమానము తప్పిన వెనుక ఏపార్టీనిగాని ప్రభుత్వమునా తాదరింపదు. వాటిప్రాధిక లను చేవినిబెట్టరు.

ఉద్యోగముల సంపాదించుట మంచిదే. కాని ఉన్న యుద్యోగములను మాకు కావలయును మాకు కావలయునని పోరాడుటకంటె హక్కులయొక్క సంఖ్య హెచ్చుచేయ పద్ధతి మంచిది గదా. ఉన్న కొద్దిపదార్థములకై వాదాడుటకం టె అందరికి అబ్బుకట్టు పదార్థపరిమాణము సధికముచేయుట మంచిదికదా?

గొప్ప ప్రయత్నము చేసి పోరాడిననచే తప్ప మనము ఎట్టి స్వల్పప్రాప్తులను సాధించుకొనలేము. ఉద్యోగప్రసా ద వినియోగము చాల రుచికరముగా ఇప్పటి కుండినను అది ఎంతకాలము సాధ్యము? కావున నిట్టి తుచ్ఛపద్ధతులను మన మామోదించుటకంటె ఉదారపద్ధతులతో తత్త్వవిణ్ణయ ముచేసికొని పోరాడుట మంచిది.

ఏలోపమునుబట్టి బ్రాహ్మణుని మన మాతని పదవినుండి పడద్రోయ యత్నింతుమో ఆలోపములే మనము కలిగి యుండినచో ప్రయోజనమేమి? ఎన్నికలలో ఉద్యోగప్రయ త్నమునకో గెల్చిన బ్రాహ్మణేతరుడు తన కది యింక నొక మీరాశిహక్కుగా నేర్పడినదని నభివృద్ధిపద్ధతులే యనుసరిం చినచో ఎవనికి మేలుచేసినట్లు? సాంఘికాభివృద్ధికి చేపడగు మార్గములను మనము పార్టీలనుండి నేర్చుకొనవలయును.

పార్టీవారు బ్యాంకులను నిర్మించియు విద్యాస్థులకు ఉచిత వేతనముల నొసంగియు వరకముచేయువారికి హాకవ డికి నిచ్చియు తమ జాతి నభివృద్ధిలోనికి దెచ్చుకొనుచున్నార. అట్లు మనము మనసంఘముల నుద్ధరింపవలయునగాని కొంచుట కొన్ని యుద్యోగముల సంపాదించుకొన్నంతమాత్రము ఆసం ఘమునకు వచ్చిన మేలేమియులేదు.

శ్రీయుత గా. రా. మేకర్వరావుగారు ఉపన్యాసకుల సభివందించినవెనుక కరతాళస్వరముతో సభ ముగిసెను.

బర్హాలో రాజద్రోహమునకు

విచారణము

యం. ఆచార్యపుంధాగారు నేరస్తుడు

ఒక సంభత్సరము పై దుశ్చింత వేయబడెను.

రంగూను, నవంబరు 19:— రివరెండు ఉత్తమగారిపై శ్రీ మహారాజు జరుగుచున్న పన్ను కోర్టునకు సమావేశముననున్న పై చీమైదానులలో ప్రభుత్వమువారిపై ఆశూయతను బుట్టించునట్టి ఉపన్యాసమును గావించినందులకు 124. ఎ. వి. పి. సి. ప్రకారము పాదసవ్యాసియగు ఆచార్యపుంధాగారిమీద జేరిన ఆభియోగము విచారణ సల్పబడి ముద్దాయి నేరస్థుడనియెంచబడి నొకసంవత్సరము శిక్ష అనుభవించవలయునని నేడు తీర్పు చెప్పబడెను.

రంగూను, నవంబరు 19:— దీర్ఘమైన తీర్పును జరుపుచున్న ముద్దాయియగు ఆచార్యపుంధాగారు నొక ఉపన్యాసమును గావించినందు అప్పుడు బర్హాభావలో ప్రచురింపబడు “నాంథాము” అనుపత్రిక సంచిక యొక్క ముద్దాయి కోర్టులో గలదని భయపడుచు ముద్దాయి కొన్ని సంగతులను జదివినందున శిర్యాదిసాక్షులు ఒప్పకొనిరిని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తెల్పెను. “నాంథాము” పత్రికయందు రివరెండు ఉత్తమగారిపై పదియారు శే రాజోపదేశములు చేయబడెననియున్నది. ముద్దాయి పత్రికనుండి నొక్కొక్కటి జదివి, చర్చించి తన అభిప్రాయముల నిచ్చెను. ముద్దాయి సమాధానము చెప్పవలసిగా నేరము చేయలేదనియు, వారాపత్రికలలో ప్రకటించబడిన సంగతులను జదివినదినియు, నవి ప్రభుత్వము వారు నిషేధించలేదనియు, తెల్పెను. ఈ సంగతి నిజమైనది కాదు. “పుంధాము” పత్రికలో నేరములు జెప్పబడెను. వ్యాఖ్యలు చేయబడలేదు. ముద్దాయి ప్రతిసేరిమును జదివి తన వ్యాఖ్యనొక్కొక్కముమీదను చేసెను. ముద్దాయి తెల్పినవిషయములను మేజిస్ట్రేటుగారు నిరూపించిరి. ప్రభుత్వమువారు బర్హావారిని త్రాగుబోతులుగను, నల్లమందు భూమిలనుగను జేయుచున్నారనియు యెంతవరకు పన్ను విధింపవలయునో అంత అధికమైన పన్ను ప్రభుత్వమువారు విధించుచున్నారనియు ముద్దాయి తెల్పెనని మేజిస్ట్రేటుగారు తెల్పిరి. ముద్దాయి యీ వ్యాఖ్యపై జెప్పిన ఆర్థములను మేజిస్ట్రేటుగారు చర్చించిరి. ప్రతివిషయమును విడిగా విడిగా కొనినయెడ ముద్దాయి చెప్పినవారియందు తప్పులున్నట్లు గన్పించెను. మొత్తముగా నంతయు వినిననాటికి ముద్దాయి ప్రసంగము రోజుజరిపై ప్రభుత్వమువారియెడ రాజద్రోహమును బురికొల్పుచున్నది.

తాను జైలునకు బోవసద్దముగనున్నానని తివరెండు ఉత్తమగారిపైలే ముద్దాయి బల్కెను. కాని యిదివరకీ ముద్దాయి జైలునకు బోలేదని మేజిస్ట్రేటుగారు తెల్పిరి. ఉత్తమగారి ప్రసంగములను ముద్దాయి ప్రసంగము తీవ్రమైనదిగాదు. ప్రభుత్వముపై ప్రజలుతిరుగుబాటు చేయవలయునని స్పష్టముగా ముద్దాయి జెప్పలేదు. ఇతర ప్రసంగములలో వలె దుర్భాష లేవియు నంతగా ముద్దాయి ప్రసంగములో లేవు. పాంగి నేరము చేసినయెడల యితరులవలె గాక వేరుగా శిక్ష వేయవలయునని మేజిస్ట్రేటుగారి అభిప్రాయము గాదు. చట్టమందరియెడలను సమానముగా వర్తింపజేయబడును. కాని యీ పాంగి యిదివరకు నేరమును గావించలేదు. కనుక కక్షిశిక్షలేదు. ప్రభుత్వమువారిపై బల్కెరాని అసత్యమైన దుర్భాషలు గావించనందున మామూలు పైదు యీ రాజకీయ నేరమునకు వానిని మేజిస్ట్రేటుగారిభిప్రాయాలై నొక సంవత్సరము ముద్దాయిని శిక్షించిరి. రాజకీయ నాయకునివలె సరింపక రివరెండు ఉత్తమగారి మీది నేరముల ముద్దాయి స్పష్టీకరించు చున్నట్లుగా మేజిస్ట్రేటుగారిభిప్రాయపడిరి. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను పురపాలక సంఘము

సర్ మాంగుకిన్ గారి మరణమునకు సానుభూతి తీర్మానము

రంగూను, నవంబరు 4:— ప్రతిమానమందను జరుగుసా మాన్య సమావేశమునందు కీర్తి శేఖరుల సర్ మాంగుకిన్ గారి మరణమునకు కౌగిరి సత్కరించి కుటుంబమునకు రంగూను పురపాలక సంఘమువారు సానుభూతిని జూపుచు నొక తీర్మానమును గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్హాలో బందిపోటు

ఇద్దరు చంపబడిరి—ముగ్గురు బందిపోటుగాండ్రు బట్టుపడిరి

గ్రామస్థుల సాహసము

రంగూను, నవంబరు 4: ఆక్టోబరు 18 వ తారీఖున తెన్నీరు జిల్లాలోని కన్నీనిగు యను గ్రామమును ముట్టడించుటకు బందిపోటుగాండ్రునుచ్చిరి. గ్రామపెద్దయు గ్రామస్థులను ధైర్యముతో వారితో బోరాడి యిద్దరును జంపి ముగ్గురును బట్టుకొనిరి నట్లు గ్రామస్థులకు గామములు తగిలెను. డిల్లాలి కమిషనరుగారి వ్యాసా గవర్నరు గారు గాయము తగిలిన గ్రామస్థులకు సానుభూతియునుపి ధైర్యసాహసములతో బోరాడిన గ్రామస్థులను స్తుతించిరి. (ఆ. ప్రె.)

అమెరికను పండితుల ఆగమనము

పండితుల కార్యక్రమము

వచ్చుటకు ముఖ్యోద్దేశ్యము

డిల్లీ, నవంబరు 5:— నిన్న సాయంత్రమునకు ప్రసిద్ధ అమెరికా పండితులగు డాక్టరు ఆర్. యం. క్రామరు, డాక్టరు యచ్. ఎ. రామగౌరు యిచ్చుటకు వచ్చిరి. ఒక వారమిచ్చుట వాడుకదరు. విచారణలను నల్పియు అన్ని తరగతుల ప్రాంతపులతోను బ్రసంగించియు హైందవజాతి మానసికమును కనుగొన జూచెదరు. ఇదియే వీరి దేశమునకు వచ్చుటకు వారి ముఖ్యోద్దేశ్యము. ప్రాధెసరు రామగౌరి సద్భవని వారి ప్రయాణము గావించిన అన్ని దేశములను విచారణసల్పి గ్రంథములను వ్రాసిరి. మారుచున్న వైనా, పాపాపాప దక్షిణము విప్లవరేషియా, మెక్సికోలో సాంఘిక విప్లవము అను గ్రంథములకు వాడు పండితుడు గ్రంథకర్త. ఈ పండితులు జూనుమాస మధ్యమున అమెరికా దేశమునుండి బయలుదేరి వారి తర్యటనముందు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని సాంఘిక స్థితిగతులను గురించి శోధనలను జేసిరి.

రెండువారముల క్రితము వీరు బొంబాయి చేరిరి. అప్పటినుండియు ప్రముఖులగు జయకారు, మాలానా సోకతాలీ డాక్టరు మోడి, యచ్. సి. కెల్కారు, ప్రాధెసరు ముఖర్జీ, జయపురము సంస్థానముయొక్క ముఖ్య న్యాయమూర్తి గారగు వాజిపేయి గార్లతో గలసి మాట్లాడిరి. ఢిల్లీని సందర్శించుటకు బూర్వము వీరు పునహానగరము బడోడా, జయపురమును సందర్శించిరి. ఢిల్లీ విడచి లాహోరు ఆమృతసరము వారణాసి అలహాబాదు కలకత్తా, మదరాసు బెంగళూరు మైసూరు మధురా నగరములను జూడబోయెదరు. సంవత్సరాంతమునకు మధురనుండి సింహాభిషేకములోని కొలంబో పట్టణము జేరెదరు. వారు సందర్శించిన కొన్ని స్థానములందు విద్యార్థులయెదుట ప్రసంగించు హైందవ విశ్వవిద్యాలయములవారు దాసుగారిని ఆహ్వానించిరి. పండితులద్వారను న్యాయార్థుల నగరమును విడుచుటకు బూర్వమున వీరి గౌరవార్థమై హైందవులు విందుజేసిరి. అమెరికా విశ్వవిద్యాలయములలో జరుపుకొనుచున్న హైందవ విద్యార్థులలో గలిన పరిచయమువలన వీరు యీ దేశమును జూడవలయునను. వాంఛ మిక్కిలి వృద్ధియయ్యెను. గాంధీగారియెడలను నాయన ఉద్యమముయెడలను తెన్నునుండి అమెరికనులకు క్రొధగలరు. మహాత్మా గాంధీగారు ప్రపంచములో నొకడివ్వకే కి చంతుడని తెన్ను అమెరికనులు విశ్వసించుచున్నారని అమెరికను పండితులు తెల్పిరి. వీరు భయమును అహింసాబాదు వెడలి గాంధీగారి ఆశ్రమమును సందర్శించిరి. ఢిల్లీలో మహాత్మాదగ్గ నము చేయడలచిరి. కాని మహాత్ముడు కలకత్తా వెడలెను. ఐన ను పండితులు గాంధీగారిని కొన్ని దినములలో సందర్శింపనున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మధ్యపరగణాల గవర్నరుగారు ముఖ్యసానమునకు వచ్చిరి

నాగపురము, నవంబరు 4:— మధ్యపరగణాల గవర్నరు గారగు సర్ ఫ్రాంకు ట్నై గారు పొంచమహానినుండి నేడు ముఖ్యసానమునకు వచ్చిరి. రెండు నెలలనుండి గవ్వరుగావు రాష్ట్రీయముఖ్య నగరమందు లేరు. మామూలు ప్రకారము వీరి ఆగమనమును దెలుపుటకు మర్యాదార్థము ఫిరంగులు ప్రేల్పబడెను. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపార్టీ సమావేశము

దేశబంధుదాసుగారి భవనమువద్ద పెద్దజనసమూహము ఏర్పగువడెను.

సమావేశమునందు జరిగిన అంశములు

ముందు చెలువబడును

కలకత్తా, నవంబరు 4:— దేశబంధు దాసుగారి భవనము నుమారు ఒంటిగంటకు మహాత్ముడు చేరెను. వాల్లగంటలవరకు గాంధీగారు విశ్రమించిరి. సమావేశము 10-30 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. తొలిపంపుసమయమునకు కార్యక్రమము ముగియలేదు. సమావేశమును జూచుటకును చర్చలు వినుటకును ప్రజలను రానియ్యలేదు. అంతయును అతిరహస్యముగ నుంచబడెను. వంగ రాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులుగాక పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, జయకరు, కెల్కారు, రంగస్వామియ్యంగారు, సత్యమూర్తి డాక్టరు ముజి, అభయంకరు, రాఘవేంద్రరావు, కుంతిలాల్, పెరెక్కు, మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్ గార్లు సమావేశమునందు పాల్గొనుటకు హాజరైరి.

దాసుగారియింటిచుట్టును పెద్దగుంపులుగా జనులు పోగగమండిరి. వచ్చునా యుటలనుపోవు నాయకులనుజూచి వీరు సంతోషించుచుండిరి. నేటికార్యక్రమము ముగిసిన పిమ్మట సమావేశములో జరిగిన ముఖ్యవిషయములనుగురించి యొక్కచకటన గావించబడును. ప్రస్తుతపరిస్థిలను బరిశీలించుటయును, ప్రభుత్వమునా రేయాధారములపై ఆర్థికసంఘావించిరి నా సంగతుల బరిశీలించుటకు ప్రథమమున సమావేశము చేయవలయుని దెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వహణ

సంఘ సమావేశము

స్వరాజ్యసభ్యులును గాంధీగారును

సంప్రతించుకొనుట

కాంగ్రెసుయొక్క రెండు శాఖలవాదికిని సఖ్యత మెడగూర్చు సూచనలు

కలకత్తా, నవంబరు 4:— ఆఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వహణ సంఘసభ్యులతోను ప్రముఖులతోను మహాత్మా గాంధీగారు మాడుగంటలవరకు గలసి సంప్రతించిరి. ఆర్థికసంఘము ఉపయోగించుటకు వంగ రాష్ట్రములో గల పరిస్థితులను చర్చించినపిమ్మట కాంగ్రెసుయొక్క రెండు శాఖలును సఖ్యమగుటకు గల అవసరము విషయమున చర్చజరిగెను. గాంధీగారు చర్చయందు పాల్గొనిరి. స్వరాజ్యవాదులకును సనేరురా వాదులకును (No-Changers) గల భేదములను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకు గాంధీగారిభిప్రాయములను నూచించిరి.

గాంధీగారు సమావేశమునుండి వెడలిపోయిన పిమ్మట స్వరాజ్యవాదులు చర్చను ప్రారంభించిరి. ప్రస్తుతవిషయ పరిస్థితులందు మహాత్ముని నాయకత్వ మత్వంతాపసరము గుటచే కాంగ్రెసుపక్షములవారు సఖ్యముగనుండుట మంచిదని స్వరాజ్యవాదులు అభిప్రాయాలైరి. శేఖరదయమున ఆఖిల భారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వహణసంఘము తిరిగి సమావేశమై వారిభిప్రాయములను గాంధీగారికి తెల్పెదరు. గాంధీగారిలో శేఖర మధ్యాహ్నము చర్చసల్పబడును. అప్పుడు బంగళాదేశమునందలి పరిస్థిలను గురించి వివరముగా వాలోచింపబడును. చర్చ అంతయు ముగిసి యేదో నొక ఒకపండితుడు అన్ని విషయములందును వచ్చినపిమ్మట ఉభయములను గలసి నొక ప్రకటనను గావించెదరు.

గాంధీగారు కొంతసేపు నూలు తీయుటయందు కాలము గడిపిరి. స్వరాజ్యవాదుల సమావేశములో పాల్గొనిన పిమ్మట మోటారుకారులో పికారుజేయుటకు వెడలిరి. (ఆ. ప్రె.)

మధ్యపరగణాల ఎన్నికలు

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ, స్వరాజ్యవాదులు, స్వతంత్రపక్షములకలియకఫలము

నాగపురము, నవంబరు 4:— మధ్యపరగణాలలో నీసంవత్సరములో జరిగిన ఎన్నికలకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ, స్వరాజ్యవాదులు, స్వతంత్రయులుగలసి స్పష్టమైన అధికసంఖ్యాకులయొక్క బలమును సంపాదించిరి. వెనుకటి రెండు సంవత్సరములలోను అధికసంఖ్యాకులు యెబడియెను లేరు. (ఆ. ప్రె.)

వైకం సవర్ణహిందూజాతి

మహారా, నవంబరు 4:—అదివారమునాడు యిత్తు మహారు విడచి, కొట్టాయం చెంగన్నచెట్టి తిరుప్పల చెంగన చెరమీదుగా ప్రయాణము సల్పి నేటి ఉదయమునకు వైకం సవర్ణ హిందూజాతియచుట్టుకు చేరెను. మొదటి రెండు దినములలోను జరిగిన గ్రామంలో నాని ఆచుటచుట్టు బుర్రవగుండ ప్రయాణముచేయువలసి వచ్చెను. దారిపొడుగునను ప్రేక్షకులు జతవారినుగోరభమోడేరు గాక యని ఆర్యవర్ణములు మిన్నముట్టు చేయుచుండిరి. మార్గము లోని గ్రామములందు అగ్రజాతుల వారును అగ్రజాతులకు జెందిన హిందువులును అల్పసంఖ్యలోనున్న జాతివారిని సత్కరించుచుండిరి. పెద్దసానములందు చాలయేర్పాట్లుగావించిన జత బాగుగవి శ్రమించుటకు భోజనసౌకర్యము లొందుటకును అగ్రజాతి హిందువులు చక్కనియేర్పాట్లు గానించుచున్నారు. వైకం, కొట్టాయం తిరువల్లా, చెంగన్నచెట్టి, చంగనూరు మొదలగు స్థానములందు సమావేశము గావించబడినది. భేదములగోరుము పొడిచి వుండజైకం దేవతలను, కోడలను, తక్కినవారలను ఎల్లరును నిర్భయముగ నుపయోగించుకొనుటకు ఉత్తరపు చేయవలసినదని తీర్మానములు సమావేశములందు మోడించబడి మహాశాంతి రీతింటు గారి కంపముచున్నది. (అ. ప్రె.)

పొదూరు, నవంబరు 4:—జిల్లాట్రాప్ మోపరి తెండెంటు పొదూరునుండి యిట్టు తంతి నంపుచున్నాడు:— పొదూరునదిలో వరదలు తీసిపోవుటచే పొదూరుకొచ్చి రైల్వే మీది స్టేషనులనుంచి ప్రయాణము చేయుటకు, పార్శ్వమునాట పంపుటకు వీలుగలవు. నేటి మధ్యాహ్నమునుండి మామూలు ప్రకారము ప్రయాణమారంభమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

కరాచీపురపాలనసంఘము

బొంబాయిగవర్నరుగారికి సన్మానపత్రమియ నంగీకరించుటలేదు
కరాచీ, నవంబరు 14:—సింధుదేశమున పర్యటనము గావించుటకు బొంబాయిగవర్నరుగారు రానున్న సందర్భమున కరాచీమునిసిపాలిటీవారు గవర్నరుగారికి సన్మానపత్రము రప్పించబడుననెదను. నిన్న రాత్రి జరిగిన మునిసిపల్ కమిటీలో యీసూచన త్రోసివేయబడినది. ఇరువదియొక్క మంది సన్మాన పత్రము రప్పించవలసియు 18 మంది ఆర్య పవలయు ననియు తీర్మానము పై వోటు నిచ్చిరి. జాతీయవాదులందరూ సమావేశములో హాజరుగ నున్నారు. కాని చాల ప్రముఖులకు హైందవ ఐరోపా సభ్యులు గైరు హాజరైరి. (అ. ప్రె.)

“డైలీగజెట్” వ్యాఖ్య

కరాచీ, నవంబరు 4:—ప్రధాన వ్యాసములో “డైలీగజెట్” యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—కరాచీ మునిసిపాలిటీ తీర్మానము యీ రాష్ట్రముల సభాప్రాయముగాదనియు వెంటనే మునిసిపాలిటీలో ప్రతిఫలమును రాజద్రోహమును అణచివైచుటకు తగిన చర్యదీక్షానవలయునని పత్రిక గోరుచున్నది. బొంబాయి గవర్నరుగారికి సన్మాన పత్రము సంగుటకు తగినయేర్పాట్లు చేయవలసినదని మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని కి చెప్పుచు వెంటనే పౌరుల సన్మానానిధిని తెరచవలసినదని డైలీగజెట్ పత్రిక సలహానిచ్చుచున్నది. అగస్టు 27 వ తారీఖున గాంధీగారి కర్పించిన సన్మాన పత్రమునకు ప్రభుత్వమువారు 2000 లు కాంక్షను జేసినపత్రిక చెప్పుచున్నది. అప్పుడందరు సభ్యులు ఉదార భావములను జూపిరి. అట్టి భావములనే గవర్నరుగారికి సమర్పించబోవు సన్మానపత్రము విషయము నను జూపెదరని తెలపబడినది. (అ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మహాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
5-11-24 తేదీ బుధవారమునుండి 7-11-24 తేదీ శనివారము వరకు. 8 దినములు మాత్రమే.

ప్రజలకు విచ్చి వట్టినదా?

ప్రస్తుతకాలమునందు యితరులకు హానిచేయుట, యితరులపై నేరారోపణము చేయుట మొదలగు తప్పులను, పౌరవాదులను తెలుపును. పూర్వపు కోమరాజును తలమివేయుట గొప్ప రాజ్యములను నాశనముచేయుట, రాజవంశీయులను అణచి వేయుట మున్నగునవి మాడతగినది.
దేనియల్ కార్యక్ గుడిమానోచే యిది పూర్తిగా సమర్థించబడినది. కానికొ గూడ మాపబడును.

పదునెనిమిదవ సంయుక్తరాష్ట్రీయ మహాసభ

మహాత్మాగాంధీగారి సందేశము

కార్యక్రమము ముగిసెను
వారణాసి, నవంబరు 4:—శ్రీజిత్పురమో త్రమడాను టూండనుగారి ఆధిపత్యముక్రింద గోరక్షక పురములో సమావేశమైన పదునెనిమిదవ సంయుక్తరాష్ట్రీయ మహాసభ నేటిసాయంత్రమునకు కార్యక్రమమును నిర్విఘ్నముగ పరిపూర్తిచేసెను. శుద్ధుర వ్యాపకయు హిందూముహూర్తమునకు అంబరా సతనమును దొంగించుటయును గోరును పంపబడిన మహాత్ముని సందేశము సమావేశమునందు చదువబడినది. పంగరాష్ట్రీయ సందలి నిర్బంధ విధానము నకు మహాత్ముడు చింతిల్లెను. నాయకు చింతిల్లెయుచే గలుగలేదు. ప్రలజనిస్స హయాత్తుమే చింతకు గారణము. దేశములు యీవిషయస్థితిని భద్రముగను ఉచితరీతిని యెదుర్కొనెదరని గాంధీగారు విశ్వసించుచున్నారు.

అగ్రాటెనెసిబిల్లు
హిందూ మహాత్ముడీయ సమైక్యతను విషయమున చెక్కండ్రు మాట్లాడిన విషయ, అగ్రాటెనెసి బిల్లు తరతరముల నుండి అనుభవించుచున్న రైతుల హక్కులకు భంగదాయకమనియు, ఉభయలకును, జమీందారులకును రైతులకును, గూడ ప్రస్తుతవిధానమే మంచిదనియు చెప్పుచు నొక తీర్మానము సంగంలాలో గాకచే ప్రతిపాదించబడినది.

సంపూర్ణానందుగారి తీర్మానము

ఎవ్వరిని అంటరానివారుగ జూడకుండదనియు, నిమ్న జాతులవారిని హిందూ సంఘముయొక్క జలమగు అంగముగ చేయవలయుననియు, పాశ్చాలలలోనికి వారిని రానియ్యవలయుననియు, నూతులనుండియు చెరువులనుండియు వారిని నీళ్లు దీసి కొన నియ్యవలయుననియు హిందువులను ప్రబోధించుచు సంపూర్ణానందుగారి తీర్మానము చెచ్చిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది. జాతీయ రాష్ట్రీయ సమావేశము సీతపురములో గావించుటకు పంబునాధుగారు ఆహ్వానించిరి. సమావేశము ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

భారతనైతిక విన్యాసము

జనవరలో జరుగును
డిల్లీ, నవంబరు 1:—డిల్లీప్రాంతములందు ఆపారముగ వరదలు వచ్చుటచే డిశంబరులో జరుగవలసిన నైతిక విన్యాసము 1925 సం॥ జనవరి చివరవారమున జరుగును. విరోధాసంగ్రహానంతరము యంత గొప్పవిన్యాసము ఇండియాలో జరుగలేదు. ఈకార్యములందు మేజరు జనరలు సి. జి. దేవరెలుగారి నేతాధిపత్యముక్రింద నుండుచోట యెదుర్కొనునందు ఈవశమునందు రౌతులు కాల్యములను ఆయుధములతో గూడిన మోటారుకారులు యుండును. ఇందు 4 ఏరోప్లేనులగూడ పాల్గొనునది. ఈ కార్యములన్నియు జనరలు సర్ సి. జి. దేవరెలుగారి పరిశీలనక్రింద జరుగును. ఇండియా కమాండరు ఇనుచీపు గారు మాడ విచ్చేయుచు జనవరి 30 వ తేదీన ఈక్యూత్రిమ యుద్ధమునందు పాల్గొను దిశములన్నిటిని ఒకచో గూర్చి నేతాధిపతిగారు తని కీజేయుదురు. ఇందు మొత్తముపై 80000 మంది సైనికులు పాల్గొనెదరు. ఈక్యూత్రిమ యుద్ధము శిరోజాలనకు జరుగును. ప్రేక్షకులు విరోధాసంగ్రహానంతరము దాని యనుభవమును జట్ట యుద్ధప్రయత్నములం దెట్టివాచ్చులు గలిగినో జూడగలగమును, అనేకరకముల ఆయుధము లుపయోగించబడును. బువనుగన్నులు గూడ పాడుదురు. (అ. ప్రె.)

మోటారు క్రింద ఆంగ్లేయునిమ్మతి

బొంబాయి నగరము శనివారము నాడు ఎ. ఎన్. క్రిష్ణమూ అను ఆంగ్లేయుడు ఇండియను వులెసుమిల్సు మేనేజరు రోడ్డుపై బోవుచుండగా వెనుకనుండి మోటారు బండి క్రబ్బివేసినది. వెంటనే ఆస్పత్రికి గొంపోయెను గాని, అనేక గాయములుబడుటచే నామగనాడు మృతిచేసెను. మోటారు డ్రైవరును అరెస్టుజేసియించిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి గవర్నరు పర్యటనము

బొంబాయి గవర్నరు గారు 1 వ తేదీన బోరుసంస్థానమునకు సభాపరముతో బోయి అచ్చటి షిపుగా రాతని ఈరే గింపుతో దర్బారునకు గొంపోయెను. అచ్చట సత్కారములు సుదీనిన పిదప కొన్ని పాశ్చాలలను, సభ్యులను జూచిరి. (అ. ప్రె.)

బీరారు రాష్ట్ర నిర్ణయము

నైజాముగారికి ప్రతికూలమగు తీర్పు
బీరారు రాష్ట్రమును తిరిగి నైజాము సంస్థానమునందు చేర్చుటనుగూర్చి జె. పి. థామసు రాజకీయ కార్యదర్శిగారి నివేదికతో బాటు గవర్నరు జనరలు గారి కార్యనిర్వాహక సర్గమువారు విచారించిరనియు నైజాముగారి హక్కులకు ప్రతికూలముగా తీర్పు జెప్పిరనియు మాకు తెలియుచున్నది. (అ. బ్యూరు)

అమృతసరు నేషనలు బ్యాంకు

కేసు విచారణ
లాహోరు, నవంబరు 1:—అమృతసరు నేషనలు బ్యాంకు డైరెక్టరుల విచారణ నెషనల్ జడ్జి గారియెదుట జరుగుచున్నది. అశిషియలు లిక్విడేటరు మదనుమీనముగారు అమర్నాదు వార్తాగారిని విచారించిరి. సాక్షి తానిదివరకెక్కడను జాయింటు స్టాకు కంపెనీలలో నుండలేదనియు, వాటాదారుగానుండి యీ బ్యాంకు స్థాపించబడినది మొదలు డైరెక్టరయ్యెననియు చెప్పెను. స్టాక్హోల్మ రిపోర్టునందు యితర డైరెక్టరు సమృక్ముతై సంతకముజేసెను. ఆతని సోదరుడు రూ 51,000 డిపాజిటుచేసినవిషయ 50,000 ఋణము తీసుకొనెను. తానుగూడ కొద్దిగా ధనము డిపాజిటు చేసి రూ 25,000 ఋణముతీసుకొనెను. ఆతనితండ్రి రూ 2 లక్షల 40 వేలు, సోదరుడు రూ 1,150,00 డిపాజిటుజేసిరి. కాని సోదరుడు అంతకన్న యొక్కవధనమే ఋణముగా తీసుకొనెను. వారి అవిభక్తముంబయు ఆస్తికి, లేక 9 లక్షలుండును.

రామచంద్ర గుర్జులా కూపశంతుఇంజనీరుగారు తరువాత విచారించబడిరి. బ్యాంకుక కార్యమునందు రూ 15,000 మదుపు చెప్పెననియు, దానిమూలధనము రూ 8000 మాత్రమేయుండెననియు దీనిని బ్యాంకుమీటింగు నందు భాయపరచిరనియు చెప్పెను. ఆయన అమృతసరు నేషనలు బ్యాంకు కేసులలో దిగినవిషయ పంజాబు బెంగాలు బ్యాంకులను వేరొక బ్యాంకు స్థాపించెను. అమృతసరు బ్యాంకుకు సహాయపడుటలు వేరొక బ్యాంకును స్థాపించెను. సాక్షులవిచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

నవంబరు 11

2 నిమిషముల నిశ్శబ్దము.
బెదెండ్లక్రిందటి చక్రవర్తిగారు 1919 నవంబరు 11 వ తేదీ ఉదయం 11 X 2 నిమిషములు మనమెల్లరము యెల్లకలను మాని నిశ్శబ్దముగా నుండవలెనని తన సామ్రాజ్య ప్రజలెల్లరిని గోరియుండెను. అంతకముందు నాలుగేండ్లకుండి జరుగుచున్న యుద్ధము ముగిసిసంధి గావించబడిన ఆర్మిస్టి సుదినమును ఈరీతిగా ప్రజలెల్లరు స్మరించుకొనవలెనని సార్యభౌముని యుద్దేశము! ఈవత్సరముగూడ నట్లే నవంబరు 11 వ తేదీ 11 X దాటిన పిదప 2 నిమిషములు అంచరు నిశ్శబ్దముగా నుండవలెనని జార్జి సార్యభౌముడు తనకోర్కెను చెల్లించెను. రైలు నీరుప్రవాహములు మాత్రము ఆగకూడదు. సార్యభౌముని కోర్కెను ప్రజలెల్లరు మన్నింతురని ఇండియావీరతనమువాడు విశ్వసించుచున్నాడు. అన్నిచోట్ల ఒకేసమయమున జరుగుటకై రైల్వే టైము ననుకరింపవలెనని సూచించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

తాతా ఐరను స్టీలుకంపెని

బొంబాయి, నవం. 4:—ఈకంపెనీ వాటాదారులు డైరెక్టు ఏజంట్లు అందరు నేడుగూడ పెద్దసభచేసి కంపెనీ స్థితులను బరీక్షించుటకుగాను ఒక విచారసంఘాని నేర్పించుటకు తేలియున్నది. వారు సాధ్యమైనంత త్వరలో నివేదిక సంతకము. ప్రస్తుతమున్న దుస్థితి తొలగించుటకు యిప్పటి విజయభట్టి వాటామొత్తమును మార్చుటయే కర్తవ్యమని కొందరు చుచుచున్నారు. అట్లు జేయుటకై కొన్ని యేర్పాట్లులు జరుగలవు. ఇప్పటికి సరైన విధాన మేదియు నిర్ణయించలేదు. (అ. ప్రె.)

తలసన్నువనూలు

ప్రభుత్వమువారిసంతృప్తి
రంగూరు, నవంబరు 4:—తలసన్నువనూలు తగినంత మరకుగా జరుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తిని చెప్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కార్పొరేషనునకు ఉస్కాన్ సాహెబుగారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

నిన్న సాయంత్రమునందు యెన్నఁపూరి కార్పొరేషను నూతనవత్సరపు ప్రథమసమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. క్రొత్త సమావేశమునకు కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు ఎన్నుకొనబడునని యెరియబడెను. జూనులకు వచ్చిన ప్రేక్షకులతో సభా భవన మంతయు క్రిక్కిరిసి యుండెను. చాదాపు కార్పొరేషనున భ్యులందఱు వచ్చిరి. ఇటీవల ఎన్నికలందు విజయమునైన సూతన కార్పొరేషనునకు సభ్యులు, ఈదినముననే హాజరైరి. వీరందఱును సంపూర్ణముగ కర్తవ్యములతోడను, గాంధీబోధితోడను హాజరైరి.

అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలయును, జి. వారాయణస్వామి చెట్టిగారి నధ్యక్ష స్థానమునకును కార్పొరేషనును నడుపవలెనని సభ్యులు గోరినవిధముల చెట్టిగారి రధ్యక్షుల వహించిరి.

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

తరువాత డాక్టరు నరేశుగారు ఖాన్ బాహదరు డాక్టరు ఉస్కాన్ సాహెబు బి.ఎ. గారిపేరును అధ్యక్ష పదవికి సూచించిరి. రంగారాధంకెట్టిగారు బలపరిచిరి. మరెవ్వరును ఇతర సూచనల నొనర్చునందులచే ఉస్కాన్ సాహెబు గారి క్కరే ఎన్నికకు నిలచిన యభ్యర్థియని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. అంతట మామూలు ఆచారము ననుసరించి డా॥ సి. నరేశ మొదలియారుగారు ఉస్కాన్ సాహెబుగారి నధ్యక్ష పదవి కెన్నుకొనవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఈ ప్రతిపాదనను సభవా రేక గ్రహముగా నామోదించిరి.

వారాయణస్వామి చెట్టిగారిరధ్యక్ష స్థానముననదులను ఉస్కాన్ సాహెబుగారిని ఏకగ్రీవముగ నధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనినందులకు అభినందించిరి. 5 వత్సరములకు పూర్వమిస్థానము ఎన్నికలకు వదులబడెను. గత 5 వత్సరములనుండియు బ్రాహ్మణేతరపక్షమువా కిస్థానముల నధిష్టించుచుండిరి. ఇప్పుడేసానము, మహమ్మదీయ సంఘమునకు జెందినవారితో నలంకరింపబడుట చాలసంతోషకరము. ఉస్కాన్ సాహెబు గారు మహమ్మదీయ సంఘమునకు జెందియుండుటయేగాక, ఈస్థానము నాక్రమించుటకు వారు కష్టపడి సంపాదించిన యర్హతగలదు. వీరు 1913 సం॥ నుండి కార్పొరేషనునందు పనిజేయుచున్నారు. వీరు చాల వత్సరములుగా కార్పొరేషనునకు వేరేయక మిట్టిల కెన్నుకొనబడి కార్పొరేషనునకు విలువగల నేపయోనర్చుచుండిరి.

డా॥ ఉస్కాన్ సాహెబుగారు:— తనను ఏకగ్రీవముగ అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకొని సభవారు తనయందు గన్నరచిన విశ్వాసమునకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచు అట్టివిశ్వాసమునకు తగియుండుట కెత్తించెదనని దెలిపెను. ప్రథమమున 11 వత్సరములకు పూర్వము కార్పొరేషనునందు ప్రవేశించిన తరువాత 10 వత్సరములుగా, కార్పొరేషను ఆర్థిక స్థాయిసంఘమున కెన్నుకొని తమవిశ్వాసమును జూపిరి. అధ్యక్షుడు కార్పొరేషను వారినేమిదేగాని, అధికారిగాడనవిషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనెదనని ఉస్కాన్ సాహెబుగారు నుడివీరి. డా॥ నరేశమొదలియారును, ఇబ్రహీంగారును అధ్యక్షుని పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చిరి.

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు

కాలవ్యవధియు గియులచే వేరేయి స్థాయిసంఘముల సభ్యత్వములలోగలిగిన ఖాళీలను పూర్తిజేయుటకుగాను ఎన్నికలు జరిగెను.

పన్నులస్థాయిసంఘము

అధ్యక్షుడు ఎన్నికలు:— ఆర్థికవ్యవహారముల స్థాయిసంఘమునందు, జి. జి. ఎ. నరేశుగారి సభ్యత్వవ్యవధియుగి నెను. ఆస్థానమునకున్నాడు ఎన్నుకొనవలెను. నరేశుగారు జ్వరముచే బాధపడుచు నీదినమున హాజరుగాకాలకపోయిరి. వారు గూడతిరిగి ఎన్నికలకు నిలచుచున్నారు. వారుగూడ ఎన్నుకొనబడుటకు అర్హులగుదురు.

వి. చక్రరెట్టిగారు:— ఒకానొకసభ్యుడు, ఎన్నికలకు నిలచుచున్నాడని అధ్యక్షుడు ప్రకటించుట క్రమభంగముగాదా?

అధ్య:— తనకుజబ్బుగానుండుటచే రాజాలక పోతినని యు, తానుతిరిగి ఎన్నికలకు నిలచుచున్నాననియు నాకువ్రాసెను, అందుచే నేను అవిషయము నుదహరింపవలసినవచ్చెను.

డా॥ కామతుగారు:— అధ్యక్షు డొకానొకసభ్యుడుతిరిగి ఎన్నికలకు నిలచుచున్నాడనియు ఎన్నికలకు అర్హత గలదనియు అధ్యక్షుడు ప్రకటించుటచే అట్టిసభ్యు డధ్యక్షున కభిమానియనియు మిత్రుడనియు ఇతరులకు దోషవచ్చును అందుచే ఎన్నికలందు పరియగు న్యాయము గలుగక పోవచ్చును. మిరటియుద్దేశముతో నాప్రకటన మొనర్చిరిని నేనెంతమాత్రమును తలంపను. ఇట్లు ప్రకటించుట మంచి యాచారముగాదు.

అధ్యక్షుడు:— నేనట్టియుద్దేశముతో ప్రకటించలేదు. ఇకమీద నట్లు జేయను.

బాలలుపెట్టెద్వారా ఎన్నికలు జరిగినతరువాత సభ్యు డుడు వోట్లను లెక్కపెట్టగా నరేశుగారికి 32 వోట్లవచ్చెననియు వారు ఎన్నుకొనబడిరినియు తనకొక వోటువచ్చెననియు ఏడువోట్లు ఏమియు వ్రాయకయే యెంపగబడెననియు ప్రకటించెను.

“వర్క్సు” స్థాయిసంఘము

వర్క్సు స్థాయిసంఘమున (1) దేశికాచారి (2) పి. భక్తవత్సలు నాయుడుగారు ఖాళీజేసిన స్థానములకు ఎన్నికలు జరుగగా (1) వెంకటపతి నాయుడుగారికి 27 వోట్లును వ్యాసరావుగారికి 22 వోట్లును వచ్చుటచే వారిరువురును ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడెను.

డా॥ కామతుగారు:— ఎంతమంది ఎన్నికలకు నిలచిరి ఎవరెవరి కెన్నుకొని వోట్లు వచ్చెనో దెలిపెదరా?

అధ్య:— భక్తవత్సలు నాయుడుగారికి 18 వోట్లవచ్చెను. మరి ముగ్గురును, ఒక్కొక్క వోటుచొప్పున వచ్చెను.

పి. వి. నటరాజ మొదలిగారు:— ఎంతమంది, జ్ఞాంతు వోట్లను పంపిరో దెలిపెదరా?

ఒకసభ్యుడు:— జ్ఞాంతు వోట్లను రెలువుట కాజేపించెను.

నటరాజ మొదలియారు:— మొదటి స్థాయిసంఘ ఎన్నికలయందు అధ్యక్షుడు జ్ఞాంతువోట్లనుసంఖ్యను దెలిపెను. ఇప్పుడుగూడ రెలుపవచ్చును.

సామి వెంకటాచలంపెట్టిగారు:— మొదట జ్ఞాంతు వోట్లను ప్రకటించుటపారబాటు. తేలుట పెట్టెద్వారా ఎన్నికలు జరుగుటచే నావిషయములు గుప్తములుగ నుంపబడవలెను.

అధ్యక్షుడు:— జ్ఞాంతువోట్లను సంఖ్యను దెలిపినతరువాత మన తేలుట రహస్యముల బయలుపెట్టుచున్నానని ఎంచును. రెండు జ్ఞాంతు వోట్లుగలవు.

ఆరోగ్యస్థాయిసంఘమునందు పి. భక్తవత్సలు నాయుడు, క్యాసింజీసాహెబు బాహదరుగారు ఖాళీజేసిన స్థానములకు ఎన్నికలు జరుగగా డాక్టరు విజయరాముగారికి 39 వోట్లును డాక్టరు చెల్లూగారికి 39 వోట్లును వచ్చుటచే వారిరువురు నెన్నుకొనబడినట్లు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

తరువాత విద్యాశాస్త్రస్థాయిసంఘమున ప్రాధేయరత్న స్వామిగారు ఖాళీజేసిన స్థానమునకు ఎన్నికలు జరిగెను. అందు అబ్దులు అజీజ గారికి 41 వోట్లు వచ్చుటచే ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడెను.

వికమత్సరమావేశ తీర్మానముల బలపరచుట

ఎన్నికలు ముగిసిన పిదప చక్రరెట్టిగారి కీర్తిండి తీర్మానము నుపపాదించిరి:—

“హిందూమహమ్మదీయ సంఘము లందును ఇతర సంఘములందును వికమత్సరము నొడగూర్చుటకు గాను డిల్లీయందు సమావేశమైన వికమత్సర సమావేశము వారి ప్రయత్నముల కి సభవారు స్వాగత మొసగుచున్నారు”

పై తీర్మానము నుపపాదించుచు చెట్టిగారు డిల్లీయందైకమత్సరమావేశమున హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములకును వేరేయిసంఘములవారికిని వికమత్సరము గుదుర్చుట కొనర్చిన ప్రయత్నముల ప్రశంసించుచు వాని సంగీకరింపనివా రెవ్వరును నుండజాలరనియు భారత రాజకీయ ఆర్థిక విజ్ఞానాభివృద్ధికి వేశమునందు మైత్రి యత్యవసరమనియు నుడివీరి. సమావేశానంతరము క్రొత్త పురపాలక సంఘము మొదటి మహమ్మదీయ అధ్యక్షుని యాజమాన్యమున సమావేశ మగుటచే ఢిల్లీ తీర్మానముల బలపరచుచు కార్పొరేషనువారి యభిప్రాయముల వెల్లడించుటపరము.

టి. రామస్వామి అయ్యరుగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రియొక్క ఆవశ్యకతను దెలుపుటకు వచ్చానను లవసరము లేదనియు కార్పొరేషను ముగ్గురుసభ్యులు మహమ్మదీయ సభ్యులే యున్నప్పటికిని ఏకగ్రీవముగ నొక మహమ్మదీయ సభ్యు నధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొను

టయే అట్టి మైత్రియున్న విషయము స్పష్టపరచుచున్నదనియు నుడివీరి

మూసానేటుగారు:— మహమ్మదీయసంఘము తరపున మూసానేటుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు వికమత్సర సమావేశమువారి తీర్మానముల నాచరణలోపెట్టుటయందు మహమ్మదీయ లందరు సెల్లపప్పును తోడ్పడుటకు సిద్ధముగ నుండురని నుడివెను.

అధ్యక్షుడు:— ఈ తీర్మానము విషయమున దేశమున భేదాభిప్రాయ ముండజాలదని నుడివి తీర్మానమును వోటునకు పెట్టగా సభ్యులచే నేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను.

అధ్యక్షుని కభినందనములు

సభాకార్యక్రమము ముగిసినపిదప చాలయండిసభ్యులు, అధ్యక్ష స్థానమునకు ఎన్నుకొనబడినందులకు ఉస్కాన్ సాహెబుబహదరుగారిసభినందించుచు వి. జె. వాసుదేవపెట్టిగారు, ఉస్కాన్ సాహెబుగారి ప్రవర్తనను న్యాయబుద్ధిని ప్రశంసించుచు, నిమ్మజాతులకుభిన్నుణ్ణిగాను గట్టిప్రయత్నముల నొనర్చుననియున్నదనియు, నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టకలయుననియు, బీదలకునివసించుటకు మంచిగృహములనిర్మింపవలసియున్న వనియు, ఈకార్యములనొనర్చినగాని బీదజనులుగూడ పురపాలక వ్యవహారములందు పాల్గొనజాలకుండురనియు దా॥ పిరి.

వేణుగోపాలచెట్టిగారు, పట్నములోని నీటివనకుల సభి వృద్ధిపరుపవలయుననియు, పన్నులనునూటికి 1-5-11 నైన తగ్గింపవలెననియు అందులకధ్యక్షుడు తగు ప్రయత్నముల నొనర్చవలెననియు గోరిరి.

డాక్టరు సి. నరేశమొదలియారుగారు ఉస్కాన్ సాహెబుగారి సభినందించుచు, నేటికొక మహమ్మదీయ సభ్యుడు అధ్యక్ష స్థానమున గూర్చుని యుండజూచుట చాల సంతోషము గలిగించెననియు నుడివెను. నేను మొదటినుండియు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గోరువాడెనగుటచే అట్టి అభిప్రాయముల నాచరణయందు చూపుటకు నాకు మంచి యవకాశము దొరకినదని యెంచి, వాయభ్యర్థిత్వము నవసంపాదించుకొంటిని. హిందూ మహమ్మదీయ యొక్కత బ్రాహ్మణేతరపక్షములకు క్రొత్తదిగాదు. 1914 సం॥న నీపక్షము స్థాపింపబడినది మొదలు ఇంతవరకును గూడ వారాసిద్ధాంతమునే బలపరచుచున్నారు. నేను అధ్యక్షుడును ఒకే రాజకీయపక్షములోని వారము. మా పక్షమువారి సహకారమును సహాయమును అధ్యక్షులెవ్వడుగోరిన నవ్వహింపగుటకు సిద్ధము నున్నాము.

రా. బి. టి వరదరాజులు నాయుడుగారు:— ఉస్కాన్ సాహెబుగారి ఎన్నిక ఏకగ్రీవముగ నుండదని ఒకప్పుడుదోచెను. మహమ్మదీయ సంఘమునకు జెందినవారి నధ్యక్ష స్థానమునకు ఎన్నుకొనవలెనను అభిప్రాయము గలదు. కాని ఆయొక్క యర్హతచేతనే ఉస్కాన్ సాహెబుగారి నెన్నుకొనలేదు. ఆస్థానమునకు అవసరముగ నర్హతలన్నియు, ఆతనియందున్నవని యెంచుటచేతనే వారెన్నుకొనబడిరి. ఆయర్హతలే సభ్యులందరికిని ఉస్కాన్ సాహెబుగారిపై నభిమానమును గలుగజేసెను. జాతీయ నిర్మాణాశాఖ నూతనఅధ్యక్షుడు రృషియందధికముగ నుండుకొనవలెను. నగరమునందు విద్యాభివృద్ధికిచాల ప్రయత్నము లొనర్చవలసియున్నది.

మూసానేటు, మదనగోపాలనాయుడు, దేవదాసుసతీ, వ్యాసరావు, హాఫ్ట, రామస్వామి అయ్యరుగారు ఉస్కాన్ సాహెబుగారి సభినందించుచు నుపసన్యసించిరి.

ఉస్కాన్ సాహెబుగారు:— తనను గురించి వేరేయి యుపన్యాసములు నుడివిన వాక్యములకు కృతజ్ఞతను ఇట్లునుడివిరి. ఈపదవి పూల పెజ్జనలెనుండదనియు, నూతన సభ్యులు ప్రవేశించిరనియు, ఈపదవి కష్టముగ నుండుననియు నొకయుపన్యాసమును దెలిపెను. నే నాయభిప్రాయమున నేకీభవింపజాలను.

ఇతరవిషయములం దెట్లున్నను కార్పొరేషను వ్యవహారములందు ఏపక్షమువారికిని భేదాభిప్రాయము లధికముగలేవు. ఈదినమున నిచ్చట సమావేశమైన వారియందరిలోను మంచిసహకారభావము గలదు. ధర్మ పి. త్యాగరాజచెట్టిగారు అధ్యక్ష పదవికి వచ్చునపుడు, మద్రాసునం తటను విద్యుద్దీపములనుంచవలెనని నుడివెను. ఈపనిని వారు చాలసరకు సెరవేర్చిరి. కాని ఇంకను కొన్ని ప్రదేశములందు విద్యుద్దీపములు లేవు. నగరమునంతట, పూర్తిగా విద్యుద్దీపములనేర్పరచుటకు నేయత్నించెదను. కూసుమనది ఇంకను, చెడుకంపుతోడనే యున్నది. దానిని బాగుజేయుచు ప్రయత్నముల నొ

పచ్చయప్ప కళాశాల
ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి కమిటీ

తెలుగు సారస్వతమున శతకముల స్థానము.

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారి ఉపన్యాసము

నిన్నటిసాయంత్రము పచ్చయప్ప కళాశాల భవనమున పచ్చయప్ప కళాశాల ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి కమిటీవారి ప్రథమ సమావేశ సందర్భమున "తెలుగు సారస్వతమునందు శతకముల స్థానమును" గూర్చి దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి వినోదాన్ని.

శ్రీ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి రథక్షత వహించిరి.

పలువురు విద్యార్థులు సభ నలంకరించిరి. దైవప్రార్థన లచే సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది.

పిదప అధ్యక్షులు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారినిగూర్చి సభ్యుల కెరుకపరచుచు పంతులు వారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి చాలకాలమునుండి పాటుబడుచు న్నారనియు, వారిచే పోషింపబడు ఆంధ్రదేశీక ప్రతిక ఈ విషయములో జేసినకృషి అత్యంత మనియు, ఆంధ్రసారస్వత మునుగూర్చి అనేకవ్యాసము లందు ప్రచురింపబడుచుండు నని యు, దేశోద్ధారకుడు రాజకీయ కార్యములలో బాటు భాషా నేప పట్టుదలతో గావించుచుండు లెంతయు ప్రశంసనీయమని నుడివిరి.

అమితోత్సాహము చేలరేగ అధ్యక్షులను, ఉపన్యాస కులను పుష్పమాలలంకృతుల గావించినపిదప ఉపన్యాసకు డిట్లు ముచ్చటించిరి.

వర్తమానమునందు దేశమున కలవరపరచు విష యములనుగూర్చి ఉపన్యసించుటకు చాల ప్రతిబంధములు గలవు కాన ఆంధ్రభాషకును, ముఖ్యముగ విద్యార్థులకు సంబంధించిన శతకవాఙ్మయమునకును గల సంబంధమును గురించి ఉపన్యసించెదను.

నే నిటీవల కొన్ని శతకములు చదివి కొన్నిటికి పీఠికలు వ్రాసియుంటిని. గురుజాడ అప్పారావుగారు ఆంధ్రకవుల చరిత్రము వ్రాసిరిగాని వాఙ్మయచరిత్ర వ్రాయలేదు. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారును ఆంధ్రకవులచరిత్రనే వ్రాసిరి.

ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రమున శ్రీ వంగూరి సుబ్బారావు గారు వ్రాసియున్నారు. దానికి శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు పీఠికను వ్రాసియుండిరి. దానిని గ్రంథకర్త ప్రచురించుచుండనే గలిగిరి. అయ్యది ప్రచురింపబడుచున్నది.

వాఙ్మయచరిత్ర జూచిన పూర్వము ఆంధ్రముందు పురాణములు గనిపించుచున్నవి గాని శతకవాఙ్మయము లేదు.

పూర్వకాలముందు లాక్షణికగ్రంథములు వ్రాసినపుడు భారత భాగవత పురాణములు ఎత్తుకొనినారు గాని శతక వాఙ్మయమును ఎత్తుకొనలేదు. శతకము నూలుపవ్యములు గలిగి యుండును. పూర్వకాలముందు శంకరాచార్యులు మొదలగునారు

నర్పవలెను. నిమ్నజాతులస్థితి నభివృద్ధిపరచునట్టి విధానము నవలంబించెదను. చెన్నపురియందు విద్యాభివృద్ధికి చాల వెనుకబడి యున్నది. నగరాభివృద్ధియు, పారిశుధ్యమును పోలు తమ హక్కులను ఇతరసమస్యలను అర్థమొనర్చుకొనుటకు విద్యాభివృద్ధి ప్రధానావసరము. విద్య చాలతక్కువ వ్యయముపై లభించునట్లు జూడవలెను. పాఠశాలలకొరకు పెద్దపెద్ద భవనముల నిర్మించు నుద్దేశమును మరుగొనవలెను. డాక్టరు నరేశమొదలి యారుగారు నాయభ్యర్థిత్యమునకుగాను తన యభ్యర్థిత్యమును వదులకొనెను. అట్టిచర్యయందు వారిని ప్రేరేపించిన భావము నకు నేను సంతసమును దెలుపుచున్నాను. టి.ఎస్. రామస్వామి అయ్యుగారును, ఇతరఅభ్యర్థులును గూడ నదేభావములతో పోటిజేయుటకు విరమించుకొనిరి. వారు మహమ్మదీయ మత ఘోషలగవ్వరచినవ్యాధివృద్ధికిని, అభిమానమునకును కృతజ్ఞులై యెరుపుచున్నాను.

సభముగియునప్పటికి రాత్రి 7 గంటలయ్యెను. అప్పుడు ఉపాధ్యక్ష సామెంటుగారు, కార్పొరేషను సభ్యులు వెంటరా మెంటుబుండయ్య దూరేగింపుతో వారిగృహమునకు గొనిపో బడిరి.

వ్రాసినవానిలో 108 పద్యములు గలవు. కొన్ని జైన, బౌద్ధ మతగ్రంథములందుగూడ నటులే గలవు. ఇది చాలకాలము నుంచి వచ్చుచున్నది. నన్నయతరువాత వర్ణాచల శతకము నుమారు 1170 సం॥లో వ్రాయబడినది కాబట్టి అప్పటి నుంచి నేటివరకును ఈ శతకరచన అవిచ్ఛిన్నముగ జరుగుచు నచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు నుమారు 718 శతకములుగలవు. ఇంకను ఎన్ని నశించినవో తెలియదు.

లాక్షణికాదరణ.

లాక్షణికులు పీనిని ఎక్కువ శ్రద్ధతో గమనించియుండ లేదు. సామాన్యముగ కావ్యమనిన రమ్యమగుకథ, తగినభావము ఇంపగు కైతి గలిగి యుండునది. అట్టి నిర్ధారణతో పోల్చి మూచిన శతకములు కావ్యములలో జేయను.

శతకవిభజన.

శతకము ఖండకావ్యమని కొందరును, క్షుద్రకావ్యమని మరికొందరును జెప్పినారు. ఆంగ్లభాషయందు పీనికీ సమన్వయించు పద్యకావ్యములు "వీరిక్స్" అనునవి. ఐనను వానికిని మన శతకములకును చాల అంతరము గలదు. మనశతకముల దు పలువిధములు గలవు. సామాన్యముగ ఒకవిధముగ శతకములు (1) భక్తిని, (2) చైరాగ్యమును, (3) శృంగారమును ప్రతి పాదించునట్లే యున్నవి.

వర్తమానకాలములో శతకముల నెవరునుచదువుటలేదు. పూర్వకాలముందు "దాశరథీ కరుణాపయోనిధి" యని పఠించుచువారు లేకుండిరి. మనము శతకము లేవిధముగ వృద్ధిబొందునో ఆవిధానమును జూడవలెను.

పూర్వము బసవేశ్వరుడు మతసంస్కరణము జేసి చని పోయినాడు. శతకములు భక్తిని ప్రతిపాదించును. బసవేశ్వరుడు సంస్కృతముందు, కన్నడముందు, ఆంధ్రముందు కొన్ని శతకములు వ్రాసియున్నాడు. అందరికైలి అత్యద్భుతమును, నిర్దుష్టము నైనది. పూర్వముందు కావ్యముతోగూడ శతకము వ్రాయు నాచారము గలదు.

కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు పూర్వముందు కవులు కావ్యము ముందు వ్రాసి తదనంతరము శతకము వ్రాసి యుండిరిని వ్రాసిరి. అయ్యది నిజమని చెప్పవలయు.

వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారు వ్రాసిన భక్తచింతా మణిని మీలో పెక్కుండు చదివియుండురు. అయ్యది సులభ కైతి గలిగి భావపూరితమై యలరారుచున్నది.

వేమన తనకు భావమెప్పుడు కుదురునో అప్పుడు పద్యము జెప్పుచుండెడివాడు. వారిశిష్యులు వానినెల్లను సమ కూర్చిరి. పూర్వ మందరు నిజే భావమునుదిరనప్పుడు శతకములు రచించుచుండిరి. కాని ప్రస్తుతమునాదిరి ప్రకటనకొరకు వ్రాసెడివారుగారు.

1500 సం॥ల వరకు ఆంధ్రభాష వికసించియుండినది. 1600 సం॥లోను 1900 సం॥ వరకును శతకములు పుట్టిచవి. కవులు సాధారణముగ వారు నివసించెడి గ్రామములయందలి దేవాలయములపై నీశతకముల నివృత్తిపరచును కృతినీచుచున్నార. శతకములందు చాల సులభముగ భావమును వెల్లడించుటకు అనకాశము గలదు.

ఇందు మరియొక విభజనము గలదు. కొన్నిటియందు ప్రథమమున ప్రపంచసృష్టి, మానవజన్మతీ తుదకు జ్ఞానము మోక్షము బోధించునవి. మరికొన్నిటియందు చతుర్విధపురుషార్థములు, భగవద్వైచిత్ర్యమును వర్ణించియున్నారు. కాని పూర్వకాలముందు ముద్రణ సౌకర్యములు లేక చాలభాగము పైకి వచ్చియుండలేదు.

శతకములయొక్క ఉపయోగములు

ఈ శతక వాఙ్మయమును పరిశీలించిన ఆయా కాలములందు మతసాంఘిక సంస్కరణము లెల్లు జరుపబడినదియు తెలియును. 11 శతాబ్దముందు బసవేశ్వరుడు శైవమతమును ఎటుల వ్యాపింపజేసెనో శతకములవలన తెలియగలదు. పిదప రామానుజుడు వైష్ణవమత మునెటుల విస్తరింపజేసినదియు, తదుపరి మహమ్మదీయులచేగలిగినమార్పులను తెలియబడుచున్నవి. కావున శతకము లాయా కాలములయందలి ప్రజలయొక్క హృదయములను, ఆశయముల ను, ఆభిప్రాయములను దెలుపును. మరియు ఎప్పుడు రాజుల యాదరణ కవులపై గలిగియుండెనో ఏకాలముందు లేకుండెనో తెలియజేయును. రఘువీరశతకముందు కవియొక్క హృదయాజ్ఞాన చక్కగ వివరింపబడినది. మరియు మనభాషయందలి అప్పు డప్పుడుగలిగిన మార్పులను శతకములు దెలుపును.

కాశీనాథుని శతకముననే గ్రామ్యప్రయోగములు గలవు. ఐనను కాశీనాథుని శతకమును జదివెదముగాని కాశీనాథుని మాహా త్యయమును జదువము. కారణము కాశీనాథుని శతకముందలి పద్యములు, హృదయరంజకముగ నుండుటచే. ఆహ్లాదజనకముగు నేగ్రంథమైనను గ్రామ్యమైనను, గ్రాంథికమైనను ఆదరింపబడ వలెను.

మనశతక వాఙ్మయమును జూచిన కొన్నిటియందు దీప్త యోగములు గలవు. కాని వానిని దోషములుగ పరిగణించరాదు.

అనేకులు శతకకర్తలు వారి నామము గ్రామము, కాలము వ్రాసినారు. కొందరు విడిచినారు. వాని నెవరు ఏకాలముందు వ్రాసిరో తెలియదు. కావున శతకవాఙ్మయాభివృద్ధిని గోరుమన మెల్లర మీవిషయమై ప్రశ్నార్థము జేయవలసియున్నది. ముఖ్యముగ ఈ కాలపు విద్యార్థులెల్లరు ఈశతకములను పఠించినవారి హృదయములందు, ఆహ్లాదము, భక్తి, ఆనందములు గలుగును. అట్టి పుస్తకములు మీకు పాఠశాలలలో పఠనీయగ్రంథములుగ లేకపోవుట చాల విచారకరము.

మాకు 700 శతకములకుగాను 200 మాత్రము లభించినవి. అనేక పల్లెటూళ్లలో తాటి యాకులపై వ్రాసినశతకము లెన్నియో గలవు. వానినిన్నిటిని జేర్చిన ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రను వ్రాయవచ్చును. శతకములను నిత్యము పఠించవలెను. అవి ప్రతివారును మననము జేయవలసిన గ్రంథములు అట్టిపఠనమునకు ప్రస్తుత మవకాశములేదు. అందులన దైవ భక్తికిని అవకాశము గలుగదు. సామాన్యముగ శతకములు చంపకముల, ఉత్పలముల మొదలగు వృత్తిములలో నిండియుండును. అవి పఠించుటకు మిగుల సరళముగను సుబోధకములుగ నుండును. శతకము పురోవృద్ధి భక్తిని గలుగ జేయును.

మీరెల్లరు నేజెప్పిన చిన్ని యపవాదమును వినినందుకు చాల సంతసించుచున్నాను.

శేకుమళ్ల రాజగోపాలరావుగారు దేశమందు శతకము లెక్కువగ వ్యాపించి యున్నవనియు, వానివలన అనేకులు భక్తి గురుర్చుకొనువారు గలరనియు, పూర్వమునండి ప్రజలు శతకముల నాదరించుచుండిరనియు, పూర్వశతకముల గొన్నింటిని లక్షణగ్రంథములుగ దీసికొనినారనియు, శతక వాఙ్మయమును మన భాషలోనుండి తీసివేయుటకు సాధ్యముగాదనియు, అయ్యది ఆంధ్రభాషకు ప్రధానమైనదనియు, నుడువును శతక వాఙ్మయాభివృద్ధిని గోరిరి.

అధ్యక్షులు ఆంతోపవాదమును గావించుచు లాక్షణికు లేమి చెప్పినను దేశములో ప్రజలు సామాన్యముగ ఎల్లరకు అనుకూలించు పుస్తకములనే పఠించెదరు. భాగవతశావి లాక్షణికుడుగాడని పల్కినను, జనసామాన్యము చిన్నతమునుండి భాగవతమే నేర్వెదరు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వవిద్యాలయము లందు ఆంధ్రభాష ఇచ్చికముగ (optional) గ ఉన్నది గాని నిర్బంధపఠనీయముగ లేదు. పూర్వము ప్రతి బడియండును నృసింహశతకము, వేమన శతకము, దాశరథి శతకము మొదలగువానిని చెప్పెడివారు. వానియందు నీతి అధికము గలదు. పల్లెటూరి ప్రజల కీశతకములు చాలనుబోధకములు. పామరులకును, బాల బాలికలకును అర్థమగునట్లును, నీతిని భక్తిని గలుగజేయుటకు సహకారములగునట్లును ఈశతకములు సులభ కైతితో వ్రాయబడినవి. వానిని వ్రాసినకవు లెక్కుడు పరమార్థము గావించినారు.

శతకములు, బాల్యము

పల్లెటూళ్లయందు సంపాదించవచ్చును. అవి ఆయాకాలముల ప్రబలిప్రాయములను సాంఘికాచారములను తెలుపును. వానిచే ఆంధ్రులచరిత్రను సమకూర్చవచ్చును. కావున ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘమువారి విషయములో శ్రద్ధ పుచ్చుకొని శతకవాఙ్మయవాఙ్మయి గావించనగును. ప్రతి విద్యార్థియు ఉదయమున శతకములు చదివి ఆంధ్రలిసారము గ్రహింపవలెననియు, కొలదికాలములో విశ్వవిద్యాలయముందు ఆంధ్రభాష నిర్బంధోచిత విద్యగ నండగలదనియు నుడివిరి.

సభా ప్రతినిధు లగు పి. సుబ్రహ్మణ్యం గారు ఆంధ్రభాషకు అపారమగు నేవ గావించుచున్న దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభయొక్క ప్రథమసమావేశమునకు అధ్యక్షులుగ నుండుట తమ భాగ్యమని పలికిఅధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించిరి.

పిదప సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ నవంబరు నెల 5 వ తేదీ

బుధవారము

నిర్బంధవిధానము

ఎన్నికలకు బూర్జుముఖాల్పినుగారు హిందూ దేశసమస్య నెట్లు పీక్షించిరో, దెలిసియే యున్నది. సంస్కరణముల నెట్లు నయననుకొన సాగించి, స్వదేశపాలనము నడపించుటకు కన్సర్వేటివ్ శత్రువులు పూనుకొందరు. దేశములో బ్రాహ్మణ నిరాశ నణచుటకు, నిర్బంధవిధానమే వారికి శరణ్యమగును. బాల్లవినుగా రిదివరకు దెలిసినసంగతులనే, ఎన్నికలకు విమృశింపజేసినాం. జాన్ బ్రౌన్ గారు నిరూపించుచున్నారు. హిక్కుగారి ప్రసంగ సారాంశమును నిన్నటిదిగము ప్రచురించుచుంటిమి. వీరు బ్రిటీషు మంత్రులలో నొకరుగ నుండు ర ని యూహించుచున్నారు. కన్సర్వేటివ్ శత్రువులనుండు పీడికల ప్రాముఖ్యమునుబట్టి, వీరి భావనూచనలు రూఢియైనయే ఎంచుచున్నాము. వీరియొద్దే శత్రుత్వము ప్రకారము, నిజముగ పరిపాలనల ప్రభుత్వ ముండ వలయునట. అనగ నేమి? ప్రజల స్వేచ్ఛ కవకాశ ముండిదనియే. లేబరు ప్రభుత్వమువారివలె, కన్సర్వేటివ్ లు చేతగానివారుగ నుండబోదు. తమ శక్తి సామర్థ్యములను విజృంభింపజేసెదరు. ఏకాగ్రముచే నయిన నేమి, నూతననిర్బంధవిధానమును లేబరు ప్రభుత్వమువారే ప్రారంభించి చనిరి. కన్సర్వేటివ్ లు దానిని యిచ్చువచ్చినట్లుల కొనసాగించుట సులభము.

హిందూదేశమున కిదివరకే చాల స్వేచ్ఛ యొసగబడెనని, సర్ జాన్ బ్రౌన్ గారు నుడువుచు న్నారు. పీడిక ప్రస్తుతస్థితి సయితము కంటకముగ నుండియుండును. ప్రజల స్వేచ్ఛ యొకను తగినను, వీరు విచారించబోదు. హిందూదేశమును పరిపాలించు బాధ్యత మాత్రము, ఇండియా ఆఫీసుపై గలదట. ఇండియా మంత్రులయే వైటుహాలునుండి కిలును ద్రిప్పుచుండును. ఇదియే స్వేచ్ఛగాబోలును! కన్సర్వేటివ్ ఇండియా మంత్రుల ఎటుల పరిపాలించు నో చెప్పనక్కరలేదు. లాఆర్డరులగూర్చి అధిక మగు పట్టుదల జూపెడి రిడింగు ప్రభువుగారు, వారికి చేయూత నొసగుచుండు ననుట నిశ్చయము. హిందూదేశ పరిపాలనమునందు ప్రజల కెట్టిబాధ్యతయు నుండజాలదు. కన్సర్వేటివ్ శత్రువుల తమ బాధ్యత నెట్లు నిర్వహించెదరో, సర్ జాన్ బ్రౌన్ గారు సూక్ష్మముగ వివరించిరి. బ్రిటీషురాజ్యము నకు భంగము కలిగించెడి రాజద్రోహము గాని అరాజకముగాని దేశమునందెక్కడను నుండగూడదని, జాన్ బ్రౌన్ గారు శాసించుచున్నారు. ఇందును బట్టి, ప్రజలెట్టి విమర్శనము జేసినను దండనార్హులగుదురు. రాజద్రోహముక్రిందకు రాని దేముండును? బెంగాలులో అరాజకము నణగద్రొక్కు పేరుతో, ఎందరు నాయకులను నిర్బంధించిరో దెలుపనక్కరలేదు.

కన్సర్వేటివ్ పరిపాలనమునందు ప్రజల కేమి లభించునో ముందుగానే ప్రకటింపబడినది. బ్రిటీషు పార్లమెంటుపై నెంతవరకాశ బెట్టుకొనవచ్చునో విదిత మయినది. కన్సర్వేటివ్ నాయకుల నొక్క సందర్భ మున కభినందింపవచ్చును. వారు లోపల నొకయభి ప్రాయము బెట్టుకొని బయట కొక యభిప్రాయ మును దెలుపుట లేదు. లేనిపోని యాశల గల్పించుట లేదు. సంస్కరణములు మారవని, వారు ఘంటాపథముగ చాటుచున్నారు. సత్వగన్వరాజ్య సిద్ధికై ఆందోళన సలిపెడివారై యున్నద్రవము నెదుర్కొన వలయునో తేటపరుచు చున్నాడు. అందుచే భారతీయు లితరులపై యాశ బెట్టుకొనక తమను తాము నమ్ముకొని యుండుట శ్రేయస్కర మని దెలుప నక్కరలేదు. ఈసమయమున, మరల సింగండుకు బోయి ఆందోళన జరుపనెంచుట కేవల కాలహరణమునకు కారణమగుట దప్ప వేరు లాభము గలిగింపజాలదు. కన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వము వారు దండనపద్ధతి నవలంబించిన వింత యుండదు. కాని లేబరు ప్రభుత్వమువారు చివరరోజులలో నిందుకేల యంగీకరించియుండవలెను?

మామూలుచట్టములను గాక, క్రూర మగు ప్రాత రిగ్యులేషనును ప్రయోగించుట కేల సమ్మతించి యుండవలెను? ఏబిసెంటుగారికో దప్ప ఇతరుల కందరి కిది యాశ్చర్యకరముగ నుండియుండును. లేబరు ప్రభుత్వము చిక్కులనేకములకు లోనయిన మాట సత్యమే. ఒకపంకి కాంపుజెలుకేను, వేరొక పంకి రువ్వనులేఖి, ఇంకను పెక్కుప్రశ్నలు వారి నెదుర్కొనిన మాట నిశ్చయమే. కొరమాలిన వ్యవహారములలో పట్టు బట్టి, లిబరలు పక్షమువారి తోడ్పాటును నయితము కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులయిన లేబరుపక్షము, హిందూదేశ విషయమున నింత అవ్యక్తముగ ప్రవర్తించవలె? ఇందువలన మిగిలిన పక్షములకు తమపై ననుగ్రహము గలుగునని వీరు దలచియుండురు. హైందవసమస్య అప్రధానసమస్య గావున, ఏవిధమున సంచరించినను యిబ్బంది లేదని, లేబరుపక్షమువారెంచియుండురు. కాని హైందవసమస్యయే ముఖ్యసమస్య యగు కాల మరుదొంచకబోదు. ఇతర వ్యవహారముల విషయమున లేబరు పక్షమువారు తమసంతసమును చెల్లించుకొనలేక బోయిరి. ఇండియా విషయమున జూపిన నైచ్యభావము, వారికి లాభింపకబోయెను. లేబరుపక్షము తుద కుభయభ్రష్టమయ్యెను.

గంభీరాదర్శములను ప్రకటించి, సమయము వచ్చినపుడు వెనుదగ్గడివారందరకును తుద కిట్టి దుర్గతియే కలుగును. సర్ శంకరనాయుడుగారు గూడ లేబరు ప్రభుత్వచర్యను నిరసించిరి. నిర్బంధ ములవలన దేశమునందు వెనుక నెట్టి విషమస్థితి జనించెనో, సంస్కరణము లెట్లు విఫలమయ్యెనో వివరించుటయగాక, ఆంగ్లదేశమునకు వెనుక నప కీర్తి దెచ్చిన నిర్బంధచట్టమును మరల పునరుద్ధరించి నందులకు, లేబరు ప్రభుత్వమును నాయకుగారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. లేబరుపత్రిక యగు "న్యూలిజరు" గూడ, స్వపక్షవిధానమును నిరసించుచున్నది. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంత వరకు, లేబరుపక్ష పరిపాలనమునకును కన్సర్వేటివ్ పరిపాలనమునకును ఎంచదగిన భేదము గనుపింపదని యీ పత్రిక దలంచుచున్నది. ప్రజ్ఞా లెల్ల

రును అటులనే దలంచుచున్నారు. లేబరు మంత్రులు సమావేశమై, యోచించి బెంగాలు నిర్బంధములకు అంగీకారమొసగియుండుట, మిగుల అవమానకరమని, లేబరు లీడరు దలంచుచున్నది. ఐర్లెండు సమస్య ఎటుల తీవ్రమయ్యెనో, హైందవసమస్యయు నటులనే తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నదని, యీ పత్రిక కనిపెట్టినది. అధికారమునందున్నపుడు, లేబరుపక్షము తన శక్తిని దుర్వినియోగపరచి, పిమ్మట పశ్చాత్తాపము జెందిన లాభ మేమి?

అధికార మంతరించినపిమ్మట, స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి మరల ముచ్చటించిన మాత్రాన ప్రయోజన మేముండును? హిందూదేశ సమస్యనుగూర్చి, మాక్స్ నాల్డుగారు అతిచమత్కారముగ బ్రవర్తించుటయు, మిగిలిన విషయములను గూర్చి గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చుటయు జరిగెను. ప్రస్తుత మవలంబింపబడిన నిర్బంధ విధానము బ్రిటీషుప్రతిష్ఠ కెంతటిభంగము కలిగించునో దెలుప నక్కరలేదు. కాని, శంకరన్ నాయకు ప్రభుత్వము ఇంగ్లండునందు గూర్చుని తమ యభిప్రాయములను ప్రకటించినంత మాత్రమున లాభములేదు. అన్ని పక్షములవారికిని, హిందూదేశమే కార్యరంగము ఇక్కడనే తమశక్తిని జూపుటకు నాయకులందరును బూనుకొనవలయును. ప్రపంచ మంతయు స్వాతంత్ర్యముగోరుచుండ, హిందూదేశము మాత్రము పరాధీనస్థితితో తృప్తి జెందునా? అంతఃకలహము లతో సరిబెట్టుకొనునా? ప్రపంచమునందు సగు బాట్లకు లోనగునా? ఇంగ్లండులో నేపక్షము అధికారము వహించినను సరియే, హిందూదేశము తన విద్యుత్ కర్మమును నిర్వహించునెడల, స్వరాజ్య గమ్యస్థానము తప్పక జేరును. భారతీయు లనన్య దృష్టితో నిందుకై పాటుబడవలయును. ఇందుకు బూనువా రెల్లరును ధన్యులు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

సంయుక్త రాష్ట్రములు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించుట కిది మొదటిమారు గాదు. స్వరాజ్య మనిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని నిర్వచింపవలెనని, ఇటీవల జరిగిన సంయుక్త రాష్ట్ర సమావేశము తీర్మానించెను. స్వరాజ్యశబ్దనిర్వచనము మా కేల రుచింపలేదో వెనుక తెలిపియుంటిమి. స్వరాజ్యమును నిర్వచింప నక్కరలేదు. ప్రతివాడికిని దాని యర్థము గోచరించును. స్వరాజ్యవిధానములు ఆయా పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండవచ్చును. కాని స్వరాజ్యము మాత్రము మారజాలదు. స్వరాజ్యమునందు, "స్వ"యనునది చాలముఖ్యము. అందుచే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే స్వరాజ్యమని గాని, సామాజ్యస్వ స్వరాజ్యమే స్వరాజ్యమనిగాని, నిర్ధారణ జేయ వీలులేదు. అటులనే రాజపరిపాలనముగాని, ప్రజాస్వామ్యముగాని స్వరాజ్యము గావచ్చును. డిమోక్రటిక్ స్వరాజ్య మనియు, పార్లమెంటరీ స్వరాజ్య మనియు, పేరిడుట స్వరాజ్యశబ్ద గౌరవమునకు భంగము కలిగించుటదప్ప వేరుగాదు. స్వరాజ్యశబ్దమునందు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకును, సామాజ్యస్వస్వాతంత్ర్యమునకును గూడ నవకాశము గలదు. అందుచే భారతీయులలో నన్నిపక్షముల వారలకును బనికీవచ్చెడి గమ్యస్థానమును నిరూపించుట

ముఖ్యము. ప్రస్తుతపు కాంగ్రెసు క్రిడును గాంధీ మహాత్ముడు దూర మాలోచించి యే స్థిరపరచెను. ఉన్న ఏ వాదములు చాలక, గవ్యస్థానమునుగూర్చి సయితము తీవ్రచర్చ కవకాశమిచ్చుట సంభావ్యముగ దోచును. అపవయ మటులండ, సంయుక్త రాష్ట్రములు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సంగీకరించుట యనిన నర్థమేమియో పాలకుల ముఖ్యముగ విచారింపవలయును. సంయుక్త రాష్ట్రములు అతివాదులనియు ఉన్నత్యులనియు దలచినదిపెట్టుకొనుటవలన ప్రయోజనము లేదు. నానాటికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును దేశమునందు బెరుగుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. ఇంగ్లండుపై ప్రబలిత యవిశ్వాసమున కిది ఫలితముగాని పేరుగాదు. బెంగాలు నిర్బంధములు, ఇట్టయభిప్రాయము వింకను వ్యాపింపజేయుట సహజము. ప్రజలలో బెరుగుచున్న యభిప్రాయవ్యాప్తి నిరీక్షింపలే ననిన, ప్రజల స్వరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును ఇంగ్లండు ఎంత త్వరలో గుర్తించిన సంత లాభకరము. కన్నరైటీపు వాయకులు చెలుపుచున్నరీతిని జరుగునేని, దేశమంతయు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే శరణ్య మనియంగీకరింపవలసి వచ్చును. భవిష్యత్కాలము పాలకుల దృష్టిపై నాధారపడి యుండిననుటకు సందియము లేదు.

బర్మా రాజద్రోహపు కేసు

ఉంధా యనువారిపై చెచ్చిన రాజద్రోహపు కేసులో రంగూను జిల్లామేజిస్ట్రేట్ గా రిచ్చిన తీర్పు జూచిన, న్యాయపరిపాలన మెటుల జరుగుచున్నదో తెలియగలదు. మేజిస్ట్రేట్ గారి తీర్పు ప్రకారమే, ముద్దయి సేరము చేయలేదని విదిత మగును. ఒక పేళ సేరమునుగూర్చి సందేహమున్నను, ముద్దయిని పదిలిపెట్టుట న్యాయమై యుండెను. రాజకీయసంబంధ మగు కేసులలో, సేరము అనుమానరహితముగ రుజువుకావలెనను సూత్రము ఆచరణలోనికి వచ్చుటలేదు. ఉత్తమాగారిని నిర్బంధించినపిమ్మట, ఉంధాగా రొకయుపన్యాస మిచ్చిరిట. ఉపన్యాస మిచ్చునపుడు వార్తాపత్రికనుండి కొన్ని సంగతులను జదివిరిట. అంతియగాని, రాజద్రోహమును పురికొల్పుచుదేశ్యము తన కేమాత్రములేదని, ముద్దయి పలికెను. బర్మాభ్యుత్థము ప్రజలపై పన్నుల సభి కముగ విధించెనని చెలుపుట దోసమగునాక శాసన పథలలో బడ్జెటుసందర్భమున పిచ్చెడి యపన్యాసము లలో నిట్టి వా క్యము లే న్ని యెవను గనుపించును. ప్రజలరాబడి బట్టి చూచిన, హిందూ దేశముపై విధింపబడినపన్నులు దుర్భరములని చిట్టిపూత్రములు పలువు రంగీకరించియున్నారు. ఇది రాజద్రోహమగుచో, నేదిగాదు? ఉపన్యాసమునందలి భాగములు విడిపిడిగ జూచిన సవ్యముగ గనుపించినను, ఉపన్యాసమునంతను జదివిన రాజద్రోహము గనుపించునని మేజిస్ట్రేట్ గారు పలుకుట మిగుల చిత్రము. జయిలుకు బోవుటకు తాను సంసిద్ధముగ నున్నటుల ముద్దయి చెలిపినంత మాత్రమున, వారిని జయిలుకు బంపుట యవసరమని, మేజిస్ట్రేట్ గారు సూచించుట అశ్చర్యకరము. ముద్దయి ప్రసంగమునందు దౌర్జన్యమును పురికొల్పుభాష లేదనియు, పరుషభాషము గనుపింపదనియు మేజిస్ట్రేట్ గారు తలచినను, వారిపై సంప

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

5.11.24

చందాలు		కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు	
ఇదివఱకు	49781-8-8	ఇదివఱకు	24371-1-8
<p>(లోగడ నెల్లూరిజిల్లా వాగ్దానములలో యీ క్రింది పద్దులు వసూలయినవి)</p> <p>కాకు రామచంద్రారెడ్డివలె రాలద్వారా మైపాటి వసూళ్లు 50-0-0</p> <p>తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారి చందాలోకి చెల్లుగా 100-0-0</p> <p>చివుకుల మాలెకొండయ్యగారివల్ల 25-0-0</p> <p>మొదలి లక్ష్మీనర్సగారివల్ల 15-0-0</p> <p>వెన్నలకంటి రాఘవయ్యగారి ద్వారా వసూళ్లు 17-0-0</p>			
మొత్తం		మొత్తం	
49781-8-8		24528-1-8	

పూజానిధికి సామ్యునిబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, లెలుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

త్వరము కారాగృహశిక్ష విధించుట ఎంతయోగ్యముగ నున్నదో యూహింపవచ్చును. ఇట్టి తీర్పుల వలన, న్యాయపరిపాలనమున ప్రజలకు విశ్వాసము తోగిపోవుచున్నది. రాజద్రోహపు కేసులలో నేదియో యొకరీతిని శిక్షవిధింపదలచుటచే, పలువురు డిఫెన్సుపెట్టుకొనుట మానివైచిరి. లా, ఆర్డరు రక్షణ నియ్యది మార్గము గానేరదు.

నూతన కార్పరేషను అధ్యక్షులు

నిన్నటిదినము మదరాసు కార్పరేషను సభ గూడి, డాక్టరు ఖా. బ. మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబు గారిని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి. వేరొకరి పోటీ లేకుండుటచే, ఎన్నిక త్వరలోముగిసెను. ఉస్మాన్ సాహెబుగారు మహమ్మదీయు లగుటచే, హిందూ మహమ్మదీయసంయోగమున కిది లాభించు సని కొందరు పలికిరి. కార్పరేషనులో హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమున కిదివరకు భంగము కలుగలేదు. ప్రస్తుతపు ఎన్నికవలన నది ఏమాత్రము బలపడునో జూడవలయును. ఉస్మాన్ గారు జప్తిప పక్షమునకు జెందినవారు. ప్రజల స్వపరిపాలనాభిలాషను గూర్చి వీరు ఉత్సాహము జూపి ఎరుగరు. స్వపరిపాలన సమన్యకును స్థానిక స్వపరిపాలన సమన్యకును సంబంధము లేదని సరిపెట్టుకొనుటకు వీలు లేదు. రెంటికిని అవివాభావసంబంధము గలదు. ప్రజాశయద్భిప్రాయము జూచిన, నూతన నియామకమువలన విశేషలాభ ముండుననితోచదు. అయినను ఉస్మానుగారి పరిపాలనము ప్రజాభ్యుదయమున కనుకూలించుగాకయని కోరెదము. కాంగ్రెసు ముఖ్యనిరీక్షలుపక్ష ప్రతినిధులు నిన్నటిదినము తమ తమ స్థానముల నలంకరించిరి. అందుకు ఫలితముగ, ఢిల్లీ సయోగ సమావేశ తీర్మానములను కార్పరేషనువా రంగీకరించుట, మిగుల సంభావ్యముగ నున్నది. చక్రయ్యచెట్టిగా రీతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఇందు కెంతయు సంతసించెదము. జాత్యై

క్యము హిందువులమహమ్మదీయులమధ్యనే గాక, హిందువులలో వివిధ శాఖలమధ్య ఉ చేకూరుట యవసరమని, సభ్యులు గ్రహింపవలయును. చెన్నపురిలో ప్రబలిత బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వైషమ్యమును తొలగించి, స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కనుకూలమగు వాతావరణమును గలిగించుట మిగుల నావశ్యకము. కార్పరేషనుసభ్యులు నై కమత్యమువిషయమై ప్రజలలో నెంతటిప్రబోధము గలిగించిన, పురపరిపాలన మంతసామ్యముగ కొనసాగుట నిశ్చయము.

మహాత్మాగాంధీగారి ఆగమనము

చుట్టుదారిని దానుగారిభవనమున బ్రవేశించిరి. బహుజనసమూహము నిశ్శబ్దముగ మహాత్మున కంజలియొస ర్చెను

మహాత్ముడు ప్రజలకుదర్శనమిచ్చెను

కలకత్తా, నవంబరు 4:—మహాత్మునికోరికపై గూనకిని చెలియనీయకుండ నొకచుట్టుదారిని గాంధీగారిని సి. ఆర్. దాసు మొదలైన స్వరాజ్యవాదులు దాసుగారి భవనమున జేర్చిరి. గాంధీగారిని దాసుగారిని నెహ్రూ ప్రభృతులను దీసికొని వచ్చుచున్నట్టిమరు తక్షణములవేరను చేరునప్పటికి జనసమూహములేదు. సుమారు 12-20 గంటలకు మోటారుబండి దాసుగారి యిల్లుజేరునప్పటికి ఎందరికొలది జనులు గుంపుగాజేరిరి. జనులలో బెక్కండు స్త్రీలును చదువు సంస్కరాని శ్రుతుషులును గలరు. నిశ్శబ్దముగా వారు మహాత్మున కంజలి యొసర్చిరి. వారందరును తన్ను దర్శించుటకు కుతూహలై యున్నారని మహాత్ముడువసారాలోకివచ్చి ప్రజలొసర్చిన సమస్కారములకంగీకార నూచనమును చెల్పెను. మహాత్ము డాలస్యముగ కలకత్తాకు జేరుటచే స్వరాజ్యవాదుల సమావేశము సాయుత్రము నాల్గుగంటలవరకును నిల్చుచేయబడినది. (ఆ. ప్రె)

విదేశ వార్తలు

ఈజిప్టు విద్యార్థుల సమ్మె

కొయ్, నవంబరు 3:—అలెగ్జాండు విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థులు అడిగిన కోరికలను ప్రభుత్వమువారు అలక్ష్యము చేయటంచే దేశమంతటనున్న విద్యార్థులు సమ్మెగట్టిరి. కాని ఈ సమ్మెకు రాచకీయ సంబంధములేదు.

ఇంబ్రహత్స్

టెహరాన్, నవంబరు 3:—ఇంబ్రహత్స్ కుర్తీరవాదు లనువారిని పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు దరివిడిసిరి.

సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము

కమిషనరు విందు

లండన్, అక్టోబరు 30:—వేంట్ల డొమినియను కమిషనరులు ప్రదర్శనము సంఘమువారికి విందుసగిరి. ఈవిందులో అన్నియు సామ్రాజ్యపు వస్తువులే వినియోగింపబడెను.

థామస్ గారు బలబుచ్చే రాజేంద్రులకు సర్ హెన్రీమక మహా గారు విచారించిరి. థామస్ గారివంటి ఉదరభావోపే తుడను జూడలేదనిరి.

ఈ ప్రదర్శనము ఎంతయు జనుప్రదముగ జరిగెననిరి. సామ్రాజ్యకుటుంబమంతయు ఒకచో కూడినది. ఈ ప్రదర్శన మును మరల సాగించునో చాల తప్పుకేసినవారమగురు మనిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాగూడ తన ధర్మమును నిర్వహించెనని కన పులగారనిరి. ముఖ్యముగ ఎగుమతి వర్తకము ఎక్కువైన దనిరి.

విజయరాఘవాచారిగారు బలపరచిరి. ప్రదర్శనము ఇం కొక సంవత్సరము జరుగుననది. వెంట్ల ప్రదర్శన భావము ఒక సంవత్సరమైన నిలుచుగాక! రాష్ట్రీయవిభేదములను జంపుకొను టకే ప్రదర్శన ముపయోగించె ననిరి. సామాన్య పౌరసత్వము అలవడెననిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికావారు కొంత రానివారనుకొంటిని. కాని ఆరుగ్గనిను కేడు తొలగిపోయినది. వెంట్ల ప్రదర్శన లాభ ములను పొందుచేయకండ జూడవలెననిరి.

ప్రపంచమంతట త్రొక్కుడుబండిమీద మట్టివచ్చు వావరుగారు వియన్నాకు జేరిరి.

భారతదేశములో నిష్పంధములు

శంకర నాయరుగారు.

కార్యక ప్రభుత్వమును నిందించుట.

లండన్, అక్టోబరు 31—ఇప్పుడు మరల ప్రవేశజెట్టిన నిర్బంధ కాసనములు ఇతివరలో ఎట్లు పనిచేసెనో శంకర నాయరుగారు తెలియ జేసిరి. సంస్కరణ విధానమును ఇండియా మంత్రి, రాజప్రతినిధి రాష్ట్రీయ గవర్నరులు ఎట్లు జంపిరో తెలియ జేసిరి. సంస్కరణ విధానమును ప్రతిహతముగ ప్రవర్తించిరి. ఈకొన పద్ధతులను మరల ప్రవేశజెట్టుటకు కార్యక ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి నందులకు కార్యక ప్రభుత్వమును దూరిరి. ఇతివరలో ఈ నిర్బంధవిధానములు అగ్నిహోత్రమునం టించినవి. ఇంగ్లండు నైతికాధికృతను నాశన మొనర్చెను. ఆం గ్లేయుల పలుకుబడిని ఎప్పటికిని లేకుండ పాడుచేసె ననిరి. న్యూజీడరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. కార్యక ప్రభుత్వము వారు భారతదేశమును గూర్చి ఏమియు తగినచర్యను తీసికొన లేదు.

టోరీలు లిబరల్స్ ఇండియాను పాలించినటులే కార్మి కులను బాలించిరి. భారతీయనాయకులతో స్నేహభావముతో బహిరంగముగ చర్చింపకపోవుట తప్పనుచున్నది. బెంగాలులో ఇప్పుడవలంభించిన పద్ధతులు ఆరాచకమును కలుగజేయును. ఆరాచకమును సంహరించెదమని ప్రభుత్వమువారు నొన్నను అయ్యది వారికే విషమిండును. మనపరిపాలక నైతికపునాదిని మొదలుట తుడిచివేయును. మరింత అసంతృప్తికి ఆల్లరికి నిజ మగు అపకాశమును కలుగజేయక మానవు. ఆ నిర్బంధపద్ధతులను మేము ప్రవేశజెట్టుట సిగ్గుపాలిన పని. రీడింగు ప్రభువును నిజ పరిస్థితులను తెలియజేసిన ఇండియాలో పరిస్థితులు మరల విరిపు పరిస్థితులవలె నెదుర్కొనవలసి వచ్చును. ఇటీవలి విషయ పరి స్థితులు జ్ఞాపకము వచ్చెననుచున్నది.

బ్రిటిషు మునిసిపలు ఎన్నికలు

కార్యకవిజయము

లండన్, నవంబరు 3:—లిబరల్స్ పూర్తిగ ఓడిపో యిరి. కాన్స్టేబులు ఒక మోస్తరుగ నిలుపుకొనుచున్నారు. కార్యకులకే ఎక్కువ విజయము కలెను.

జస్టిస్ దాచబడిన ఆయుధములు

లండన్, అక్టోబరు 31:—రాత్రి 11/30. అంతర్భుత మండలి నైతిక సంఘమువారికి యుద్ధమునకు పూర్వమును తరువాతను జర్మిను తనూరుచేసిన ఆయుధము వివరములను లిఖితపూర్వకముగ సాక్ష్యముతో తెలియజేయుటకు జస్టిసు ప్రభుత్వమువారింగీకరించిరి. దీనితో జర్మనీ నైతిక పరిశీలన సమస్య పూర్తియగు జర్మనీలో ఆయుధములనుతయారుచేయు చున్నారని అనుమానము లుండుటచే జస్టిసు ప్రభుత్వమువారిట్లు చేయుట చాలమంచిది.

వాహబీల బెర్రెంపు

జెడ్డా వై దాడి

సంరక్షక ప్రయత్నములు

పోర్టుసాదా, నవంబరు 3:—కొద్దిరోజులలోనే అమీ రాల్ గారికి సహాయముచేయుటకును, వాహబీలు నగరముపై దండెత్తకుండ కాపాడుటకును అకాబానుండి జెడ్డాకు ఇంకొక 200 మంది వచ్చెదరు. ఇబ్న్ సాధాగారితో పిల్చిగారి రానుబారములను జరుపుటకు ప్రయత్నించెదరు.

మార్గరెటు బాన్ పీల్చుకన్యగారి

కోపము

లండన్, అక్టో 30:—తాను ఎన్నికలకాలములో కన డాబుజోవుటచే తనపక్షమునకు, చిక్కాయెననియు కార్యకపక్షమువారిని గూర్చి తప్పుగ ప్రకటించిరియు తనను గురించి గూడ ప్రచారముపర్చిరియు ఇదంతయు ఆయోగ్యమైనపని అనియు బాన్ పీల్చుకన్యదేవత. పూర్వము లేచిరాకువైనబాన్ ఎన్నికలకాలమునాడు కన్స్టేబులు తప్పుడుసంగతులను జేసి నరీతిగను లంచములిచ్చిన రీతిగను ఈ ఎన్నికలు దిగినవనెను.

మంత్రివర్గపు టేర్పాటులు

బర్క్లెహెడ్ ప్రభువు ఇండియామంత్రి

లండన్, నవం 1:—బర్క్లెహెడ్ ప్రభువు ఇండియా మంత్రిగను, కేపుప్రభువు బాల్బిసుగారికి లాడ్లుచాన్సిలరుగను విదేశాంగ కార్యదర్శిగ చాంబర్లెనుగారును చర్చిలుగారు అధిని వేశమంత్రిగ నుండురని అంచనావేయుచున్నారు.

కేపుప్రభువుగారు బర్క్లెహెడ్ ప్రభువుగారి నిమిత్తము చాన్సిలరుపదవిని వదులుకొనెదరట. సర్ విలియంజోయిన్ సన్ హిస్సగారు ఆరోగ్యమంత్రిగ నుండవచ్చును. సెవెల్ చాంబర్లెనుగారు కార్యకమంత్రిగను, ఉండెదరనుచున్నవి.

ఎంత ఆసక్తియులను పత్రికలు ప్రకటించినను పారిశ్రా మిక ప్రదేశములు కార్యకులపట్ల విశ్వాసముతో ప్రవర్తించెనని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక వాకొనుచున్నది. సామ్రాజ్యములో నున్న విప్లవకారుల నడండుటకు వెనుదీయక కన్స్టేబులు ఎంతటి చర్యనైన దీసికొనెదరని రెనాల్డు మక్స్విలుగారు అనిరి.

కన్స్టేబులు త్వరలోనే క్యాంబెలు ప్రాసిక్యూషను గూర్చి పూర్తిగ విచారణను ప్రారంభించెదరనుచున్నారు.

జస్టిస్ వెమానిక పయనము

టోక్యో, నవంబరు 3:—వైమానికడు మేజరు పేట్రో జస్టి గారు తమ ప్రాపంచిక వైమానిక పయనమును వదలు కొనిరి. మంచుగడ్డలచే దారికప్పడుటచే పడవపోవుటను వీలు లేదు. తమలో ఒకరు వచ్చే వాసంతయుతువు సమయమున పయ నము గావించుటకు జపానుల నుండవలెనని జస్టి గారు రినిరి.

రైలుట్రాము డీకొనుట

వికాగోలో రైలుబండి ట్రాంబండి డీకొనుటచే 10 మంది చనిపోయిరియు 30 మందికి గాయములు తగిలెననియు తెలియుచున్నది.

సింగపూరులో కొందరు చీవావారు జగ్జును పోగొ యెడలో ఆయుధములను కొన్నందులకు పోలీసువారిచే పట్టువడిరి.

ఎన్నిక ఫలితములు

థామస్ గారి ఆఖరు యుపన్యాసము

లండన్, అక్టోబరు 31:—న్యూజిలండు క్రొత్తగవర్నరు కు వీడ్కోలుపువిందును గావించినపుడు థామస్ గారి టిట్లు జెప్పి రి. ఎన్నికల ఫలితములను ఒప్పుకొనితీరవలెను. సార్వభౌమ ప్రభుత్వమును సాగించుటయేగాక ఏపక్షమువారు అధికారము లోనున్నను సామ్రాజ్యక్షేమము, సామ్రాజ్య విశ్వస్యమును అ లోచించుట ముఖ్యము. అదియే పరమావధి. అధికారవిహీను లను ఇచ్చివేసిరి. పక్షపాతములేకుండ ఆచారినారిని విభేదము లేకుండ పరిపాలనమును చేపడినవా అంతరాత్మ చెప్పుచున్నది. బ్రిటిషు కామన్వెలు ప్రేమస్వాతంత్ర్య పాశములచే చేకూర్చబ డెనని జ్ఞాపకముచుకొని పరిపాలించితిని.

డొమినియనుత్వ పీఠరాజయము

ప్రభుత్వపరాజయమునకు కొన్నిడొమినియనులు సంత శించెనని పత్రికలందు ప్రకటించుటజూచిచారించితిని డొమిని యనులకేదైన కొపమున్నచో రాచకీయ పక్షములలో మే మొక పక్షముని అనూయిత యుండవచ్చును. బ్రిటిషు కామెన్వెలుకు అసలు కేతువులున్నారనియు ఉపద్రవమున్నదనియు ఎదుగనివారు అవివేకులు, అంధులున్నారు. ఏప్రభుత్వమును డొ మినియనులు ఎన్నుకొన్నను దానిని ప్రతివారును ఒప్పు కొనవలెనని డొమినియనులు పట్టుబట్టిరి. డొమినియనులు తమ విషయమై ఎట్లుగోరినను. ఇతరులవిషయములోగూడఅపకార మే ఉండవలెను.

మంత్రిగ కడపటిఅధినివేశ యుపన్యాసమును థామస్ గారిచ్చిరి. దేశమున క్రీడలుండవలెననిరి. అలసినను, సాలసినను అనారోగ్యముగ నున్నను, లాత్సాల్కము వచ్చిన పరాజయ ముచేతను, రాకుండ పాల్గొనకుండనున్నారను అపనాదమునకు చోటియకుండ అన్నిటియందు పాల్గొనెదను. ప్రభుత్వమువారు న్యూజిలండు గవర్నరుగ మంచిదారిని నియమించిరిని కొని యాడిరి. దేశములోనున్న మంచి వారినివీరి డొమినియనులకు గ్రేటుబ్రిటనుబంపవలెననిరి. పక్షపాతము జాలివిభేదములేకుండ బంపవలెననిరి.

రెడ్ థయము

చోద్యము.

లండన్, నవంబరు 4:—సావియుటు ఒడంబడికనుతోండ రగ సంతకముజేయుటకు కారణము బ్రిటిషు మంత్రివర్గములో ఆరుగురు రషియానుండి విలువగల నగలను చొక లేటులలో బెట్టి దీసికొన్న సంగతిని బయల్పెట్టెదమని చెబెదరించుటయే. దీనివలనకామన్న సభ్యులు నవ్వరి. ఇటీవల ఇంగ్లండునుండి రషియాకేగిన ఒక యువతిమూలముగ (పెద్దనవ్వు)చిత్రకళా నైపుణ్యరాలుగ విగినయువతినిన్నియో గొప్ప ఖరీదుగల రషియానగలు ఇంగ్లండు జేరెనని తెలియు చున్నది. పచ్చలు, వ్రజములు ముత్యములు చాల అందమైనవి.

మగొనాల్డు మంత్రివర్గములో ఆరుగురికి బంపబడెను. ఈఆరుగురును డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికా నిర్వహణములోని వారలు. (నవ్వు.)

ఈనగలను చొక లేటులలో బెట్టి బంపిరట. (మరింత నవ్వు.) జాగ్రత్త! ఈచొక లేటులను తినువారలపండ్లు ఊడునని వ్రాసిరట! (నవ్వు.)

ఇందులో ఒకరుగూడ ఈబహుమతిని నిరాకరించ లేదట. సంతకముజేయుట లేకున్నచో మానగలను దీసికొన్న వారికేర్లనుబయటబెట్టెదమని మాస్కో భయపెట్టుటచే మాస్కో నాల్డుగారు సంతకముచేయక ఏమిచేసెదరు. (పెద్దనవ్వు)

ఇట్టికథ రెన్నియో ఇతివరలో బయల్పెరెననియు వాటిని గూర్చి ప్రత్యేకముగ వ్యాఖ్య లనవలసరమని పోర్టుగెల్లిగా నిరి.

స్వామి జుకల్ప

ఈజ్జత్ అధికారములో నుండును.

మ్యూజిక్ సెంటర్లను ఈ జ్జత్ పాలనములో నుండునని బ్రాహ్మణులు ముగ్ధులగుటకు తంతునంపకుండ ఎంతమాత్రము ఆజ్ఞ చేయవని ముగ్ధులగు ప్రభుత్వమునీచిరి.

అమెరికా ఆధ్వర్య పదవి

రానున్న ఎన్నికలు.

లండన్, నవంబరు 3:— అధ్యక్ష పదవికి రిపబ్లికన్ పార్టీ వారు అభ్యర్థి, నేనాని ఛాన్సెలరు.

ప్రజాస్వామివాదులు: పూర్వము గ్రేట్ బ్రిటన్ రాజు బారిగ్ ను డేవిడ్, డైరెక్టర్ గా.

ప్రొగ్రెసివ్ లు తిరుగు: నేకలకు లా పెట్టి, నేకలకు బర్క్ లు పెట్టెను.

ఓక్టోబరు 5:1 ఎన్నికలకు సంబంధించిన, వీరు జనవరిలో సోమవారము రెండవ తేదీన అధ్యక్షుని యుపాధ్యక్షుని ఎన్నికలను.

కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 5:— అల్ఫ్రెడ్ జేమ్స్ చోల్మెస్టో, బి. సి. ఎస్. గారు కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జి నియమించబడిన సంగతిని సార్వభౌమము అంగీకరించెను.

అమెరికా - ఇబిన్ సాదు గార్లతో

రాయవారములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 5:— ఇబిన్ సాదు, అమెరికా గార్లతో ఫిల్బీనుగారు తమంతట తామే రాయవారములను జరుపడలించెను. అతను లండనుకు బయలుదేరుటకు పూర్వము అమెరికా లీగా సహకారమునర్పించి అభ్యయమిడిరి. లండనులో ఇదంతయు త్వరితముగ వెల్లడిగ వార్తలు జేయబడెను. ఫిల్బీగారు సరకులపాగయెడలో జయించెను.

బొగ్గును గొంపోవు కూలీలనమ్మె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

హాట్టెన్డ్ వార్తల్లు తెలుపుచున్నవి:— బొగ్గునుగొంపోవు నౌకాయందున్న కూలీలు సమ్మెగట్టుట ప్రారంభమైనది.

నల్లమందుసభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 5:— నల్ల మందుసభ మరల సమావేశమైనది. ఉత్సాహముగ చర్చ మరల ప్రారంభమయెను. కార్యక్రమ నిబంధనలనుగూర్చి చర్చించుచున్నారు. చీనావారు చర్చను దీసికొనవలెనని గోరుటయుండు ఇతరులు ఈ విషయమై ఏమి చర్చనడిసికొనెదరని చీనావారకు సుచున్నారు. చీనావ్యవహారములో ఇతరులు జోక్యముకలుగజేసికొనుట చీనాప్రభుత్వము వారికిష్టములేదని చీనాప్రతినిధి తెలియజేసెను. ఒక్క సలహా నిమిత్తుకే చీనాను జేర్చుకొనుటను ఆక్షేపించిరి. చీనాలో ఏమిచేయవలెనని తాను ఇతరులకుజెప్ప విలులేదనిరి.

ప్రస్తుతమును జరుగు ఈసభను కార్యక్రమమునుగూర్చి చీనావారి సూచననుబట్టి ఆలస్యము జేసితి మేనీ చీనా వారే బాధ్యతను వహించవలె ననిరి. తరువాత నల్ల మందుత్రాగుటను తగ్గించుటకు వారు ప్రయత్నించెదమనియు ఇతరులు గూడ ఆక్షేపకారము ప్రవర్తించెదరని నమ్ముచున్నారనియు, చీనా ప్రతినిధి వ్యక్తీకరించెను.

పెరిషియార్ హత్య

యూరపియను మోటారుబండివానిని జంపుట

టెహరాన్, నవంబరు 4:— ఇరాన్ లో కాన్పుగారు చంపబడిరని తెలియజేయబడినది. అతనిబండి విరిగిపోయినపుడు సహాయమునకై అక్కడక్కడకు తిరుగుచుండ కాలాంతరము అనువానిని కొట్టిచూపుటచే అతనిబంధువు ఎవరో కాన్పును జంపెనట.

మగ్దొనాల్డుగారు రాజీనామా

నిచ్చుట

లండన్, నవంబరు 4:— రాంజీ మగ్దొనాల్డు గారు రాజీనామా నిచ్చిరి.

అమెరికా ఇబిన్ సాదు

రాయవారములు

అమెరికాలో కుత్సాహము లేదు

లండన్, నవంబరు 4:— ఫిల్బీగారి రాను బారమును గూర్చి అమెరికాలోకి ఉత్సాహముగలేదు. వాహనీయ కోడు కొనుట చంపుట పూర్తికావారి. అమెరికాలో కుత్సాహము లేదనుచున్నారు. చాలకుండి ముసల్మానులు అమెరికాలోని తన పదవిని నడుకొనవలెనని హిత వాసనున్నారు. మేకుఆహ్వాదు ఎస్పియన్స్ గారు దమాస్కుకు మెక్కానుండి ఇబిన్ సాదుగారి ఇస్లామియా సభలో పాల్గొనుటకు ప్రతినిధిగ వచ్చిరి.

చీనా సేనాని రాజీనామా

తాను ట్రేడ్స్ మన్ షిప్ జెనరలుకు పూర్వము పూర్వపీఠాదు తననేవాధిపత్యమును వసుకొని పెంకుయూసింగుగారి కిచ్చి వేసిరట. ఇక యుద్ధముజేయునదైత్యము లేదనిరట. ఈతనిసేలకు అధికారులు జీతములనిచ్చి ఇంటికి బంపువరకు తిరుగుచుండవలెను. ఒకపటాలము ట్రేడ్స్ మన్ లో ఒక భాగమును దోచుకొనెనట.

ఇరాకు సరిహద్దు కమీషను

కు పెనికీ ప్రభుత్వ సభ్యుడుగ నియమించబడినది.

గొప్పరైల్వే ప్రమాదము

లండన్, నవం 5:— రైలుఇంజను పట్టాలనుండి తొలగిపోవుటచే 12 గురు చనిపోయిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలినవి.

రాత్రియగుటచే కరీరములను గుర్తిండుటకు పిలువేకుండెను. డ్రైవరుచనిపోయెను. నౌకాసేనాధిపతి ఒకడు చనిపోయెను. చాలమందికి గొప్ప గాయములు తగిలెను. ఒకనితల తెగిపోయెను. ఒకనికి కాలుకొట్టి వేయవలసినవైచెను. ఇందులో చాలమంది లంకామైదవ రైల్వే ప్రముఖులున్నారు. సిగ్నలు పెట్టినవిషి ఎక్కడకో ఎగిరిపడెను. తుదకు తప్పించుకొనెను.

అమెరికా ప్రతిపంట్

ఈ ఏడు ప్రతిపంట్ 18000000 షేర్లు పండునని అంచనాజేయచున్నారు.

అమెరికాలో రైలు ప్రమాదము

నవంబరు 4 న్యూపోర్ట్ రైలుబండి మోటారుబండి డి కొనుటచే 11గురు చనిపోయిరి. 4 గురికి గాయములు తగిలెను చనిపోయినవారు కొంగరు ముక్కలైరి. నగలునుబట్టి దుస్తులను బట్టి ఆనవాలు బట్టలని వచ్చెను. బ్రతికినవారు అపొకరమగు స్థితిలో నుండుటచే ఈ ప్రమాద మెట్లుగల్గెనో జెప్పటకు విలులేదు.

వైసురాంగారి భవనము

అతిథులు

డల్లీ, నవంబరు 4:— గవర్నరుజనరలు గారితో మెట్లాప్ దంపతులు రైట్ పెంటు కర్నల్ ప్రాంకోయి హంప్రీ కొరసాని శేషు భువారాను జేసిరి. రామరు కన్య వైసురాంగారి భవనము విడిచిపోయెను. (ఆంధ్ర)

విదుకూసిలు దోపిడి

డక్కా, నవంబరు 1:— పంజాబుపోలీసు ఇన్స్ పెక్టరు లాలాకింగు అను శిక్షకు ముగ్ధుని శేషుదయము అరెస్టుజేసెను. ఈయన గంగా రాము అను మారు శేషున మేనేజరు మాకు ఫర్నీకాగారివద్ద పనిలో నున్నాడు. ఈతనికి 5 కూనీశేసులు యందును సంబంధముగలదని అమృతనగంపోయి. (ఆంధ్ర)

నూతన పుదుక్కోట శాసనసభ

ప్రజాప్రతినిధ్యము

నూతనముగా యేర్పడిన పుదుక్కోట శాసనసభ ప్రథమ సమావేశము నవంబరు 1 వ తేదీన దివానుగారి హాల్ లో ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షుడగు దివానుగారు ఉపశాసనమునదిట్లు తెలిపిరి:—

మన ప్రభుత్వమునందు ప్రజాప్రతినిధులకు ముఖ్యస్థానముగనునట్టి పరిపాలనావిధాన ములంబంధింపబడిన నేటిదినము పర్వదినముగా గణింపవలసియున్నది. రీజంటుసాహేబుగారు సభ్యులెట్లు మెలగవలెనో తమనందేళమునందు నూచించియుండిరి. వారిసలహాకు నేనేమియు యెక్కువగాజెప్పజాలను. నేను మదరాసు శాసనసభను జూచినప్పటిని. అచ్చటననుసరించుచున్న క్రమపద్ధతి తీక్షణయు నాకు చాలవరకు కచ్చినవి. మనప్రభుత్వ యూరీతిగా జరుగవలెననియే నాయాశయము.

పిదప అధ్యక్షుడు కీ|| శ్రీ|| స్వామినాథకాశ్రి|| శాసన మహావరు హుస్సేరావుతాయగార్ల పరామర్శ తీర్మానములు గావించిరి.

ఒకదినము ఉద్యోగ కార్యక్రమమునకు రెండుదినములు ఉద్యోగతర కార్యక్రమమునందు ప్రతిదినము 1 గంట ప్రశ్నోత్తరములకు వినియోగింప బడునటులు యేర్పాటు జేయబడెను.

సభలో తమిళభాష యోగాదవలెనని గోరుచు రామనాథ కాశ్రిగారడగినప్రశ్నకు సభ్యులు తమిళభాషనుగూడనుసంజ్ఞించవచ్చునని నూచించు నిబంధనగలదని ప్రభుత్వము వచ్చెను. విద్యావిచారణసంఘమువారిపొత్తును ప్రకటింపవలెనని కొందరుసభ్యులు కోరగా వానిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారని ప్రభుత్వమువచ్చెను. స్కూలు నూపర్చెంటు గారి రిపోర్టు ప్రకటింపబడదని తెలిపిరి.

ప్రభుత్వ పాఠశాలలన్నింటిలో నూలువడకుట నిర్బంధముగా నేర్పవలెనని సర్. విశ్వనాథయ్యగారు కోరిరి. అవిషయము యీసభలో చర్చింపబడునని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

చట్టములచర్చ

ప్రశ్నోత్తరసంతరము 6 చట్టములు చర్చించబడెను. పెన్సెల రాక్రతులందు బండ్లకు దీపములవనవరమని యెల్లెచున్న పోలీసు లెన్య లేవనులో 30 వ సెక్షనుగూర్చి, అన్ని రాక్రతులందు దీపములుండునట్లు నిర్బంధింపవలెనని గోరుచు రా. సా., రాజకేలు ముదల్యారుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఈసవరణను సభవారంగీకరించనందున నిలుపుజేయబడెను. క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడు సవరణ చట్టము ప్రతిపాదించునట్లు స్టేటుసకిలు వి. రామచంద్రయ్యగారు సభ్యులు చట్టమును చదువుకొని సిద్ధపడువరకు వేచియుండుట కంగీకరించెను. రిజిస్ట్రేషను శాసనమును సవరణజేయు యాదవచట్టమును ఈశ్వరకాశ్రిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. ఆక్రమజాతులకు సంబంధించిన శాసన సవరణచట్టమునకు 2 వ చట్టము గతియేబట్టెను.

ఏధూమియగూడ దాని యధికారికి 4 వ సెక్షను ప్రకారము యెరుకవరచి వారిఆక్షేపణలను తెలిసికొని వానినిచూరిపనిది 6 వ సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారిచే ఆక్రమించునబడును. అను 6 వ సవరణచట్టము ఏకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినది. 6 వ చట్టమును గ్రామపంచాయితీల నేర్పరపగోరుదానిని నక్షేతయ్యగారు ప్రకటించెరి. ఇది సెలవుకమిటి వారికొప్పగింపబడెను. ఈకమిటివారు 2 సెలలోపున నివేదిక సంపవలెనని అభ్యుత్తుడు కోరెను. అంతట సభ వాటికి ముగిసెను. (ఆంధ్ర)

వాతావరణము

విష్ణా నవం 4:— మదరాసుకు దక్షిణమున వార్షిక్కు మాన్యును చాల తోరుగా నున్నది. వర్షము జాప్తిగా నురియుచున్నది. ఈ శాస్త్రములను వర్షము సామాన్యముగ నున్నది. కాలికటులో 6 అం తిన్న వెల్లిలో 2, నాగపట్నంలో 4. కలూరులో 3, నెల్లూరులో 1 1/2 అంగుళములు పడ్డవి.

విష్ణా నవం 5:— బంగాళాఖాతమున తుఫాను గూడినది. 250 మైళ్లు మదరాసునకు తూర్పు దక్షిణముగా నున్నది. పశ్చిమదిశకు ఉత్తర పశ్చిమములుగా పోవుచున్నది. ఇండియా ఉత్తరపశ్చిమభాగమున వాతావరణము చెదరిపోయినది. మలబారులో జోరుగా వర్షముపడింది. మదరాసులో నెల్లూరులో వర్షముపడినది. మదరాసులోను మైసూరులోను యెక్కువగావచ్చును. ఆంధ్ర.

స్థానిక వార్తలు

వెద్రాపురం మునిసిపల్ ఎన్నికలు:— గుర్రాల శ్యామసుందరినాయుడు గారు అభ్యర్థిగా నమోదైనట్లు విశేష మొదటి అసభికారాధ్యక్షులు. బి. ఎ. పరీక్షయందు తీర్గుల నాథ. పీరు జస్టిస్ పక్ష వాదులు. పీరు విద్యావంతులైన సమగ్ర లగుటచే గుర్రాపురం గ్రామ మేనేజర్ హదావుడి పోవుచు జనులు సంకసించుచున్నారు. అని ఒకటి విలేఖరి తంజివార నంపుచు న్నాడు.

మరణముల లెక్క:— చురరాసులో 1వ నవంబరు తో ఆఖరయ్యే వారములో 1000 కి 46.2 చచ్చిరి. క్రితము వారములో 45.9 చచ్చిరి. మనూచి 16 గుడితగిలి 5గురు చచ్చిరి. కలరా ఒకటి తగిలి 2 చచ్చిరి. ఇన్ఫ్లు యంజా 1 కి తగిలి 1 చచ్చెను. మిగతా జబ్బులచే 31 చచ్చిరి. క్రిందటి సంవత్సరము యీవారములో 1000 కి 87.6 చచ్చిరి.

లోకాభిరామానుభవోన్య నటన ప్రదర్శనము: నవంబరు 2 తారీఖున బెజవాడ శ్రీ మైలవరం రాజాగారి నాటకశాలలో విజయనగరవాస్తవ్యులను సువర్ణవీరభూటా వీరు దాంకితులగునరలేడ్ మ్యూజిక్ ఇమిటేషన్ ఆచారిగారి హాస్యనటన ప్రదర్శనము జరిగినది. ఆనన మాషిన వ్యత్యగీ తాళి నముములు ఆయుధము లేకనే నోటితోను ముక్కుతో ను వాయిచి చూపినపీరి ఫీడెలు మొదలగు వా ద్య వి శేష ములున్ను, కర తల మ ను చి ర తల వా యి త్య ము న్ను అనేకములయిన యితరలోకస్వభావచర్యల ఇమిటేషనున్ను ప్రేక్షకులను ఆనందాభినిముందిచెసెను. ప్రసర్దనాసంతకమున వారి ప్రవీణతకు చాల సంతసించి యీ పురవాస్తవ్యుల గు శ్రీ కంఠేటి లక్ష్మీ న్యూయో తర్కగారు ఒక నరకును వారికి బహుమతిగా నొసంగిరి. — చల్లపల్లి వీరభూపరావు.

రాకపోకలు:— బొంబాయి సోలిండియన్ ఫ్లడేరి లీఫ్ కమిటీ హానరరీ కలెక్టరీయన్ను సర్వెంటుఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ వై. సు. ప్రెసిడెంటున్ను అను జి. కె. దేవధర్ గారు రాష్ట్రమునందు వరదవచ్చిన స్థలములందు సంచారము గావించి యీ యుదయం మదతానుకువచ్చిరి.

మాధవరావు (సర్వెంటుఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ) జయ కరన్, జాకోబీ (వై. ఎం. ఏ.) గార్లు మలబారునందు ఫో రిలీఫ్ నందు పనిచేయుచు ముందు కార్యక్రమము నాలోచించుటకు యాయుదము మదరాసువచ్చిరి. సర్వెంటుఆఫ్ ఇండియా సొసైటీవారు వై. ఎం. సి. పి. వాకు నేడు సభజరిపి ముందు కార్యక్రమము నాలోచించుట ఈరోజున శేపు యీ పనులు జరిగినవారిత దేవధర్ గారు శేపురాత్రి బొంబాయి వచ్చెదరు.

ఎల్.టి. ఆర్. జి. పార్సర్ (గ్రీకోహావర్ష) యీ పురయం మదరాసువచ్చిరి.

సర్. ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడు, కె.టి. మదరాసునుండి నిన్న రాత్రి విరాపురమువెళ్లిరి. సర్. టి. దేశికాచారి, వారిభార్యయు కలకత్తావెళ్లిరి.

డాక్టర్ కె. టి. మేత్యూ పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టర్ మదరాసునుండి నిన్న రాత్రి వైల్డెబెల్ ఫెర్ సెంటరును తెరచుట నామకల్పన వెళ్లిరి.

ఆరోగ్యవనరము- ప్రదర్శనము

నాగపురంలో ప్రారంభమయ్యెను

నాగపురంలో పురపాలక సంఘమువారు 1 వ లేదీన ఆరోగ్యవనరము ప్రారంభించిరి. ఇండియా మెడికలు సర్విసు డైరెక్టరు జనరల్ మేజరు, జనరల్ హాలు, కర్నూలు కర్నూలు పోస్టును గువారనేకమంది తచ్చియుండిరి. పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడగు డా|| గోల్కారుగారు ప్రారంభోపన్యాసము నందు యిట్టి ప్రదర్శనములు ప్రతివత్సరము జేయుచుండుట వలన ప్రజలలో ఆరోగ్యవిషయమున ముఖ్యవిషయమైన తెలియుచుండునని చెలిపిరి. ఇట్టి ప్రదర్శనవిధముగా శిశు మరణములు తగ్గలవని డా|| గోల్కారు మూచించిరి.

ఈసారి ప్రదర్శనము ఇదివరకు రెండేడ్లకన్న పెద్దగ నున్నది. శిశువుల ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన కాళి చాల ఆకర్షణీయముగా నున్నది. పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టరుగారు చాలవస్తువులనుండి, గ్లాస్కో ఫర్ముచారు ప్రత్యేక ప్రతినిధినిపిరి. (ప్రదర్శనము వారము రోజులవరకు తెరచియుంచబడును, ఆ. ప్రె.)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

పరీక్షాఫలితములు అక్టోబరు 1924 ఎల్. ఎల్. పరీక్ష

- 1 క్లాసు: 286.
2 క్లాసు 6, 14; 64, 77, 95, 96, 104, 105, 111, 112, 128, 155, 160, 173, 194, 195, 196, 201, 202, 203, 209, 210, 214, 225, 226, 230, 238, 237.
3 క్లాసు: 2, 5, 8, 9, 13, 15, 17, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 33, 37, 39, 41, 42, 44, 45, 48, 49, 51, 54, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 71, 75, 76, 78, 80, 81, 82, 86, 88, 97, 98, 100, 103, 106, 107, 109, 118, 115, 116, 117, 119, 121, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 137, 140, 141, 142, 143, 145, 147, 148, 150, 151, 153, 154, 158, 159, 161, 163, 164, 165, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 179, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 193, 199, 203, 204, 205, 206, 211, 212, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 223, 224, 227, 229, 231, 232, 234, 235, 238, 239, 240.

- బి. ఎల్. పరీక్ష
1 వ క్లాసు: 110
2 వ క్లాసు: 43 58 65 66 68 73 82 108 118 119 120 121 126 128 139 192 225 246.
3 వ క్లాసు: 5 7 8 17 20 21 22 24 28 35 38 39 45 46 47 52 54 55 57 58 60 61 63 67 71 72 74 75 76 77 78 81 83 84 85 90 91 92 93 94 97 99 100 101 102 104 105 107 109 112 113 114 117 122 125 127 130 131 132 133 134 135 136 137 138 141 142 144 146 155 164 165 168 169 170 171 174 178 179 181 183 186 188 189 196 199 200 205 206 207 218 219 221 224 226 228 229 230 238 234 235 236 239 241 244 247 249 251 252 253 256 257 258

మోసమొనర్చినను నేరము

ముద్దాయికి 7 వత్సరములు శిక్ష

పార్థసారథి నాయుడు, సుబ్రహ్మణ్య శెట్టి అనువారు మైలాపూరులో బట్టలవర్తకుడగు దేవేంద్రయ్య యనునాతని వద్ద సత్యములచెలిపి జూలయి 1 వ లేదీన రు 18 ల విలువగల వీరెలను దీసికొని మోసమొనర్చిని ఆరోపించబడెను. ఫిపు (ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు) హైకోర్టు సెషన్సునకు కమ్మిటు జేసెను. ఈకేసు నిన్నటిదినమున హైకోర్టు సెషన్సులో న్యాయమూర్తి కృష్ణగురి యెదుట జూరీచే విచారింపబడెను.

1-వ ముద్దాయిమైనరు. రెండవముద్దాయి ఇదివరకు 11 మారులు శిక్షింపబడెను. మొదటికి 1893లో విచారింపబడెను. తుది పర్యాయము విచారింపబడిన కేసులో 5వత్సరముల కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. ముద్దాయిలెరువురను తాము నిర్దోషులమనిరి. ముద్దాయి లెరువురను న్యాయవాదులు లేరు. (1) ముద్దాయి నేరమొనర్చినటుల సాక్ష్యములేదు. అందుచే నాతనిపై నేరమునుగురించి ప్రాసిక్యూషను పట్టుపట్టలేదు.

జూరీవారు 1 ముద్దాయి నిర్దోషియనియు రెండవముద్దాయి దోషియనియు, ఏకగ్రీవముగ నిర్ణయించిరి.

న్యాయమూర్తి కృష్ణగురి కేసునందీ ముదయముతీర్చు జెప్పుచు జూరీనిర్ణయము నంగీకరించి 1వ ముద్దాయిని వదలివేసి 2 వ ముద్దాయికి 7 వత్సరముల కఠినశిక్షను విధించెను.

ఈ కేసులో హైకోర్టు న్యాయసెక్షన్సు ముగిసెను.

ఉదాశీనాథుని హత్య కేసు

ఉరిశిక్ష

గృజనువారి, నవంబరు 4:— సాన్కానాయుడు ఉదాశీనాథుని నాతని హత్యకావించినను నేరముపై కేసులేబడిన 9 గురు అకాలీ ముద్దాయిలపై జడ్జి లాలాగంగారాముగారు తీర్పుజెప్పిరి. 7గురు ముద్దాయిలు నేరస్థులుగా తీర్మానించి జ్వలాసింగ్, కాలింగునును యిరువురకు ఉరిశిక్షయు, 5 గురు రకు 2 యేండ్లకఠినశిక్షయు విధించెను. మిగిలిన యిరువురు నాన్కానాసాహేబు గురుద్యారా మేనేజరు బుటాశింగ్ జగతుసింగగార్లను విడుదలజేసిరి. అప్రామరుగారి సాక్ష్యమునందు నమ్మకములేక ఆతని ప్రాసిక్యూషను జడ్జి ఖాయపరచెను.

(ఆ. ప్రె.)

కారదాగ్రంథాలయ పతనమందరము

రాజమండ్రి

గౌరమాగ్రంథాలయాధికారులు, అగ్రంథాలయమును రాజమహేంద్రవర మధ్యనుండి తీసుకొనిపోయి ఎచ్చటనోపూరి బయట సెలకొల్పినపుడు, దానిస్థానమున ఇన్నీ సుపేటయందు వేరొక గ్రంథాలయము పతనమందరము ఉండుట చాల అవశ్యకమైనది. రాజమహేంద్రవరమందలి చువుకొననారు చాల వరకు ఇన్నీ సుపేట ప్రాంతములందే నివసించుచున్నారు. వారి కందరపీఠ పత్రికలు, మాగజిన్లు మొదలయినవి అందజేయవలె ననినన, వారు వాటిమహయోగించు కొనవలయుననినను ఏపతనమందరమైనను ఇన్నీ సుపేటయందే ఉండవలయునుట నిర్వివాదాంశము. అట్టిగొప్పగొలును సరిచేయుటకు కొంతమంది యుత్సాహవంతులగు పెద్దమనుష్యులకలసి 1924 సం॥ జనవరి నెలయందు ఇన్నీ సుపేట వై. గ్రాంకోర్టునందు 'కారద' గ్రంథాలయ పతనమందర మనుపేట ఒకసంస్థను నెలకొల్పిరి. మొదటినుండియు పతనమందరము జయప్రథముగ కొనసాగుచున్నది. సుమారు 9 అంగ్ల అండ్రి దినపత్రికలును, చాల వార మాస పత్రికలును వచ్చుచున్నవి. రోజుకు 50 ఒక్కొక్క సభయందు రు 70 మందిమాడ చదువరులు పతనమందరమునకు వచ్చి లాభము పొందగలుగుచున్నారు. పతనమందరముతోపాటు గ్రంథాలయముకూడ తివశినాభివృద్ధిచొందుచు, ఇప్పుడు సుమారు 8000 అంగ్ల తెనుగు గ్రంథములు కన్పి అలరారుచున్నది.

వై. సంగతులముట్టి గ్రంథాలయ ప్రస్తుతస్థితి ప్రతివారి కని తెలియాలను. దాని వాస్తవ తీర్థము 1925 సం॥ జనవరి నెలలో జరుగగలదు. ఈలోపుగానే దానిని మేము చాలగట్టి పునాదులపై నెలకొల్పవలయునని తలంచుచున్నాము. కాన ఈగ్రంథాలయపతనమందరము చేయుచున్న ఉపయోగకరముగు పనిని గమనించి, దానియందు ఎక్కువగ సభ్యులగ చేరియు, పుస్తకముల దానముచేసియు, నిరంతరము దయచేసి దాని లాభముపొందియు, దానికి సహాయము చేసెదరుగాకయని పురమహాజనులను కోరుచున్నాము. ముఖ్యముగా ఈగ్రంథాలయపతనమందరమువలన లాభము పొందుచున్న ఇన్నీ సుపేట వాస్తవ్యులు తమ సంపూర్ణ సానుభూతిని తెల్పుచు దాని సత్యరాభివృద్ధికి తోడ్పడెదమనగాయని కోరుచున్నాము.

చావలి వెంకట హనుమంతరావు, (కార్యదర్శి)

నెల్లిమర్ల మిల్లులలో నష్టము

కాంగ్రెసువాదులు రాజీనామా చేసిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి తంజివార)

విశాఖపట్నం, నవంబరు 5:— ఇప్పటికి మూడురోజులనుంచీయు నెల్లిమర్లలోని బక్సింగం కర్నాటికు మిల్లుల నేత పనివారులు సమ్మెకట్టిరి. అందుచేత మిల్లుపని యంతయును. పనివార తెన్నియో అక్షేపాలు దెల్పుచున్నాను. కాని మొన్న శుక్రవారము నాగలవనితివాడు సెలవీయకపోవుటను దెల్పుచున్నార వరూరోజున సెలవులేకుండ రాకున్నయెడల క్రిందటిరోజు లో సగము జీతము కోసి వేయవలెనని కొత్తనిబంధనజేసిరట సమ్మెకట్టినందునల్ల ఆరునెలలబో నకు విగపట్టుకొందుమని అధికారులు ప్రకటించిరి. సంవత్సరము క్లిష్టముగనున్నది. అధికారులు పోలీసుసహాయమును కోరిరి. కాంగ్రెసువాదులు రాయవారములు జేస్మిరాజీజేసిరి. అధికారులు 12 మరతులను న్యాయమైనవాని కంగీకరిండ్రి. సమ్మె వారులు నిన్న పని మరల ప్రారంభించిరి.

ఆర్యవైశ్యమహా సభ

గుంటూరు

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి ఇట్లు ప్రాముఖ్యమును:— 12 వ ఆర్యవైశ్యమహాసభ 6, 7, 8, డిశంబరు మాసమున జరుపుటకు తగుయత్నియలన్నియు జరిగినవి. నాల్గు సర్కిలుసంఘములును, మదరాసు డ్రాదబాదు, మైసూరులలోని ఆర్యవైశ్యులందరును యిందు పాల్గొనగోరుచున్నాము. ప్రతినిధుల నెక్కువగాబంపి సభజయప్రథముగా జరుగునట్లు మాకు తోడ్పడవలెను. నవంబరు 15 వ లేదీలోపున అభ్యర్థనని నామనాదనలు మాకు చేలియబరుపవలెను. ఆర్యవైశ్యవైఖ్య, పండితుల, గానవికారదుల సభలుగూడ జరుగును. అలలు జరుగును. దేశీయపరిశ్రమలు. వస్త్రములప్రదర్శనముగూడ జరుగును. 2 వేల రూప్యములు వసూలుగావలసి యున్నవి. ఇంకను 4 వేలు వివూఖగావలసియున్నవి.

మార్గపు సమస్య

III

య. సి. నరసింహాచార్య బి. ఏ. బొంబాయి

రెండవ భాగమున పానుకు 15 రూపాయల విలువ ప్రభుత్వ మేర్పరచుచున్న కలిగెడి నష్టముల దెబ్బయ్యెనని: కాని ప్రస్తుత స్థితిగతుల నారసిన 1923 సంవత్సరమున ఒక్కపర్యాయమునకు ఎప్పుడును చరల పానుకు 15 రూపాయల ధర రాలేదని తెలిసికొనవచ్చును. అది అయినను 1923 సం॥ ఆగస్టు 25 తేదీమొదలు 1923 సెప్టెంబరు 23 వరకే అట్లుండెను. తరువాత ఎప్పుడును 1923 కడభాగమునగాని, 1924 సంవత్సర మింతవరకుగాని అధికమైన దెబ్బయ్యెనని దేదనట స్పష్టము. 1924 సెప్టెంబరు, అక్టోబరు మాసముల ధర గురి 18.8, 18.12, ఉండుటచే, పరిశ్రమలన్నియు మరింత గడ్గొలుపెట్టుకుండుటాశ్చర్యకరము గాదు.

(1) తాతాకంపెనీవారి ఘోష

పైధర అట్లుండ, తాతాకంపెనీవారిస్థితి మరింత వికృతముగ పరిణమించినది. వారికి బిన్ను రూ॥ 180 ధర కలిగిననే కాని, పరిశ్రమ గట్టుకు. కాని పర్యవసాన మేమైనది? రక్షక చట్ట మారణలోనికేవచ్చి, విదేశీ ఉత్పత్తి సుంకముల తగ్గి లించినను, ఈ మాత్రపు మంత్రమువల్ల, మరింత చచ్చుకగా దేశమునకు దిగుమతి అగుచున్నది. రూపాయి ధర పెంచి నందున తక్కువధరలకు భారతవర్తకులు వివేకములనుండి వెనుమును దేశమునకు దిగుమతి చేసికొని, తాతా కంపెనీవారి 180 రూపాయల ధరకన్న ధరను తగ్గించి 150, 140 రూపాయిలకే అమ్ముచున్నందున, ఆ కంపెనీ సహకులు అమ్ముడుపోక, వారు ప్రభుత్వమును మరింత దిగుమతి సుంకముల నిదేశీ ఉత్పత్తి తగ్గించి, ధర పెంచి, వారిపరిశ్రమను నిల్పునుని ప్రాధీనించుచున్నారు.

(2) తానెకటిదలచిన దైవమొకటితలచును!

రక్షకనూత్రముల బన్నునపుడు తలచిన తలంపులును, వేసిన అంచనాలును భగ్నమయినవి: ఏలవన అనుకొన్న మారకపు ధరకన్న లోగడ మారకపుధర హెచ్చినందున, అనగా రూపాయికి 1 పిల్లింగు 4 పెన్సులుండుననుకొన్నది, రూపాయికి 1 పిల్లింగు 6 పెన్సులుండుటవల్ల, రూపాయివిలువ హెచ్చుటచే, విదేశీ ఇనుమును మరింత చచ్చుకగా కొన పీలుకలుగుటచే నూత్రములన్నియు పటాపం లయినవనెడి అభిప్రాయము గాధముగ ప్రబలుచున్నది. ఈమారకపు కనికట్టును పూర్వము రక్షకచట్ట నిర్మాణవేత్తలు సంపూర్ణముగ గమనింపరైరి! తానురాను, ఒకమూల రక్షకనూత్రములను వర్తింప కృషియేమి వేరువంక ఈమారకపు దిగలాగుడేమి! పానుకు 15 రూపాయిల ధర ఉండునని పూర్వ మెట్లు తలచిరి? గోచరింపకయ్యెను: దీనినిబట్టి పరిశ్రమలన్నియు సంపూర్ణముగ గమనింపలేదని స్పష్టపడుచున్నది: అదిగాక, మరియొక కారణము ఈ పరిశ్రమము నరకట్టునున్నట్లు గ్రాహ్యమగుచున్నది.

(3) విదేశీయుల వివరీ స్వలాభపరాయణత్వము

ఇంతలో విదేశీయు లారకుండుటలేదు. పానుకు 18.12, 18.8 రూపాయిల కిమ్మకుండగనే దీపముండగా నిల్లు చక్కబరచుకొను ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. వారి ఉత్పత్తి ధర పానుల లెక్కను చిల్లగా తగ్గించి దేశము నంతటను తమ సరకు చే నింప ప్రయత్నింపగా వారికి ప్రస్తుత పు వి ని య మి త ధ ర (రేట్ ఆఫ్ ఎక్స్చేంజ్) పూర్తిగా సరిపడెను. అదిగాక ముందెట్లుండ బోవునో అని ప్రస్తుత మెట్లయిన వారిసరకుల నమ్మ ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నది. తాతాకంపెనీవారింకను అంధకారమున ప్రాకులాడుచున్నట్లు పాతముల వాలో నేకీభవించెదరుగాక. ఏలవన ముందుకూడ ఇట్టి వైపరీత్యముల కవకాశము లేకుండ మారకపుధర సరిసమానముగ నుండుటకు ప్రయత్నించుటయు, ఒకే ధర సేర్పాటు చేయుటయు జరిగినయెడల, ప్రస్తుతపు వింత పరిణామముల కక్కడను తావుండకుండుట నిశ్చయము. పై పూతలవల్ల సుపకాంతి ఎల్లప్పుడు కలుగనేరదు. గనుక వారు ప్రస్తుతము టన్నుకు 30 రూపాయిల దిగుమతి సుంకముల సేర్పాటు చేయుటచే చేయు ప్రయత్నములు తాత్కాలికము గనే కాని ఎల్లప్పుడును లాభకారము గా నేరవు. ఒకవేళ ప్రస్తుతము సుంకముల విధించినను, కొంతకాలమునకు ప్రపంచపరిశ్రమ లపారముగ వృద్ధినిొందినయెడల మరల వైసమస్యలును, తద్వారా అందోళనమును అంకురింపక మానవు.

(4) ధనపుష్కలత్వమువలననే ధన్యత

ఏరాజ్యమునకైనను పై కష్టకష్టము లంత ముందుటకు ధనపుష్కలత్వము ముఖ్యము. చలామణియగు దేశీయనాణెములును, ఆ నాణెములనుబట్టి చలామణియగు ప్రభుత్వ హుండిల విశేషముగానున్న చాలును. ఇదివరకు 1920 సంవత్సరమునుండి మారకపు చరిత్రను సాధ్యమయినంతవరకు తెల్పియుంటిని. కాని అందునాణెచారిత్రము జేసలేదు. ఆ చారిత్రమును పరిశీలించినగుడ నభివృద్ధి సాదగట్టుచుండుట లేదు. 1920 సంవత్సరమునుండియు వెనుక నడకయేగాని ముందునడక చూపట్టులేదు. దీనిని తెలిసికొనుటకు 1924 సంవత్సరపు 7 అక్టోబరు, నాణెపట్టికను విశీలించినయెడల ప్రస్తుతమొత్త మెరుంగవచ్చును. నిలుబెమొత్త మిక్రిందింధముగా నున్నది.

ఆగస్టు (1924) మాసాంతమున

(1) ఇంగ్లీషుబ్యాంకున నున్నది	825,792 పానులు
(2) బంగారునిలువ, విలువమొత్తము	4710 పానులు
(3) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు తరఫున నింగ్లండున	314,015 పానులు.
(4) ధనాగారమున హుండిలవలన నిలువయున్న మొత్తము	9,546,319 పాను.
అంతయు కలిపి	10,686,126.

నిలువబంగారు విలువమొత్త మిదిగాక 4,710 పానులు గలదు. ఈమొత్తముంతయు భారతప్రభుత్వపు తరఫున నింగ్లండున నున్నయది. ఈమొత్తముంతయు ప్రస్తుత ధరచొప్పున భారతనాణెములుగ మార్చినను పానుకు రూ॥ 18.8, 18.12 మాత్రమే వెల్లుబాటుగును. ఇంగ్లాండునుంచి ఒకపాను భారత దేశమునకు పంపిన వనకు రూ॥ 18.12 మాత్రమే ముట్టుకుండుటచే, ఈమొత్తము 15 రూపాయిల ధరనుగాక, ప్రస్తుత ధరచొప్పున మార్చిన ఎంత విలువమొత్తపు నష్టము కలుగునో గ్రహింపగోరెదను. ప్రస్తుతభరవల్ల ఇంగ్లాండునందలి భారత ద్రవ్యము చాలా విలువపట్ల నష్టపడుటయేగాక, భారతదేశ స్థితి గతుల నారసినగుడ ఇచటి వ్యవహారములవల్ల చాలా వడిదుడుకులు కలిగియున్నవి.

(5) నానాటికి తీసికట్టు:

ప్రతిసంవత్సరమును ప్రభుత్వ హుండిలు (Currency notes) వెలువడుచున్నవిగా. వాటికి దెనుకాపరాద్రవ్యముండుటవరకు: ఆద్రవ్యము ఈక్రిందివిధమున నుండును.

(1) నాణెముగా మార్చిన, మార్చనివెండి, (2) భారతదేశమున నున్నట్టియు, పరదేశములనున్నట్టియు బంగారు, (3) భారత దేశమునను, ఇతరదేశములను అప్పిచ్చిన మొత్తము.

1920 జనవరినెలలో పై అంశములకు చెందినద్రవ్యము 186021 కోట్లరూపాయిలు—అ ది న ము ల లో పా ను కు రూ॥ 14.12 అణాలుగాని 15 రూపాయిలుగాని ధరయుండెడిది.

కాని వెనుక భాగములలో నేదెట్లినట్లు 10 రూపాయిల మొత్తమునకు తీసికొని వచ్చుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నముల సల్పినది. ఎట్లు సమకూరునో? వెండివిలువ హెచ్చినగాని బంగారువిలువ అగడగు. ఎంత వెండితగ్గనో అంత బంగారుపట్ల విలువ దానికి హెచ్చును. ధనపుష్కలత్వము ప్రభుత్వమువారి పైఅంచనాకు తోడ్పడకుండెను. ధనతరుగుడే బహు ఉపయోగకరముగా నెంచిరి. అందువల్ల రూపాయిధర హెచ్చి పానుకు 15 రూపాయిలు, 16 రూపాయిల బదులు, 10 రూపాయిల చలామణియగుట జరుగునని తలచించి, రూపాయిల తగ్గింప సమకట్టిరి: దేశీయనాణెముల తగ్గించుటకు వ్యతిరేక హుండిల పద్ధతి (Reverse Councils) మొదలిడిరి. ఇతరదేశములనుండి భారతదేశము వస్తువుల కొన్నప్పుడు భారతదేశపు రూపాయిల సామ్యుతే ముట్టుజేప్పట్లకై పైమాత్ర మేర్పరచబడెను. ఒకే వర్తకుడు 50 పానుల సరకు నింగ్లాండునుండి తెప్పించినయెడల సరకు ప్రభుత్వమున కాసామ్యువిలువను అప్పటి మారకపుధరను చెల్లించిన, ఆద్రవ్యమే ఈ పద్ధతిప్రకారము చేరబడినచోట చేరుటచే భారతదేశపు ద్రవ్య మంతవరకు తగ్గదలచువును గనా. ఇప్పటివరకే 18.12, 18.8 ధరగాక, అప్పుడు 1921 సంవత్సరమునవరకే 14, 15 రూపాయిల మారకపుధర ఉన్నప్పుడు, పై వ్యతిరేక హుండిల రీత్యా ఎంతధనమో తగ్గ నారంభించి భారతదేశమున ధనమునకు కరకయ్యెను. ఎంతకరకయ్యెనో అంతవిలువ హెచ్చునని ప్రభుత్వము తలచి వారిపద్ధతుల నవలంభింపసాగిరి. ధన తరుగుడువల్ల రూపాయికి 1 పిల్లింగు 4 పెన్సులు, 5 పెన్సులు, 6 పెన్సులు బదులు 2 పిల్లింగులకు వచ్చునని తలచి పైపద్ధతి నవలంబించిరి.

ఆలమూరు

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీయుత రామదాసు, ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద “గోదావరీమండల విద్యుత్ కట్ట మహాసభ” ఇచట జరిగెనుగదా? “గోదావరీమండలమునం దంతటను రామదండు నేర్పరాని శిథిలముల నెలకొల్పుట ఆసభ తీర్మానములలో నొకటి” ఈ వైతీర్యాగము వాచరణలో దెట్లుటకై చాల్చుపయత్నించి, మాగ్రామమున కొందఱును, మాశిర్కాలోని గ్రామములలో కొందఱును రామదండులో చేర్చి దీక్షావస్త్రముల ధరించుటలజేసి ఖడ్గము కస్తూరియహారణలో తలదీతు చేతుబడిరి.

బ్రి శ్రీ నృసింహదేవర పేరితాశ్రమిగారు మారామదండునం దనుగ్రహించి ఆశ్రమముకట్టుకొనటకై స్థలమొసంగి నిర్మాణమున కగుఖర్చుల నొసంగి కొంత కలపవస్త్రాల నొసంగిరి. పెదవల్ల గ్రామనివాసులు మహారాజశ్రీ పతేర్ భానా వెంకట రామస్వామిగారు కొంత కలపనొసంగిరి.

బ్రి శ్రీ కామ్యులకారి యనజ్ఞపై ఏతదాశ్రమమునకు శ్రీమార్యాశ్రమ మనునామకరణ మహాత్మ్యము గావించితిమి. గృహప్రవేశ మొనరించి మండికో పరిభాగమున రామదండు పతాకత్రతిష్ఠ యొనర్చితిమి. స్వరాజ్య సంపాదన సాధనమని మహాత్ముడు పేర్కొనిన రాటమును పూజించి నూలువడుకుట కారంభించితిమి. అచట వదిరాట్టుములు కొన్నియేనులు నూలు వడుకుట కవసరమగు కొన్నిపరికరములు నేకరింపబడి సిద్ధము చేయబడివి.

రామదండు సభ్యులెల్లరును ప్రతిదిన మచ్చట నూలు తీయు యేర్పాటు చేయబడినది. వారమున కొకపర్యాయము కవాతు మొదలగు శిక్షణలను రామదండుకు చేప్పబడును. మాగ్రామముందలి జాతీయ పక్షపాలంబులుగూడ శ్రీ ఆశ్రమమునకు ప్రతిదినమువచ్చి కొంతనేపు నూలుతీసి పోవుచుండును.

పిమ్మట “అఖిలభారత ఖాదీబోర్డు”వారి తీ త్యానము ననుసరించి నెలకు యిరువదివేల గజములనూలు మారామదండు సభ్యులు రాటముపై పడకి “ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఖడ్గమహోర్డు”నకు పంపించుచున్నారు.

మాశిర్కానుండి మొదటి వాయిదాకు 10,000 గిల్లలును రెండవ వాయిదాకు 85,000 గిల్లలును కూడన వాయిదాకు 50,000 గిల్లలును భారతమాతకు నూలు కానుకలుగా నర్పింపబడినవి. మాతాలాకాలోని యితరభిర్కాలనుండి వ నూలు చేతువడుచున్న నూలంతయు శ్రీ ఆశ్రమమునుండియే యెగు నులి కాబడుచున్నది. యికముందు వాయిదాలగుడ యీ రీతినే అభివృద్ధియగునను గట్టినమ్మకము గలదు.

అవకాశమునుబట్టి అవసరములను సమయములందు ఆలమూరు ఫిక్సాలోని గ్రామములకు మారామదండు దీక్షావస్త్రాది కములను ధరించిపోయి తగినప్రచారము కేర్తించన లేకుండ గావించి ‘ఉడుతభక్తి’ చూపించుచున్నది.

(6) ఎంత జేసినవాని కంతఫలము.

ఈ పద్ధతివల్ల 1920 జనవరిలో 186.21 కోట్లు ధనమున్న సెప్టెంబరు 1920 నాటికి 157.62 కోట్లు తాగా, ప్రజాసంచలనము పూర్తిగా కలిగెను. ఎల్లెడలను ప్రభుత్వపద్ధతి నిరసింపబడెను. వాణిజ్య మంతలో ధనకరవుచే నూగులాడ ప్రారంభించెను: కాని ఈపద్ధతి తాత్కాలికముగ నాపినను, తరుగుడుమాత్ర మంతరింపకయుండెను. ఈక్రిందిపట్టికను పరిశీలించిన తీసికట్టు రాసురా నెట్లభివృద్ధినిొందెనో గ్రహింపగలదు:—

(1) 30 సెప్టెంబరు 1920	తీసికట్టు రూ॥ 44.08 కోట్లు
(2) 7 అక్టోబరు 1922	రూ॥ 52.48 కోట్లు
(3) ఒకసంవత్సరపు తర్వాత 1923	రూ॥ 61.84 కోట్లు

ప్రస్తుత తరుగుడునుగూర్చి తరువాత వాలోచించెదము. కొన్ని కారణములవల్ల తరుగుడు కొంత ప్రస్తుతము తగ్గినను, మరల యథాస్థితికి రాగలకారణములు గలవు.

(7) ఎగుడుకు బదులు దిగుడు.

ప్రతివత్సరమును నాణెములసంఖ్య యభివృద్ధినిొందిననే గాని లాభము లేదని ముందు చూపబడినదవును: కాని ప్రస్తుత స్థితి ఏమి? ఎగుడుకు బదులు దిగుడు కన్పించుచున్నది—ఈతరుగుడు నాపినగాని మారకపు చిక్కులన్నియు తొలగి, పిలువ మార్పులు దేశాభ్యుదయమున కనుకూలంపజాలవనటు నిస్సంగతయము. ఎప్పటియట్లు స్వభావవిరుద్ధమున పై వ్యతిరేక హుండిల నాపి, విలువ నొకటిగా కేయుటయు, ధనపుష్కలత్వము ల్ల మారకపుధర నచలముగా నొనర్చుటయు ముఖ్యము.

రాజమండ్రి.

(స్వకీయ విలేఖరి)
వీక్షణము

నవంబరు 8:—మా మ్యూనిసిపల్ ఛెయిర్మన్ కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగారు తమ పదవిని యీనెల 1వ తేదీని చాలించిరి. వారికి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలులందరు వీడ్కోలుపు నిచ్చి వారిగౌరవాధ్యక్షులు 31-10-24 శుక్రవారం వాడు సాయంత్రము మ్యూజిక్ కమిటీలతో టీపార్టీ నిచ్చిరి.

టీపార్టీ పూర్తియైన పిమ్మట నొక గంటసేపు మాజిక్ ఊత్సవము జరిగెను. శ్రీ బోడపాటి రామలింగం, సాలస బాపయ్య, శి. వెం. రామారావు, చావలి రామచంద్రా శాస్త్రిగారు స్వామిగారి సేవను ప్రశంసించుచు యింక ముచ్చటించిరి. శి. వెం. రామారావుగారు కాంగ్రెసుపక్షమున స్వామిబాయుడుగారు మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుద్వారాను, వెలు వలనుండియు, కాంగ్రెసునకును దేశమునకును చేసిన సేవను మిగుల కొనియాడిరి.

స్వామిబాయుడుగారు కొంచెము ప్రసంగించుచు మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుద్వారా కాంగ్రెసునకును తామును తమ మిత్రులకు కలసి కొంతపనిచేసితిమనియు, యుర్రాజాగమన పందర్బాసన కాజమండ్రీ మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు మాయబడి నందుల కొంతయు గర్వపడెదమనియు నెలవిచ్చిరి. 3వ తేదీని జరుగబోవు ఛెయిర్మన్ యెన్నికపందర్బాసన కాంగ్రెసుపై గాడాభిమానము కలవానినే యెన్నికొనవలెనని చెప్పిరి.

శ్రీ సబుఅసిస్టెంటు సర్జను

ఈమధ్య మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుసభలో శ్రీమతి కంచు మర్రి బాబాయమ్మగారు మ్యూనిసిపల్ అనుపత్రిలో పనిచేయుట కొక శ్రీసబు అసిస్టెంటు సర్జను నియమింపవలెననియు దానికగు వ్యయమును రాబోవు జనవరినుండి గవర్నమెంటువారిని భరింపగోరవలెననియు తీర్మాన ముపాదించినది యేకగ్రీ వముగా నంగీకరింపబడెను.

బహిరంగసభ.

తొంకాలు నిర్బంధముల ఖండించుటకు 2వ తేదీ సాయంత్రము శ్రీ చింతామణి నాటకశాలలో పురజన మహాసభ జరిగెను. ఆంధ్రభిక్షులగు శ్రీ న్యాయపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సమావేశకర్తలలో జస్టిసువర్గమునకు చెందిన శ్రీ మల్లెపూడి అప్పారావు, తలవిధనరాజు గార్లుకూడ గలరు.

వారీక్రిందితీర్మానము ముపాదింప సభ్యు లేకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

“రాజమండ్రీ పోలీస్ థానాలో కుర్చుబడిన యూరభవారు గవర్నరు జనరలు, తొంకాలు గవర్నమెంటువారు నిరంకుశమును, అశాస్త్రీయమును అగు చట్టములచే న్యాయస్థులు, పోలీస్ మెన్ లువారిని అరాజకోద్యమము నొనరుటకు ప్రయత్నమును వివతో, అరెస్టుచేసి జైలులోనుంచినందులకు వారి చర్యలను ఖండించుచున్నాను.”

అధ్యక్షులు తీర్మానమునుగూర్చి కొలది నిమిషములు ప్రసంగించి ప్రభుత్వవర్గవారి “అఖిరుదేశ”ను నూచించుచున్నదనియు, దీపం పోయెటప్పుడు తగుక్కునునుట్లున్నదనియు నెలవిచ్చిరి. దీనివలన ప్రభుత్వ నిరంకుశతత్వము ప్రజలకు జాగుగ వెల్లడియగననియు వెనక లాలలజపత్రాయున్న గుడి త్రవ్వకముల సత్తె నిర్బంధించిరనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట కవిశేఖరులగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహం పంతులుగారు గంభీరముగ నాశస్యనియమ తీర్మానమును బలపరచిరి. మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరు శ్రీ బోడపాటి రామలింగంపంతులుగారు తీర్మానము ననువదించిరి.

సుప్రసిద్ధ యోగీశ్వరులు.

మైసూరు ప్లేటులో చేరిన బెంగళూరు వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ యోగీశ్వర శంకరశారాయణ శాస్త్రిగారు మా గ్రామంలో వాడేవువారి సత్రంలో శ్రీచక్రం సాలిగ్రామం పూజలు చేయించుచున్నారు. వీరు పాతయోగాది సిద్ధులను పొందినవారు. మాపుర హిందూసమాజము హాలులో హిందూ మతముయొక్క బొన్నత్యమును, యోగాభ్యాసమును గూర్చి రెండు ఉపన్యాసములిచ్చిరి. వారివలన దేవతాసన్నిధిని లభింపజేసే రాకష్టతరములగు యోగప్రాణాశ్వాసములను శిష్యులకు శ్రీ చిత్రపు వెంకటాచలం, వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహాద్రిగారు మున్నగువారియెదుటను ప్రదర్శించిరి.

ఛెయిర్మనుగారి యెన్నిక.

బాపయ్యగారు ఎన్నికొనబడిరి.

రాజమండ్రీ, నవంబరు 8:—నిన్న సాయంత్రము మా మ్యూనిసిపల్ ఛెయిర్మన్ యెన్నిక జరిగినది. మ్యూజియం హాలులో కిటకిటలాడుచుండెను. అధ్యక్షు లిరువురలో శ్రీయుత సాలస బాపయ్యగారికి 15 వోట్లును ముత్తంగి నూర్యారావుగారికి 12 వోట్లును వచ్చినందున బాపయ్యగారే జయమొందిరి. డివాన్ బహదూరు వెంకటచలంపంతులు, చొరగుడి వెంకట కృష్ణారావు, బి.యె.వి.యల్., గార్ల పేరులకుగానూ నూచింపబడెను. కాని వారు తమయభ్యర్థిత్వముల నుపసంహరించుకొనిరి.

శ్రీయుత బాపయ్యగారు 10 సం॥రములనుండి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుగా నుండి శ్రీకందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు జైలున కేసినపుడు ఛెయిర్మన్ డెలిగేటుగా నుండిరి. కాన్సిలులో ముఖ్యులగు ఛెయిర్మన్, జైలు ఛెయిర్మన్ డాక్టరు గురమూర్తి, సుబ్రహ్మణ్యం, గజపతి రామచంద్రారావు గార్లు జైలుననున్నపుడు వీరి అధ్యక్షతక్రింద రాజారామారాయణగారు ఆనుపత్రి ప్రేక్షకుల పుస్తకములో ప్రాసిన వ్రాతలను నిరసించుచు కాన్సిలువారు తీర్మానించిరి. బాపయ్యగారికి కాంగ్రెసుపై హంచి యభిమానము గలదు. పురమున అనేక ప్రజాసంస్థల కార్యనిర్వాహక వర్గములో నుండి ప్రజాసేవకులుగ నున్నారు.

అతిమూత వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టు నివారిణి.

తిరునల్వేలి జిల్లా, కృష్ణాపురము నివాసము డుచు, ప్రస్తుతము మద్రాసు, ఆర్మీయల్ వీధిలో నెం72 రు భవనమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే అద్భుతముగా వ్యాధులు బాగుచేయబడుచున్నదను ప్రకటనలను చూచి, వాటినిజము పరీక్షించు నిమిత్తమై ఐ. ఎమ్. ఎస్. వైద్యుడు చికిత్సచేసి, నయముగాదని వదలిపెట్టబడిన అతిమూతవ్యాధిగల రోగిని వారివద్దకు చికిత్సకై శిఫారసుచేసితిని. పండితులవారి కఠిన ప్రవర్తన మొదట కొంత ప్రతికూలముగా నుండెను. అయితే త్వరలోనే రోగికిని, వైద్యునికిని పరస్పరమైత్రి కుదిరినది. రోగి వైద్యుని చాల ప్రశంసించెను, మూత్రమునందుండు తీపి పదార్థములలోనే తగ్గినది. తరువాత కొన్నిదినములు చికిత్సయైన వెంటనే రోగికి పూర్తిగా గుణము కనపడినది. ఇది మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైన విషయము. పుండ్లుపడి కఠినసీతిలో నుండు కుష్టులు బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. స్వామిగారు ఎక్కువ మతభక్తిగల వారు. గాన బౌద్ధములను తన పూజాగదియందే యిచ్చుటవలన చాల లాభకారిగా నుండునని వారి అభిప్రాయము. అందుచే రోగి ప్రతిదినము వారి వద్దకు వెళ్ళవలసినవచ్చును. వారు మిక్కిలి చిత్రైకస్థియు, కఠినమైన వ్యాధులకే చికిత్సచేయుదురు స్వలాభముకంటెను ఆయుర్వేద చికిత్సచే కలుగు అద్భుతగుణములను రుజువు చేయుటయే వారియొక్క ముఖ్యోద్దేశముగా నున్నది. వారి రాబడిని చాలా మట్టుకు ధర్మ కార్యములకే వినియోగించెదరు.

వారివద్ద మిక్కిలి అపరూపమైన, విలువగల బౌద్ధములున్నట్లున్నది. వాటిని పేదలగు రోగులు కూడ తీసికొనునట్లు యేర్పాటుచేసిన చాలా లాభకారిగా నుండును. ఈ విషయమై గవర్నమెంటు వారు యోచింపవలెను. (4)

సి. కృష్ణస్వామి రావు, డివాన్ బహదూరు రైల్వే డిస్ట్రిక్టు అండు సెక్షన్ జడ్జి, తేనాపేట.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

వశ్యమకృష్ణజిల్లా జాతీయోప సంఘము

పశ్చిమ కృష్ణజిల్లా జాతీయోప సంఘ సామాన్యసభ యీ నెల 12 వ తేదీ బుధవారము రోజున బెజవాడలోని ఆరంజిల్ సత్రములో సమావేశమగును. బెల్లాంకాంగ్రెసు ప్రతినిధులయొక్క కల వగయిరా ముఖ్యవిషయము లాలోచింపబడును.

పేట బాపయ్య, గో, వెంకటేశ్వరరావు. సంయుక్త కార్యదర్శులు.

తెలుగుతాలూకా గ్రామోద్యోగియుల సంఘము

కృష్ణజిల్లా కలెక్టరుతాలూకా పెంటపాడు గ్రామములో మనసబుకరణముల ఉత్తము అభివృద్ధినిగరించుచు వారసత్వపు హక్కులను ఎప్పటివలెనే నిలుపుటను గురించియు, కరణములు సెటిలెంటు ఆఫీసుకు హాజరయినపుడు వారికి భత్యములు ఇచ్చుటగురించియు మొదలగు సంకతులనుగురించి చర్చించి తీర్మానములను ప్రయోధికారులకు పంపించుటకుగాను సభచేయుటకు ఆహ్వానసంఘము ఏర్పాటు గాబడినది కనుక జమీందారీగవర్నమెంటు ఆనుభవమును పాటించక అందరు మనసబుకరణములు ఈనెలలో 9 తొమ్మిదివతేదీ ఆదివారము పగలు 10 గంటలకు తహసీల్దారువారికచేరి కేదరుగా నున్న బంగారావద్దకు దయ చేయగలందులకు ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఆచంట చలపతి, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

తూర్పుకృష్ణజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము- బందరు

నవంబరు నెల 1 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 8 గంటలకు యీ జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసాధారణ సమావేశము గుడివాడతాలూకా ముడినేపల్లి గ్రామములో జరుగును.

విషయములు :—తాలూకా కొక ఖద్దరుయిస్కెప్టరును నియమించుట 1. ఖద్దరుబోర్డుపై విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన పల్లి రాల్ శ్రీ ఘడియారం సాయయ్యగారి రిపోర్టు 3. జిల్లాసంఘసమావేశములకు 4 పసంఘమువారుపంపిన నిబంధనలు 4. ఆడిటోరివర్డు, 5. జిల్లామంటియబోర్డు సేర్వరులు, 6. యితరవిషయములు.

భై. వెంకటసుబ్బారావు, కార్యదర్శి.

గౌడసంఘము

తేపల్లెతాలూకా కోనేటిపురం శివారు పడమటిపాలెం లో యీ సంవత్సరం జూనునెలలో గౌడసంఘ మహాజనసభలో జరుపబడిన తీర్మానములనుబట్టి సనరుగ్రామనివాసులగు 1 పడమటి లక్ష్మయ్య, 2 యీ పుల్లయ్య 3 యీ ఆంజనేయులుగార్లున్న పెద్దగౌడుగారి అనుమతితో ప్రస్తుతం 25 వాలరతో స్కూలు స్థాపనచేసిరి.

అల్లూరి వెంకటస్వామి.

మద్దికెర

వర్తమాన ఆశ్వీజబహుళ దశమినాడు మాగ్రామంబున శ్రీనరస్యతీ నికేతనముచేర నొక పకనాలయము స్థాపించిరి. దానికి మ. రా. రా. సుంకు లోకయ్యగారు ప్రతిష్ఠించుగాను, రా. అన్నమరాజు తేజాచలం గారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రస్తుతము కొన్ని పాత్రంబులు చేర్చి గ్రంథాలయం బునుగూడ నేర్పాటు చేసియున్నారు. (ఒకవిలేఖరి)

కడప డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

అనల్ నెంబరు 322/1922. ఇ. పి. 712/24

బాదులు:— భల్లాజీ భీమాజీ. ప్రతివాది:— నూర్యవంశం కృష్ణశిరాపు మైనరు గార్డియన్ సుబ్బాభాయి, కడప.

నెంబరులో 16.2.24 తేదీన వాదులుపాందిన ఫైనల్ డిక్రీ దాఖలా ఆయకపు ఆఫీసి కోర్టుద్వారా ఏలము వేయించవలసినదిగా వాదులు కోర్టుకు మనవి చేసికొనియున్నారు. యేలమునకు ఆక్షేపాలు పున్నయెడల 18.11.24 తేదీన కోర్టువారివల్ల విచారించబడును.

లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఏ. వి. యల్. నాదితరపున పీఠిద

మదరాసు ఇటీగేషనుబిల్లు

సాంప్రదించుకొనినట్లుగానే సమరణచేయబడిన చట్టము.

శాసనసభలో జరిగినమార్పులు

మదరాసు శాసనసభలో నింతకుమున్ను 19 శక్తులు విచారించబడినవి. శాసనసభవారు జేసినమార్పులను వివరించుచు, 19 శక్తులను ఈక్రింది ప్రమోదించుచున్నాము.

శీతక.

మదరాసు రాజధానిలోని నీటిపారుదలకును, నీటిపన్ను విధించుటకును సంబంధించిన చట్టమును [నిర్వచించబడుచున్న] సవరించుటకును యొక్కముగా నున్నందునను, ఈ ఆర్డరు పాఠ్యము చేయుటకు (అమోదించుటకు) ముందుగా గవర్నరు జనరలుగారి అంగీకారము పొందబడియున్నందునను ఇందుమూలమున నీక్రింది విధముగా శాసించబడునది:—

1 వ ఆధ్యాయము.

ప్రారంభము

సంగ్రహశాసనము

1. ఈయాక్టును 192 వ సంవత్సరపు మదరాసు నీటిపారుదల ఆర్డరును చెప్పవచ్చును.

వ్యాప్తియను ప్రారంభమును

2. ఇది మదరాసు రాజధాని కంతుకును వ్యాపించును; మరియు నిది లోకము గవర్నరుమెంటువారు ప్రకటనద్వారా నియమించునట్టి తేదీని అమలులోనికి రావలెను.

రద్దు

3. 1865 వ సంవత్సరపు మదరాసు నీటి పారుదల పన్ను ఆర్డరు, ఇందుమూలముగా, రద్దుచేయబడుచున్నది.

నిర్వచనములు

4. ఈ యాక్టులో విషయములోగాని పూర్వోక్తర సం దర్భమునందుగాని విరుద్ధమున దేదైన నుండిననీ తప్ప:—

డ్రాయినేజి వర్క్సు

(1) "డ్రాయినేజి వర్క్సు" (నీళ్లు వడియబడున పని) అను దానిలో పూర్తిగాగాని కొంతభాగముగాని గవర్నరుమెంటు వారు ఏర్పరచినట్టి వారిచే భరింపబడుచున్నట్టి లేదా వారి అధికారముక్రింద నుంచుకొనబడుచున్నట్టి నిలువనీరుగాని బాసినిరుగాని వెడలిపోవుటకు స్వభావసిద్ధముగా నున్నట్టి లేదా మనుష్య కల్పితమైయున్నట్టి పిల్లకాలువలును, అట్టిపిల్లకాలు వలకు సంబంధించినట్టి లేదా వాటికి తోడుగానున్నట్టి కనులు (వర్క్సులు) అన్నియును, ఒక నీటిపారుదల పని (వర్క్సు)నుండి ప్రవహించునట్టి నీరుపోయే కాలువలు, అనకట్టులు (డాములు), అడ్డకట్టులు (వియరులు)ను, కట్టలును, కలుజలు (స్టాయినులు) ను, గ్రాంటులును వదలదుండిగాని, వారునుకొని పోవుటనుం డిగాని భూములను సంగ్రహించుటకైన అన్ని పనులు (వర్క్సులు) ను చేరును; కాని మురికినీరు తో లగించుటకొరకుయిన పనులు (వర్క్సులు) అందులో చేరవు.

సెక్షన్ 4 (1) గావింపబడిన సవరణ.

"పేదావారి అధికారముక్రింద వుంచుకొనబడుచున్నట్టి" అనుపదముల తరువాత లేదా నిర్బంధపడినట్టియు కాని ఇతరుల పాలనకు వదలివేయబడనట్టియు" అనుపదములు జేర్చవలెను.

ఎన్టీలు

(2) "ఎన్టీలు" అనుమాటకు (ఎ) శాశ్వతముగ పైస లాయతీయబడిన యే ఎన్టీలు అయినను లేదా తాత్కాలిక ముగా పైసలాయతీ చేయబడిన జమిందారీఅయినను అనియును,

(బి) అట్లుశాశ్వతముగ పైసలాయతీ చేయబడిన ఎన్టీలు లోని లేదా తాత్కాలికముగా పైసలాయతీ చేయబడిన జమిం దారీలోని యేభాగము కల్పర కచ్చేలో ప్రత్యేకముగా రిజిస్టరు చేయబడియున్నదో అట్టి యేభాగమైనను అనియును;

(సి) పైసలాయతీ కానట్టియే పాశేమైనను జాగీరయినను అనియును;

(డి) బ్రిటిషు గవర్నరుమెంటువారిచే గ్రాంటుచేయబడి ఖాయపరచబడిన లేదా అంగీకరింపబడిన యేదేని యిశాము గ్రామముగాని అట్టి గ్రామముయొక్క ప్రత్యేకింపబడిన భాగ మేదైనగాని అనియును!

(ఇ) శాశ్వతముయిన లోగుత్తకు ఉంచుకొనబడినదై, పై ని (ఎ), (బి), (సి), గ్లాజులలో వివరింపబడియున్న ఎన్టీలలో దే నిలోనైనను ఉంచునట్టి ఒక్కగ్రామముగాని ఎక్కువగ్రామము లుగాని చేరినట్టి యేభాగము అయినను అనియును; అర్థము.

ఇక్రిగేషన్ ఆఫీసరు.

(3) "ఇక్రిగేషన్ ఆఫీసరు (నీటిపారుదల ఆఫీసరు)" అను మాటకు ఈ యాక్టు ననుసరించి నీటిపారుదల ఆఫీసరు యొక్క అధికారములను అన్నిటినిగాని వేనినైనగాని చెల్లాయించుటకు లోకము గవర్నరుమెంటువారిచే నియమించబడిన [ఒక కల్లెరు లేదా పబ్లిక్వర్క్సు డిపార్టుమెంటు సబు డివిజన్లో ఆఫీసరు హోదాకు తగ్గియుండుని] యే మనిషి యయినను అని అర్థము.

ఇక్రిగేషన్ వర్క్సు.

(4) "ఇక్రిగేషన్ వర్క్సు (నీటిపారుదల పని)" అను మాటలో—[ఎ] (1) గవర్నరుమెంటువారిచే భరింపబడునట్టి స్వాధీనములో నుంచుకొనబడినట్టి లేదా భరించుటకుగాను భూమిగాని, భూమి శీఘ్రగాని ఇవ్వబడినట్టి లేదా (2) గవర్నరుమెంటువారిచే నిర్బంధపడి ఏమనిషికిని ఇవ్వబడియుండనట్టి నీటిని సరఫరాచేయుటకును, నిలువచేయుటకు ఉపయోగించుటకు యావత్తు కాలువలను, పిల్ల కాలువలను, చెరువులను, బావులను, జలాశయములను మరియు వాటిలో సంబంధించి యున్నట్టి అన్నివర్క్సులను, కట్టలను (ఎం బాంకిమెంటును), కట్టపనులను, నీరుపోయే కాలువలను చేరును;

(బి) జమిందారీ (ఎన్టీలు)లోగాని, రిజిస్టరు చేయబడిన స్వామ్యదారులు కలిగియున్న భూములపైగాని ఉండనట్టి యావత్తు సరస్సులను, స్వభావసిద్ధమైన ఇతర నీటి పడకలును;

4 క్లాజు (4) క్లాజు (బి)లో గావింపబడిన సవరణ. "జమిందారీలో గాని" అనుపదముల తరువాత జమిం దారీలోగాని" అనుపదములను జేర్చవలెను.

సబుక్లాజు-వివర "అంటలి భాగములును" అనుపదముల జేర్చవలెను.

(సి) (ఎ), (బి) క్లాజులలో చెప్పబడిన ఇక్రిగేషన్ వర్క్సుల కార్యము నిమిత్తము ఉపయోగింపబడు యావత్తు భూములను, అట్టి భూములమీద గవర్నరుమెంటువారిచే ఆక్రమింపబడిన లేదా గవర్నరుమెంటువారికి చెందియున్న యావత్తు కట్టడములను, యంత్రసామగ్రియును, దడులును, గేట్లును (ద్వారములును), ఇతర నిర్మాణములును;

(డి) ఒక జమిందారీలో గానుండుని యావత్తునదులను స్వభావసిద్ధమైన ఏలులును, స్వభావసిద్ధమైన మురుగు కాలువలను; పడవల నడకకు అనుకూల యావత్తు నదులను;

సబుక్లాజు డి. లో సవరణలు

"జమిందారీలోగాని గానుండుని" అనుపదములకు బదులు ఒక జమిందారీలో గాని, జమిందారీలలోగాని యుండుని" అను పదములజేర్చవలెను. "మురుగుకాలువలను" అనుపదములతరువాత లేక అంటలిభాగములను అనుపదములజేర్చవలెను.

జమిందారీలోగాని" అనుపదములతరువాత లేక రిజిస్టరు భూస్వాముల ప్రదేశములందు గాని" అనుపదముల జేర్చవలెను.

(ఇ) దేని విషయమున గవర్నరుమెంటువారు 7 వ సెక్షన్ ను ననుసరించి ఒక ప్రకటనను జారీచేసియున్నారో లేదా దేనిపై గవర్నరుమెంటువారు 9 వ సెక్షన్ ను ననుసరించిన ప్రకటన ప్రకారము అధికారము వహించి యున్నారో, అది గవర్నరుమెంటువారి అధికారము క్రిందనుండునంతకాలము, అట్టి నది, ఏరు, కాలువ, సరస్సు లేదా యితర నీటిపడక లేదా ఏ వర్క్సుఅయినను పూర్తిగాగాని, దానిలో ఏభాగముయిన గాని చేరును].

భూస్వామి.

(5) "భూస్వామి" అనగా ఒక ఎన్టీలుగాని కాని లో కొంతభాగమునకుగాని స్వామ్యదారుడై యుండువాడని అర్థము; మరియు దానిలో, ఆ ఎన్టీలు అంతటియొక్కగాని ఏజేసిభాగముయొక్కగాని రాబడిని ఏదేని ట్రాక్టర్సు(అన్య పరము) పొందుటకు బట్టియైనను, లేదా చట్టపు సంబంధమైన ఏ నిబంధనను బట్టియైనను వసూలు చేయుటకు హక్కు గల ప్రతిమనిషియుచేరును.

అనుభవదారు.

(6) ఏ భూమి విషయమునగాని "అనుభవదారు" అనుమాటకు భూమిలో హక్కుకలిగి, భూమిని స్వయముగా గాని, ఫరచారకులవలనగాని, కూలిపనివలనగాని సాగుచేయు యే మనుష్యుడైయని అర్థము.

భూముడు

(7) "భూముడు" అనుమాటలో స్పష్టపరచబడిన వస్తువును గురించిన స్వామ్యపు హక్కులో ఉమ్మడిగా బాధ్యత కలిగియున్న ప్రతి మనిషిని చేరును.

విధింపబడిన

(8) "విధింపబడిన" అనుమాటకు [ఈ యాక్టు ననుసరించి లేదా ఈక్రిగేషన్ చేయబడిన విధులనుబట్టి విధింపబడినయని అర్థము.

రిజిస్టరుచేయబడిన స్వామ్యదారు

(9) "రిజిస్టరు చేయబడిన స్వామ్యదారుడు" అనగా ఎవనిపేర రిమ్యూల్స్ లోలో [ఒక ఎన్టీలులో చేర్చబడిని] భూమి తత్కాలమునకు రిజిస్టరు చేయబడియున్నదో అట్టి యే మనిషియయిన యనియర్థము.

మరియు, రిజిస్టరుచేయబడిన స్వామ్యదారుని యేదేంటు గాలేదా నేవనుగా లేదా వానితొలూకు తణఖాను పెట్టిన వాడుగాలేదా గుత్తదాస్యముగా కుంత యితర విధమున చట్టసమ్మతముగా [అ] భూమిని నిర్వహించుచున్న ఏజను ష్యుడు అయినను దానిలో చేరును.

రయితు

(10) "రయితు" అనగా 1908 వ సంవత్సరపు శుభ శాసన ఎన్టీలొందు (భూమి) ఆర్డరులో నిర్వచించబడినట్లుండు రయితు అనియర్థము;

గ్రామము

(11) "గ్రామము" అనగా లోకము గవర్నరుమెంటు వారివలన యిప్పడు ఒక గ్రామముగా అంగీకరింపబడుచున్న, లేదా ఇటుతరువాత ఈ ఆర్డరుయొక్క కార్యముల కన్నిటికిగాని, వాటిలో వేటికిగాని ఒక గ్రామముగా గవర్నరుమెంటువారివలన లేదా వారి అధికారమునకు లోబడి రిమ్యూల్స్ లో వారివలన విహారంగపరచబడగల ఏస్థానిక ప్రదేశమైన యని అర్థము.

నీటిమార్గము

(12) "నీటిమార్గము" అనగా ఒక నీటిపారుదల పని (వర్క్సు)నుండి నీళ్లు సరఫరా చేయబడుచున్నను లేదా పాలము లలోనుండి జానీ నీటిని లేదా వర్షమైన నీటిని తీసుకొనిపోవు లేదా వడియనట్లుచేయు గవర్నరుమెంటువారి కధున భరింపబడిన యేదైనా పిల్లకాలువయని అర్థము, మరియు దానిలో అట్టిపిల్ల కాలువకు తేనిగుండా నీళ్లు సరఫరా చేయబడుచుండునో ఆకలుజ (స్టాయిను)గాని అటసుగాని తప్ప అట్టి యేపిల్లకాలువ తోనైన సంబంధము కలిగి యున్న ఆక్విడక్టును, చూరలును, మరియు దానికి తోడుగానున్న [ఇతర] పనులు (వర్క్సులు) అన్నియును చేరును.

ఆఫీసరును నియమించుటకు అధికారము

5. లోకము గవర్నరుమెంటువారు, [ఈ ఆర్డరుయొక్క నిబంధనలను] విధింపబడగలట్టి విధులను లోబడి ప్రకటన ద్వారా, ఇందు నిలువలెనంత ఈయబడునట్టి అధికారములైనను లేదా విధింపబడునట్టి పనులైనను అన్నిటినిగాని వానిలో వేనినైనగాని యే ఆఫీసరులు, ఏస్థానిక హక్కులలోగా, చెల్లాయించవలెనో లేదా చేయవలెనో ప్రసిద్ధపరచవచ్చును.

2వ ఆధ్యాయము

సామాన్యపు హక్కులను గురించియును, జనసామాన్య కార్యముల నిమిత్తమువనుల (వర్క్సుల) స్వాధీనమును వహించుటను గురించియును.

నీటినిక్రమపరుచుటకు గవర్నరుమెంటువారి అధికారము

6. ఈఆర్డరుయొక్క నిబంధనల కనుగుణముగా నీటిపారుదల లేదా డ్రాయినేజి (మురుగునీటిని వడియకట్టు కార్యముల నిమిత్తము, ఒకయిక్రిగేషన్ లేదా డ్రాయినేజి వర్క్సులో ని లేదా దానితొలూకు నీటినిచేర్చుటను, నిలిపియుంచుటను, పంచిపెట్టుటను క్రమపరుచుటకును అట్లుక్రమపరుచు కార్యము నిమిత్తము అవసరమగునట్టి యావత్తుపనులను చేయుటకును గవర్నరుమెంటువారు హక్కును కలిగియుండవలెను.

నేటినుండి గవర్నరుమెంటువారిచే నీరుసరఫరాచేయబడు నో అట్టివర్క్సుల విషయమైన ప్రకటన.

7. ఈఆర్డరు సాదరగు లేదని దేనినుండి లేదా దేనిగుండా నీటిపారుదలకుగాను నీరు గవర్నరుమెంటువారిచే సరఫరా చేయబడుచున్నదో, అట్టి 4 వ సెక్షన్యొక్క (4) వ క్లాజు సెక్షన్ లోని (ఎ) నుండి (డి) వరకుగల క్లాజుల క్రిందను రాని ఏరును, కాలువను, సరస్సును లేదా ఇతరనీటిపడకనైనను ఏనదీని లేదా ఏవర్క్సునైనను అంతెనుగాని దానిలోని ఏభాగమునైనను గాని ఒక ఇక్రిగేషన్ వర్క్సుగా ఈఆర్డరు సాదరయినమీదలలో కలుగవర్నరుమెంటువారు ప్రకటింపవచ్చును. మరియు, అట్టిప్రకటన చేయబడినమీదల అట్టివర్క్సు విషయమై ఈఆర్డరు సాదరగు లేదని "తాము కలిగియుండి చెల్లాయించుచున్న హక్కులకు అధికారములను గవర్నరుమెంటువారు కలిగి ఉండవలెను.

అట్టిప్రకటన భోర్టుమెంటు జార్జిగెట్టులోను, విధిసూచముగా లోకము గవర్నరుమెంటువారు నిర్దేశించగలట్టి ఇతర విధమునను ప్రకటింపబడవలెను. ఆప్రకటన శాసననిర్మాణసభవారి బల్లపై గూడ నుంచబడవలెను.

7 సెక్షన్ నుం పీసవరణయొక్కబడిను.

"విధిమూలముగా లోకముగవర్నరుమెంటువారు నిర్దేశించ గలట్టి" అనుపదములకు బదులు ప్రభుత్వమువారు అవసరమని నిశ్చయించునట్టి" అనుపదములజేర్చవలెను.

అధికారమును వహించుట

8. (ముందుకు) ఏర్పరుచు నిర్దేశింపబడియున్నట్టి ఏదైన నీటిపారుదల లేదా డ్రాయినేజి కార్యము నిమిత్తము లేదా ప్రస్తుతపు నీటిపారుదలను లేదా అభివృద్ధిచేయు నుద్దేశమునో

దానిని క్రమపథము నిమిత్తము 7 వ సెక్షను ననుసరించి ఇది వరకు ప్రకటించబడిన సరే, ప్రకటించబడునను సరే, ఈ క్రింది (నీటి) సరఫరా ఆధారములలో అనగా:—

(ఎ) ఒక జమీందారీలోగా నుండు ఒక నది, స్వభావసిద్ధమైన ఏరు లేదా స్వభావసిద్ధమైన (డ్రైనేజీ) కాలువయొక్క భాగమంతయుగాని దానిలో ఏ భాగమైనగాని;

(బి) పూర్తిగా ఒక జమీందారులలోగానుండు ఒక నది, స్వభావసిద్ధమైన ఏరు లేదా స్వభావసిద్ధమైన (డ్రైనేజీ) కాలువ అంతయును;

(సి) జమీందారీలలో చేర్చబడిన లేదా రిజర్వరు చేయబడిన స్వామ్యదారుల భూములపైనుండు ఏదయిన సరస్సు, లేదా స్వభావసిద్ధమైన ఇతర నీటిపడక లేదా ఆ ప్రకారముండు నటి దాని తాలూకు భాగము;

(డి) నీటిపారుదల లేదా (డ్రైనేజీ) కార్యము నిమిత్తము లేదా నీటి ముంపునుండి భూములను సంరక్షించు నిమిత్తము నిర్మింపబడిన లేదా ఉపయోగించుకొనబడునట్టిగని గవర్నమెంటువారిచే భరింపబడనట్టి లేదా అధికారముక్రింద నుండు కొనబడనట్టి ఏవర్కు అయినను లేదా అట్లినట్లులో అట్లుభరింపబడని లేదా అధికారముక్రింద నుండు కొనబడని భాగము;

ప్రకటనను వారీచేయుట

నీటిలో దేనినైనను గవర్నమెంటువారు అధికారమును వహించుట అవసరమని లోకము గవర్నమెంటువారికి కనుపడునపుడై లోకము గవర్నమెంటువారు పోర్టుసెంటు జార్జి గెజిట్టులో ప్రకటనద్వారా ఆ ప్రకటన ప్రకటించబడిన తేదీనుండి మూడు నెలలలోగా హక్కుగల ఏమనిషి నైనను నిర్ణయింపబడిన విధమున ఆక్షేపణ చేయబడిన నే తప్ప, అధికారము వహించబడునని ప్రసిద్ధపరచవచ్చును. అట్టిప్రకటన వివాదములో ఉన్న నది, ఏరు, కాలువ లేదా దానిభాగము లేదా సరస్సు నీరు లేదా వర్ష ఉన్నట్టి ప్రతిజిల్లాయొక్క గెజిట్టులోను, నిర్ణయింపబడగల యితరవిధమునను ప్రకటించబడవలెను. ఆ ప్రకటన కాసన నిర్మాణసభవారి బల్లపై గూడ నుంచబడవలెను

8 సెక్షనునందీక్రిందిసవరణ యొనర్పబడెను. "అధికారమును వహించుట" అనుపదములతరువాత ప్రజలలాభము కొరకు అనుపదముల జేర్చవలెను.

8 సెక్షను తుదివాక్యమునందు తుదివాక్యమును "కాసన నిర్మాణసభవారి బల్లపైగూడ అనుపదములతరువాత" రెండునెలలవరకు" అనుపదముల జేర్చవలెను.

ఆక్షేపణలను ఆలోచించుట

9. [వైన చెప్పబడిన] సెక్షను ననుసరించి పచ్చిన ఆక్షేపణ లన్నియును విధింపబడగలట్టి విధమున ఆలోచింపబడి, పరిష్కరింపబడవలెను.

ప్రకటనము మూలముగా అధికారము వహించబడినట్లు

ప్రసిద్ధపరచుట

ఆక్షేపణ యేదయిన చేయబడనియెడల లేదా ఏదైన ఆక్షేపణ నిరాకరింపబడినయెడల లేదా ఉపసంహరించుకొనబడినయెడల లేదా అది నిరాకరింప బడినంతవట్టుకు, లేదా ఉపసంహరించు కొనబడినంతవట్టుకు, లోకము గవర్నమెంటువారు పోర్టుసెంటు జార్జి గెజిట్టులోను, [నది, ఏరు, కాలువ, సరస్సు స్వభావసిద్ధమైన నీటిపడక లేదా వర్ష లేదా దానిభాగము ఉన్నట్టి లేదా జిల్లా యొక్క గెజిట్టు లేదా గెజిట్టులోను] నిర్ణయింప బడగలట్టి ఇతరవిధమునను ప్రకటించబడిన ప్రకటన ద్వారా, [అవ్యవహితముగా దీని తరువాత చెప్పబడిన] రికార్డు యొక్క కడసరి ప్రకటన తేదీనుండి, తాము అధికారమును వహించెదమని ప్రసిద్ధ పరచవచ్చును [ఆ ప్రకటన కాసన నిర్మాణ సభవారి బల్లపైగూడ వుంచబడవలెను]

రికార్డు ఆఫ్ రైట్సు (హక్కుల రికార్డును తయారుచేయుట

10. [9 వ సెక్షను ననుసరించిన ప్రకటన ప్రకారము అధికారమును వహించుటకు పూర్వము] లోకము గవర్నమెంటు వారు [అందులో చేర్చబడవలసినవిగా సామాన్యమైన లేదా ప్రత్యేకమైన] ఉత్తరపు ద్వారా నిర్దేశించగలట్టి ఏదైన ఇతర [సంగతుల]కు జాప్తిగా [సాక్ష్యమైనంతవరకు] ఈక్రింది తప్పిళ్లను కలిగియుండు] ఒక రికార్డును నిర్ణయింప బడగలట్టి సమానాలో లోకము గవర్నమెంటు వారు తయారు చేయించవలెను:—

(ఎ) అట్టి నీటిపారుదల ఆధారము] ఒక ఏప్రేటుకు చేరియున్నప్పుడు లేదా ఒక ఏప్రేటు మీదుగా పోవునప్పుడును [మరియు ఆ] ఏప్రేటులో భూములకు నీటిపారుదల కొరకు ఒక సరఫరా ఆధారముగా యున్నప్పుడు,

(1) అట్టి ఏప్రేటు పేరున్న, దానిభూస్వామి పేరున్న

(2) ఆ ఇరిగేషను వర్కులకు సంబంధించియున్న] అనకట్టులును, అడ్డకట్టులును, కలుజలును లేదా ఇతర వర్కులును వాటి స్వభావమును, ప్రమాణములును, [మరియువాటిచే అందివ్వబడిన మామూలు సరఫరాయొక్క స్వభావములు, మొత్తమును, సాధారణమైన నీటి మట్టులును];

(3) [దాని] నుండి సరఫరాచేయుటకు కాలువలు పరిమాణమును, ఇతర వైద్యకృత్తులును అట్టికాలువలకు సంబంధించియుండు హెడ్ వర్కుల, కలుజల, అనకట్టుల నుండి ఇతర వర్కుల ప్రమాణములును, అట్టి కాలువలు ఎవరివలన నిర్మింపబడిననో అమనుష్యులును, అవి ఎవలన సంరక్షింప బడునన్నవో లేదా ఎవరి స్వాధీనములో ఉన్నవో అమనుష్యులును, అట్టి కాలువలు, ఆయాసంగతికి తగినట్లు అట్టి ఏప్రేటుయొక్క కార్యత లేదా తాత్కాలిక పైసలాయితీ కాలముపట్టిక లేదా యానాం పైసలాయితీ కాలముపట్టికే జేర్చబడియున్నదియును [మరియు ఆ ఏప్రేటు గ్రాంటుతో నెలనదియును నెలనదియును లేనదియును];

(4) ఆ ఏప్రేటులోని [ప్రతి గ్రామములోను] అట్టి కాలువనుండి నీటిపారుదల కావించుటకు తగిన భూములును, అట్టి భూముల విస్తీర్ణమును.

(5) ఆ ఏప్రేటులోని [ప్రతి గ్రామముందును ఈ అక్షర ప్రారంభమునకు పూర్వము ముప్పది సంవత్సరముల కాలపరిమితియందా] సంవత్సరములలో [ప్రతిదానియందును అట్టికాలువలనుండి నీటిపారుదల చేయబడిన భూములును, ఆ సంవత్సరములలో ప్రతి సంవత్సరముందును అట్టి భూములమీద పెంచబడిన పైరుల స్వభావమును, సంఖ్యయును, నీటిపారుదల పద్ధతియును,

(6) ఈ అక్షర పూర్వము ముప్పది సంవత్సరములలో] అట్టి కాలువలనుండి నీరుపారుదల చేయబడినట్టియు, గవర్నమెంటువారివలన నీటిపన్ను విధింపబడి నట్టియు భూములును,

(7) అట్టికాలువలనుండి [నీటి] పన్ను లేనంత ఉచితముగా నీరు పారుదల చేయుటకు హక్కుగల [భూమి] విస్తీర్ణము యొక్క ఏప్రేటు నిర్ణయమై ఎప్పుడైన చేయబడియున్నయెడల, అట్టి నిర్ణయము నకు సంబంధించిన తప్పిళ్లును,

(8) [ఒక ఏప్రేటులో చేర్చబడిన భూములకు అట్టి కాలువలు నీరుపారుదలచేయు మేరయును, ఏప్రేటుభూములను బట్టి అట్టిభూముల ఉనికియును, అట్టిభూములపైని స్వామ్యమును.]

[(బి) 8 వ సెక్ష (బి) నుండి (డి) వరకుగల ఆ రెండు క్లాజులునుగూడ చేరియున్న క్లాజులనుగరించి ఒకనదిపై, ఏరుపై, కాలువపై, సరస్సుపై, నీటిపడకపై లేదా వర్షపై అధికారమును వహించుటకు ఉద్దేశింపబడిన సంవత్సరములో,--

(1) ఆ నీటిపారుదల ఆధారమునుండి (నీటి) సరఫరాకు హక్కుగల భూస్వాముల లేదా ఇతరమునుష్యుల పేర్లును,

(2) ఆయాధారముయొక్క పరిమాణమును, దాని మామూలు సరఫరాయొక్క స్వభావమును, మొత్తమును, దాని నుండి నీరు పారుదల చేయబడు పద్ధతియును,

(3) దానికి సంబంధించియున్న అనకట్టులును, అడ్డకట్టులును, కట్టుల కలుజలు లేదా ఇతర వర్కులును, వాటి స్వభావమును, ప్రమాణములును, ఏ ఇతర ఇరిగేషను వర్కుల నుండియైన దానికి సరఫరా ఏదైన వచ్చుచున్నయెడల అసరఫరాయొక్కయు, దానినుండి ఏ యితర ఇరిగేషనువచ్చునైన ఏ పొడిన సరఫరాయొక్కయు స్వభావమును, మేరయును, మరియు పై (ఎ) క్లాజులో (4) నుండి (8) వరకుగల ఆ రెండు సబక్లాజులునుగూడ చేరియున్న సబు క్లాజులలో చెప్పబడిన తప్పిళ్లును.]

(సి) [8 వ సెక్షనుయొక్క (డి) క్లాజులో చెప్పబడిన ఏ వర్కులయినను రిజర్వరుచేయబడిన ఒక స్వామ్యదారుని భూమిమీద ఉన్నప్పుడు] అట్లినట్లుయొక్క నీటిసాక్షి లేదా ఆయకట్టులో చేసిన భూము [ల] యొక్క గర్వే సంబంధ [లు]ను వాటి తాలూకు రిజిస్టర్డ్ స్వామ్యదారుల [ల] పేర [లు]ను, కీస్తుయును, అట్టి భూముల [ల]మీద గవర్నమెంటువారివలన విధింపబడిన నీటిపన్నును, [అ]వర్కు నిర్మాణము ఏ వరకు లక్షనలోబడి గవర్నమెంటువారివలన అనుమతింపబడియున్న [యెడల] లేదా అట్టి వర్కు [ల]మీద గవర్నమెంటువారివలన ఒక ఖానాగీనగ్గుగా ఆంగీకరింపబడియున్న [యెడల], లేదా అట్టి వర్కుయొక్క స్వాధీనమును, సంరక్షణయును ఏ వరకులక్షన లోబడి గవర్నమెంటువారివలన ప్రాన్యపథ చేయబడియున్న [యెడల] ఆ వరకులును.

సర్వే కార్యములనిమిత్తము ప్రవేశించుటకు అధికారము.

11. రికార్డును తయారుచేయు ఆఫీసరున్న, అతడు ఉత్తరపులనుసరించి పనిచేయు కార్యము నిమిత్తము ఏభూమి మీదనైన ప్రవేశింపవచ్చును. దానిమీద సర్వేలను చేయవచ్చును. లేదా లెవెల్లును తీసికొనవచ్చును. లోపలి నేలలోనికి త్రవ్వవచ్చును లేదా తొలచవచ్చును, తగినల్వాండు మార్పు (గుర్తు) లను, లెవెల్లుగుర్తులును, నీటి కొలత సాధనములను తయారుచేసి, స్థాపింపవచ్చును. మరియు అట్టి రికార్డును తయారుచేయు విషయమున ఏ విచారణకైన అవసరమైన యావత్తు ఇతరవనులను చేయవచ్చును.

మొదటి రికార్డును తయారుచేయుటయును, ప్రకటించుటయును,

12. (1) రికార్డును తయారుచేయు ఆఫీసరు, తనకు యొక్కనుతోచునట్టి విచారణను చేసినతరువాత మొదటిరికార్డును ముగించి, దానిని లోకము గవర్నమెంటువారికిగాని లేదా విధింప చేసిన యితర అధికారికిగాని దాఖలు చేయవలెను; [లోకము గవర్నమెంటువారుగాని, అట్టి యితర అధికారిగాని దానిని ఆంగీకరింపవచ్చును లేదా మార్చవచ్చును.] అట్లు [ఆంగీకరింపబడిన] లేదా మార్చబడిన రికార్డు విధింపబడగలట్టి విధమునను, అట్టి కాలపరిమితి వరకును ప్రకటించబడవలెను.

(2) రికార్డును తయారుచేయు ఆఫీసరు మొదటి రికార్డులో ఏ పద్దుకైన యెట్టి ఆక్షేపణనైన నిర్ణయింపబడిన విధమున అందుకొని, ఆలోచింపవలెను. అతడు ఆక్షేపణలమార్గత తనివ్వులను లోకము గవర్నమెంటువారికిగాని, నిర్ణయింపబడిన ఇతర అధికారికిగాని దాఖలుచేసి, లోకము గవర్నమెంటువారుగాని, అట్టి అధికారిగాని వాటిని ఖాయపరచిన తరువాత, లేదా మార్చిన తరువాత మొదటి రికార్డులో అవసరమైన మార్పులను చేయవలెను. అట్లు దిద్దబడిన రికార్డు నిర్ణయింపబడగలట్టి విధమున కడసరిగా ప్రకటించబడవలెను. మరియు ఈ అధ్యాయము ననుసరించి రికార్డు క్రమముగా తయారు చేయబడినదను విషయమున ఆ ప్రకటన తీర్మానమైన సాక్ష్యముగా నుండవలెను.

(3) 18 వ సెక్షనుయొక్క నిబంధనలకు లోబడి, అట్లు ప్రకటించబడిన రికార్డులో ప్రతి నమూనూలో ఉడపారంపబడిన విషయమునకు తీర్మానమైన సాక్ష్యముగా నుండవలెను. బాధింపబడిన మనిషి దావాను దాఖలుచేయవచ్చును.

13 (1) కడసరిగా ప్రకటించబడినట్లుండు రికార్డులోని ఒక నమూనూవలన బాధింపబడిన యే మనిషియైనను, కడసరి ప్రకటన తేదీనుండి [ఒక సంవత్సరము]లోగా, ఎవరి విచారణాధికారపు స్థానిక సరిహద్దులలోగా ఆసీరుగాని, వర్కుగాని, అందలి యేభాగముగాని ఉంటున్నదో అట్టి అసలు విచారణాధికారము గల ప్రధాన సివిల్ కోర్టులో [దానిని తీసి వేయుచు కొనుటకు లేదా సవరణ చేయుచుకొనుటకు] దావా దాఖలు చేయవచ్చును.

(2) [అట్టి దావాలో లేదా ఏదైన అప్పీలు చేయబడియున్నయెడల, అట్టి అప్పీలుమీద] కడసరి డిక్రీ లో కలుగవర్చు మెంటువారిచే గాని, లోకము గవర్నమెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి ఆఫీసరువలనగాని రికార్డులో పొందుపరచబడవలెను.

13 సెక్షనునందీక్రింది సవరణ యొనర్పబడెను. "ప్రధాన సివిల్ కోర్టులో" అనుపదములకు బదులు "సమర్థమగ సివిల్ కోర్టులో" అనుపదములను జేర్చవలెను.

క్రొత్త సెక్షను

ఈక్రిందిదానిని 19 సెక్షనుగా సేర్పరచిన తరువాత సెక్షనులను తిరిగి సంబంధ జేయవలెను.

8 సెక్షనునందు వివరింపబడిన ఇరిగేషనువర్కులకు సందర్భమున 9వ సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు గావించు ప్రకటన భూస్వామియొక్క హక్కులకు సంహార్యముగా తొలగింపబడదు. 6వ సెక్షనునందును ఈకాసనముక్రింద సేర్పరచబడిని నిబంధనలయందును వివరింపబడిన స్వభావముగల హక్కును ప్రభుత్వమువారు చలాయించుటకు నీలసంతకపరకు హక్కుమే భూస్వాముల హక్కులు తొలగవు. (సకేము)

సెక్షన్ దంతచూరము

సండ్లనోప్పులు, ఇనుకల్లో సెక్రులు చీముకాటులు నానము దీనివలన స్పృశ్యమగును. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగవు. ఇదిస్పృశ్యమౌటచేత చూపుల చూపులతోను జీవజన్తువులతోను చేయబడినది. 1924-వ సం॥ నవంబరు నెల 5వ తేదీ బుధవారము.

రెడ్డి రాణి

సచివ్రమాసమితి
నం॥ర చంద్రుడు 3
మత,సాంఘిక,వ్యవసాయకవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారాంత (నాటకము) విలులయు, విజయతైలయు అద్భుతచర్యలు, చీచివర్ణన చదివితీరవలయును. నెల 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్ననవల) నెల 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) నెల 10
వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) 10
ఆంద్రీనామసంగ్రహము (సటిక) నెల 4
రెడ్డిబదర్పు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition.

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traiff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprice in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprice of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with Similar information. Every business man and public institution should possess a copy

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occassional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

యన్ టైమ్స్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

హె. అఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

1540

"యన్ టైమ్స్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్స్ కంపెనీ" చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని ఆభిప్రాయములు.

"ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటిక్రింద ప్రస్తుతము చేర్చ వచ్చును."-ఇన్సూరన్స్ అబ్జర్వర్ లండను.

"స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివివహు కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి" "ఇన్సూరన్స్ అండు ఫై నాన్ పియల్ రికార్డు" లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రు 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు వలెను:—కమిషను, జీతము భారాళముగాయివ్వబడును. ఆంధ్రజిల్లాలో ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులకు పంపుకొనవలెను.

కామరాజ శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రజిల్లాలోకి ఫీఫ్ ఏజంట్లు, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

క ప చింతామణి

వాత, పిత్త, క్షేష్ణ, ఉబ్బసములు, దీర్ఘదగ్ధలు, తుయ, రక్తక్షయ, శ్వాసకోశము, గొంతుకనండు కళ్ళెక్ష్మేదగ్ధులు, ఆయాసము, ఒగర్లు, శరీరము కుష్ఠించుట, పిత్తముధికించి నోట నీరూరుట, అజీర్ణము, అరుచి ఎన్నివిధముల, గుంజుకొన్నను కఫము బయటపడకుండుట మేఘరంజని మొదలగు కఠిన బాధలకు ఆమోఘముగా బనిజేసి జీవితము సుఖ ప్రదముగా జేయును. గ్యారంటీగా తెలుగు సరిపడుదుండు రు 40.00. పక్షమునకు రు. 20.00. వారమునకు రు. 10.00. వి. పి. ఖర్చులుజేరు.

మా అత్యద్భుత కృతులొగనివారికి అనుభవమునకు చివర సుమారు 100 యోగ్యతాప్రములతో కూడుకొన్న కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

యం. సుబ్బారెడ్డి, ప్రాప్రయిటరు,

రె డి అం డు కో

గోపాలపురం, కొత్తపేట.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్ధ నివారిణి

దగ్ధ, జలుబు, కాక వా

యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి నెము, కుక్కదగ్ధును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి వటా వంచలై పోవును, అన్నికాదు లలో విక్రయించ బగా చున్నది. (3కి-3)

క పచారిచూర్ణము

చచ్చుబిల్వ 1-కి 0.50 (6 దబ్బీల మందుగలిది: 1-కి రు 2.00) ఈ చూర్ణము ముఖ్యమైనది చే జుబడిగిది. కళ్ళు, ఉబ్బసము, ాడపీస, కైర్యబద్ధము మొదలగునానికి మిశ్రు ఉపయోగించును. దీని కెంతయుచుకోవట మందిది.

జ్వరహరి

దీని 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరిని అయిదుపూటలు సేవించిన పట్టు కడుపు జ్వరములు. వతి పురాణజ్వరములు మొదలగు కడుపు జ్వరములు మానును.

కలరా మూత్రము

దీని 1-కి 12-0. రెలు మందు 0-12-0. కలరా వ్యాధికి ఒకవిధమైన అంశుబాధ్యుడు. కలరా లోని కలరా కి మందును తెలుగు ఆవశ్యకము. అన్యుకొంజనం డిపో మద్రాసు - బొంబాయి.

మెన్స్ రిజము నేర్చుకొనుదు

1416

మెన్స్ రిజము, హిప్పటిజము, థాట్ రిడింగు, కాన్ సెక్ ట్రై మన్, ఆల్బెక్ క్వి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్స్ రిజము యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువు లేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

వెల ప్రతి 1-కి రు. 1.00 పోస్టేజీ 0.40

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్స్ రిజ్టు ఏలూరు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

కస్తూరి మాత్రలు

50 పూతల బట్టి 1-కి రూ. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమైన శేషశాళికా కస్తూరి, మంచిగోరొక నను, అదివచ్చికాన, పొపుదాన, మంచిపంటమవుపు మొదలగువాటితో కలపబడినవి. ఇవి శ్రేష్ఠము, శ్రేష్ఠభాగము శ్రేష్ఠజ్యోతిషము చరిత్రము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను మెరుగే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడవలసినది. ప్రతిగృహమున నుండవలసినది. ముఖ్యముగ పిల్లలకుగల గృహమున నుండవలసినది.

తేలునుందు

మెల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0. డి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషవాద గలదు తేలు కాటువలన విషము నెత్తురులతో ప్రవేశించును. వాదనములమెండు పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. మట్టివంటన బండపారునటులు చేసిన వాద తప్పును. ఇది మిగుల పూటు గలిగి నీటివలె నుండును. మట్టివంటన కొంచును మందుపానీక వాద మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము వాదవాద నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందును సామాన్యముగ వాడవలసినది. కండ్లకు ఏవిధమైన బుబ్బునవచ్చును. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు నెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుష్పిట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమందలు, కండ్లమనకలు మొదలగు మానసు. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ లోకమయహార మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, కంటిమపుపు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణవంతముగా వాడుకలకు తగిన రాయుచేయబడినవి. అత్యంతమగు ఏకమపుకాని యందులో చేయులేదు. తనీబిడ్డలు, బాలుకు, బాలికలు, చిత్తమందుల తయారు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరూ తీసిని సాధారణరొగము లన్నిటికిని అనుపాసనముతో వాడవలసినది. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సంజీవికానది. నేనకు తేలు బుడ్లు ఖచ్చితముగా 250-300 రూపాయల కంటిబిడ్డ 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 బోట్టుఖచ్చితము. ఈ దిగున తేలువలన వేసిన వాదములు అది ఏ యే వ్యాధికి, గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినది అందుకు యెలాటి సంజీవామేలేదు. తప్పక వాడవలసినది.

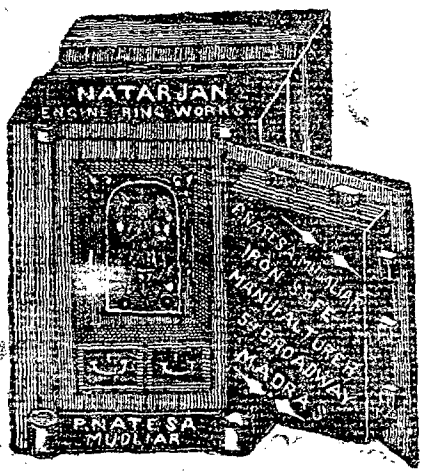
- పూరస్వతంత్రము:—రక్తపుద్గిస్థిబుద్ధివసాదిని, శ్వాసకక్షిని మోక్షించును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0.
- బాలసమభోదయ:—బిడ్డపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యవృక్షము. తీపుగానుండును. గుణ ముఖ్యముగా 0-12-0.
- భావనబోధక రసాయనము:—పిల్లసంబంధమైన వ్యాధులు, వాంతులు, అజీర్తి కలగవలసినవైపును. రూ 1-0-0
- వాతగజకేసరి లేహ్యము:—సర్వవాతములకు అకలి నుండగించుట ముఖ్యముగా మోపగువా 1 కి బిడ్డలకి విడుదల 2.
- మా బొంబముల గుణము వికసారి కొనినవానికి తెలియును. వికసనా మావద్ద కొనిన పిశప ఎన్నడును మావద్దనే కొనివరని ముద్దగనవచ్చును. పాశ్చాత్య వైద్యశాలలచలవండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రభావవైద్యులు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

నరనము

దృఢమైనది

నవ్వుకమైనది.

యిప్పటికా నరన ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగున తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1423)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు.

(ప్రాప్తి) 69, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైనుమిల్లుకు కావలసిన సిలిండర్లు, పాప్టింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముప్పురాయపేటల్లో, పెద్దనాయకపేటలో, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చి తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రరములు వాసిన బడులు వ్రాయబడును.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లక్ష తనిగోగులే ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన బొంబములుకాదు. ఫారముల వ్రాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-12-0 డి. పి. చార్జితో సహా రూ 1-2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.

CALCUTTA

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

అన్ని జ్వరాలవారును ఏమనున్నునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించినయిన్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

32 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన వ్యాధిలగు డిచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహపార్శ్వసి

219 219, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ ఆత్రోగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, రొంగుబట్టి మాస్తూలువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము ముగ్గురకాస్త్రము, ముగ్గురములు, ఆమెరికావారి చీట్లకేక భూతవైద్యము, తమా మాలు వివిధ విసోదవిద్యలు గలవు. ఇం లే గా క నునవ్వుని కూయుచుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో చూధించుట, కిరీటములపై తలకాయలపై మామిడించుట కూమిదైన గజముయొక్క గాలిగా మనుష్యుని విభారముగా నిల్పుట మొదలగు వివిధములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్రోగ్రంథముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని మొ 4-0-0 లు (11) 11 5 పి. జి. జి. వార్షికముగా యిచ్చును. 200-00 టూ గురుగోరూ

రత్నపురుష లేహ్యము

కుక్కనవ్వునుపొగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుత లేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన కుక్కనవ్వుమైనను పారదోలు సరి అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహము వల్ల వచ్చిన దగ్ధ మొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు మాడ తగును. డిబ్బీ రూ 3-4-0.

మహాద్రాక్షాది చూరము

శ్రీలపాలిటి నంజీవిని

కాస్త్రసమ్యక్ముగా ఆత్రోగ్రంథస్థము మొదలగు విలువగల వస్తువులతో తయారుచేయబడినది. మునుములు, ఋతుశూల, సంధ్యల్పము మొదలగు శ్రీల సమస్తరోగములను భారతీయ సంతానము కలుగజేయును. ఒకచునిషికి నెలరోజులకు సరిపడు మాత్రము గల డబ్బీ రూ 4-0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.